

Reactienota

Noord-Holland Noord

Op weg naar RES 1.0

december 2020

Inhoudsopgave	
1. Inleiding	2
1.1 RES NHN	2
1.2 Veel reacties, visies en initiatieven	2
1.3 Doel van deze nota	2
1.4 Afbakening van de RES	3
1.5 Vervolgstappen op weg naar RES 1.0	3
1.6 Leeswijzer	4
2. Samenvatting van wensen en bedenkingen en reacties	5
2.1 Wensen en bedenkingen	5
2.2 Digitale consultatie	5
3. Samenvatting van wijzigingen, te verwerken in RES 1.0	10
Bijlagen	13
Bijlage 1: Thematafels	14
Bijlage 2: Beantwoording van reacties over het proces, participatie en het bod	18
Bijlage 3: Beantwoording van reacties over energiebronnen en -dragers	22
Bijlage 4: Beantwoording van reacties over de uitvoering en overige zaken	27
Bijlage 5: Beantwoording van wensen en bedenkingen gemeenten en reacties over zoekgebieden	30
Deelregio Alkmaar	32
Deelregio Kop van Noord-Holland	51
Deelregio Westfriesland	64
Bijlage 6: Beantwoording wensen en bedenkingen provincie en waterschap	81
Bijlage 7: Overzicht ontvangen reacties	85

1. Inleiding

In de periode van april tot en met september 2020 hebben volksvertegenwoordigers, belanghebbenden, stakeholders en inwoners de mogelijkheid gehad te reageren op de concept-Regionale Energiestrategie (RES) voor de energieregio Noord-Holland Noord. De volksvertegenwoordigers hebben dit gedaan via wensen en bedenkingen. De andere betrokkenen via reacties.

Het opstellen van een regionale energiestrategie is de uitwerking van één van de afspraken uit het Klimaatakkoord, dat op 28 juni 2019 door het kabinet is gepubliceerd.

Het Klimaatakkoord is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). We gaan met elkaar de CO₂-uitstoot sterk verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Eén van de afspraken is dat dertig energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. De opgave is om met de dertig energieregio's tenminste 35 TWh aan hernieuwbare energie op te wekken, gebruikmakende van bewezen grootschalig toepasbare technieken voor duurzame energieopwekking zoals het gebruik van zonnepanelen en windturbines. Maar ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen.

1.1 RES NHN

Resultaat van onderzoeken, gesprekken en bijeenkomsten

De concept-RES Noord-Holland Noord (NHN) is het resultaat van vele onderzoeken, gesprekken en bijeenkomsten. In de drie deelregio's hebben gemeenten, provincie, waterschap en netbeheerder samen met inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur, milieu en land- en tuinbouw gekeken naar waar grootschalig zonne- en windenergie opgewekt zou kunnen worden. In de energieregio zijn 47 lokale bijeenkomsten gehouden waaraan meer dan 1.500 mensen hebben deelgenomen. Deze gezamenlijke inspanning leidde tot de concept-RES.

1.2 Veel reacties, visies en initiatieven

De betrokkenheid bij de RES is groot. Er zijn meer dan tweehonderd reacties ontvangen op de concept-RES. Er zijn twee alternatieve concept-RES'en aangeboden: één door een collectief van bewonersorganisaties en één door de Natuur & Milieufederatie samen met het verenigd bedrijfsleven. Staatsbosbeheer heeft de mogelijkheden en onmogelijkheden van grootschalige opwek door middel van zonne- en windenergie op hun grondgebied aangegeven en Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO) heeft een aanbod gedaan vanuit de agrariërs. Daarnaast hebben bijna alle gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap wensen en bedenkingen meegegeven op de concept-RES.

1.3 Doel van deze nota

In deze reactienota 'Op weg naar RES 1.0' zijn de reacties van deelnemers, alternatieve plannen en visies, de wensen en bedenkingen van de gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen bestuur van het waterschap integraal tegen elkaar afgewogen. Deze afwegingen leiden tot:

- tekstuele veranderingen voor de RES 1.0 ten opzichte van de concept-RES, zoals het toevoegen van onderwerpen of aanvullingen op en verbetering van bestaande teksten;
- veranderingen op de kaart met zoekgebieden;
- onderzoeksvragen en thematafels.

In hoofdstuk 3 zijn alle voorstellen tot aanpassing opgenomen. De colleges van gemeenten en provincie besluiten over deze reactienota. Daarna worden ze verwerkt, op weg naar de RES 1.0.

1.4 Afbakening van de RES

De kaders van de RES (grootschalige opwek van zonne- en windenergie op land en vraag en aanbod van warmte) hebben tijdens het proces regelmatig tot discussie geleid. In de reacties zijn hier dan ook veel vragen over gesteld. Daarom is ervoor gekozen om ook op de vragen over onderwerpen die buiten de kaders van de RES vallen in te gaan, ook al vallen deze buiten de opdracht (zie bijlage 3 en bijlage 4).

1.5 Vervolgstappen op weg naar RES 1.0

Voor onderwerpen waarover nog geen besluit kan worden genomen omdat nog niet alle kennis of informatie vergaard is, of waarvoor nog afstemming moet plaatsvinden, worden zogenoemde thematafels ingericht. In de aankomende maanden (oktober 2020 tot en met januari 2021) worden de thematafels georganiseerd over de volgende onderwerpen (zie bijlage 1 voor een nadere toelichting):

1. Ontwikkelprijncipes zonne- en windenergie
2. Energietransitie: kansen voor agrariërs
3. Ruimtelijke samenhang
4. RES in uitvoering (lokaal eigendom, stimulerend beleid)
5. Jongeren
6. Warmte uit water (warmte, TEO, TEA, TED)
7. Energie-infrastructuur
8. Innovaties

Tijdens deze thematafels worden onderwerpen inhoudelijk verder verkend, door verschillende betrokken partijen in het RES-proces. De (tussentijdse) uitkomsten hiervan worden verwerkt in de RES 1.0.

Daarnaast zijn de deelregio's Westfriesland, Regio Alkmaar en Kop van Noord-Holland bezig met de concretisering van zoekgebieden (zie ook bijlage 2 over het proces en de participatie). Nieuwe mogelijkheden en initiatieven worden nog verder onderzocht. Ook wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van het zoekgebied IJsselmeer. Dit kan tot aanpassingen leiden van de RES-kaart. Deze wijzigingen zijn nog niet opgenomen in deze reactienota maar worden wel verwerkt in de RES 1.0.

De concept-RES, met in de bijlagen alle reacties en wensen en bedenkingen, is begin oktober 2020 aangeboden aan het Nationaal Programma RES voor de doorrekening en analyse door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Deze analyse wordt uiterlijk 1 februari 2021 afgerond en kan leiden tot aanpassingen die worden verwerkt in de RES 1.0.

Volgens de bestaande planning wordt de RES 1.0 in mei/juni 2021 voor besluitvorming voorgelegd aan gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap. De deadline voor oplevering van de RES 1.0 is 1 juli 2021.

1.6 Leeswijzer

Deze reactienota voor Noord-Holland Noord bestaat uit drie hoofdonderdelen. In hoofdstuk 2 wordt een samenvatting van de reacties gegeven die via het reactieformulier zijn binnengekomen. Ook is hierin een samenvatting van de wensen en bedenkingen opgenomen. Dit is een thematische beschrijving op hoofdlijnen. Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van de wijzigingen die verwerkt worden in de RES 1.0.

Vragen over onderwerpen die vaak aan bod zijn gekomen maar waar het niet over specifieke locaties gaat, worden in de bijlagen beantwoord. Bijlage 1 bevat de onderwerpen waar speciale thematafels voor worden ingericht. Bijlage 2 gaat in op de wijze waarop de participatie is vormgegeven. In bijlage 3 wordt ingegaan op de thema's energiedragers en energiebronnen. Vragen over de uitvoering en overige thema's worden in bijlage 4 beantwoord. In bijlage 5 vindt u een overzicht van de beantwoording van wensen en bedenkingen en ontvangen reacties die gaan over specifieke locaties of zoekgebieden¹. Bijlage 6 bevat de wensen en bedenkingen van provincie Noord-Holland en de zienswijzen van het waterschap. Tot slot bestaat bijlage 7 uit alle reacties die zijn binnengekomen via het reactieformulier en via e-mail, de wensen en bedenkingen en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.).

¹ Dit betreft de wensen en bedenkingen en de volgende reacties uit het reactieformulier:

2,3,4,5,6,8,9,13,16,17,18,19,23,28,29,32,34,35,36,38,39,40,42,48,57,60,61,63,73,75,89,90,91,93,95,103,115,119,121,122,123,126,128,129,131,133,134,135,137,140,142,146,150,152,154,155,172,173,175,177,180,184,187,188,189,190,192,196,201,202,209.

2. Samenvatting van wensen en bedenkingen en reacties

Voor de totstandkoming van de concept-RES is er door de betrokken overheden intensief samengewerkt met belanghebbenden, maatschappelijke organisaties, inwoners, ondernemers en volksvertegenwoordigers. Na het publiceren van de concept-RES konden betrokkenen en volksvertegenwoordigers reageren op de concept-RES: er was een digitale consultatie voor betrokkenen en via het democratisch proces konden de volksvertegenwoordigers hun wensen en bedenkingen meegeven aan hun bestuurders.

In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van de reacties die via de digitale consultatie zijn binnengekomen en de wensen en bedenkingen op de RES NHN. Het gaat hierbij om de hoofdlijnen van de thema's en onderwerpen die vaak worden aangehaald. Deze samenvatting bevat geen uitputtende lijst van alle reacties en wensen en bedenkingen. Deze lijst is opgenomen in bijlage 7.

2.1 Wensen en bedenkingen

Bij de behandeling van de concept-RES konden de volksvertegenwoordigers (gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap) wensen en bedenkingen meegeven aan hun bestuurders. Bijvoorbeeld over een gewenste aanpassing van een zoekgebied, of over een onderzoeksvraag voor een zoekgebied dat binnen een gemeente valt. Ook konden zij wensen en bedenkingen meegeven voor onderwerpen of onderzoeksvragen die voor de RES-regio of deelregio relevant zijn.

In hoofdlijnen gingen de wensen en bedenkingen in op onder meer de volgende thema's:

- het participatieproces van de RES en de wens voor lokaal eigenaarschap bij de ontwikkeling van zonne- en windenergie;
- het aanwijzen van aanvullende zoekgebieden of juist het verwijderen van zoekgebieden;
- wens om windturbines² of zonneweides in een gemeente niet toe te staan;
- wens om extra onderzoek te doen naar de effecten op de biodiversiteit bij zonneweides en windturbines;
- wens om technieken als aquathermie en geothermie mee te nemen als vorm van duurzame bronnen in de RES;
- wens om aandacht te vragen voor de mogelijkheden van kernenergie;
- kijken naar de mogelijkheden van de inzet van de assets van het waterschap (HHNK) met behoud of versterking van de taakuitvoering van het waterschap;
- het integraal benaderen van zoekgebieden waardoor meerdere gebiedsdoelen worden gediend en meekoppelkansen worden benut.

2.2 Digitale consultatie

De betrokkenheid van de inwoners en (maatschappelijke) organisaties is groot in Noord-Holland Noord. Het is duidelijk dat de RES en het thema 'energietransitie' veel losmaken. Dit is terug te zien in de verscheidenheid aan reacties. De reacties geven een goed beeld van de verschillende standpunten en belangen die spelen in de regio.

² Een windturbine is een turbine die de energie van de wind omzet in elektriciteit door middel van een generator.

Periode	23 april 2020 – 30 september 2020	
Aantal reacties via reactieformulier en mail	Totaal	210
Inzenders reactieformulier*	Individuele inwoners	118
	Inwonersorganisaties	20
	Ondernemers	22
	Raadsleden	5
	Coöperaties	10
	Maatschappelijke organisaties	35
Deelregio**	Kop van Noord-Holland	30
	Westfriesland	95
	Alkmaar	61

*Reactiegevers geven soms geen rol en soms meerdere 'rollen' aan waardoor het totaal niet volledig optelt.

**Reactiegevers komen uit alle deelregio's en refereren in hun reactie soms aan meerdere locaties waardoor het totaal optelt tot meer dan het aantal reacties.

Reacties over specifieke zoekgebieden

In de binnengekomen reacties gaat het regelmatig over specifieke zoekgebieden. In grote lijnen gaat het over het IJsselmeer en Markermeer, de Wieringermeer, Zijpe, Hondsbossche Zeewering en de kust nabij Castricum. Daarnaast zijn er reacties die meer in detail ingaan op bepaalde gebieden. In totaal worden er tussen de zeventig en negentig individuele locaties benoemd. Voor de Kop van Noord-Holland worden bijvoorbeeld zorgen geuit over de aantasting van het landschap van Texel bij het plaatsen van windturbines (in zeven reacties). De Wieringermeer wordt in achttien reacties benoemd, als voorbeeld voor locaties waar opwek mogelijk is, maar ook als voorbeeld voor de onwenselijkheid van een dergelijke inrichting. In zes reacties wordt Hondsbossche Zeewering als een onwenselijke plek voor de opwek van duurzame energie aangegeven. In Westfriesland wordt het gebied langs of nabij Hoorn⁸⁰ een aantal keer benoemd als mogelijke potentiële locatie. In vijf reacties wordt gereageerd op het zoekgebied nabij Schellinkhout, er wordt aangegeven dat deze onwenselijk is. In deelregio Alkmaar wordt de A9 een aantal keer aangehaald in de reacties. In totaal zijn er acht reacties binnengekomen waar de A9 in wordt benoemd. Hierbij wordt zowel aangegeven dat sommige locaties juist een kans bieden als opweklocatie, maar ook dat sommige locaties langs de A9 onwenselijk zijn.

Alternatieve plannen

Een aantal betrokkenen in Noord-Holland Noord heeft alternatieve plannen voor de RES ingediend. Deze plannen gaan zowel in op bezwaren op de concept-RES als op nieuwe zoekgebieden. In de alternatieve plannen van Duurzaam Leefbaar wordt gewezen op het aanwijzen van zoekgebieden met weinig maatschappelijk draagvlak en het laten vallen van het afstandscriterium van 600 meter. Duurzaam Leefbaar stelt om die reden voor om in te zetten op de opwek van zonne-energie op het IJsselmeer, en om de potentie van 'zon op dak' beter te benutten.

Ook het Economisch Forum en de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland stellen in hun plan voor om de mogelijkheden van koppelkansen met andere opgaven in de regio en meer innovatie beter te benutten. Zij zien kansen voor de combinatie van natuur en energieopwek, met de voorwaarde dat de locaties toegevoegde waarde hebben voor natuur, economie en landschap. Daarnaast pleiten zij voor het niet op voorhand uitsluiten van windenergie op land. Beide plannen doen concrete voorstellen voor alternatieve zoekgebieden (zie bijlage 7).

Ook heeft een aantal organisaties tijdens het proces en in de ontvangen reacties aangegeven om areaal (dak/grond) te willen inzetten voor de energietransitie (bijvoorbeeld LTO, Staatsbosbeheer, Rijksvastgoedbedrijf).

Reacties over het zoekgebied IJsselmeer

Er zijn in de reacties zorgen geuit over de integraliteit van de aanpak van de verschillende RES'en die grenzen aan het IJsselmeer. Daarnaast zijn er ook zorgen geuit over het gevaar van windturbines voor (trek)vogels en is meermalen aandacht gevraagd voor de Natura2000-status van het IJsselmeergebied. Er zijn ook alternatieve plannen ingebracht die zich richten op het water en de randen van het IJsselmeer. In de visie 'Van Kaart naar Vaart' is een voorstel gedaan voor zonne-energie langs de dijk en de vooroevers van het IJsselmeer, gecombineerd met moeraslandschap. In het plan 'Duurzaam Leefbaar' zijn concrete suggesties gedaan voor de aanleg van zonne-eilanden in het IJsselmeergebied.

Reacties over de afbakening van de RES

Zoals ook in de inleiding aangegeven, leidt de afbakening van de RES regelmatig tot vragen en discussies. Reactiegevers vinden het onduidelijk waarom een aantal onderwerpen niet in de concept-RES is meegenomen. Onderwerpen die daarbij worden genoemd zijn: kleinschalige opwek, kernenergie, thorium, waterstof, besparing, opwek via water en energieopslag. In totaal gingen circa 35 reacties over deze onderwerpen.

Ook blijkt uit de reacties dat de reactiegevers vinden dat warmte nog onvoldoende aan bod komt in de concept-RES en worden er suggesties gedaan voor warmtebronnen (schenk aandacht aan warmtenetten, restwarmte van datacenters, buurtwarmte, aardwarmteprojecten). In totaal zijn er circa twintig reacties die in meer of mindere mate ingaan op het vraagstuk warmte en de representatie daarvan in de RES.

Reacties op het document en het bod

Er zijn positieve reacties ontvangen, zowel op de RES als document als op de hoogte van het bod: er wordt aangegeven dat de concept-RES er goed uit ziet, de verdeling van opwekking van duurzame energie goed is verdeeld over de regio en dat de ambitie hoger mag zijn. Daarnaast zijn er ook reacties met de vraag waarom de regio NHN een zo hoge ambitie heeft ten opzichte van andere RES-regio's.

Reacties over de bijeenkomsten

De reacties over de ateliers in de deelregio's zijn wisselend. Er wordt aangegeven dat de eenzijdige insteek van het atelier (namelijk: geen ruimte voor energiebronnen anders dan zon en wind) een gemiste kans is. Daarnaast geven reactiegevers aan dat ze de input uit het atelier in de verwerking van de zoekgebieden duidelijk terugzien. Voor sommigen bleef het onduidelijk hoe de input precies is verwerkt en waarom bepaalde zoekgebieden wel of niet zijn meegenomen in de kaarten van de concept-RES. In totaal gaan circa vijftig reacties over de ateliers.

Reacties over regelgeving

Een aantal inwoners en ondernemers geeft in de reacties aan waar zij in de regelgeving of vergunningverlening tegenaan lopen. Een terugkerend knelpunt is de onduidelijkheid in de politiek, zowel gemeentelijk als provinciaal. Daarnaast zijn de voorwaarden voor realisatie niet altijd duidelijk. Ook bevatten de reacties zorgen over het aantrekkelijk houden voor particulieren om zonne-energie te leveren omdat de salderingsregeling op termijn vervalt. Men stelt dat de regelgeving niet lijkt aan te sluiten bij de duurzaamheids- en energiedoelstellingen van zowel de landelijke als lokale politiek. In totaal zijn er circa tien reacties die de beperkingen of knelpunten van de huidige regelgeving beschrijven.

Reacties over agrarische gronden

In de reacties worden zorgen geuit over de aantasting van het agrarisch gebied, maar ook dat de agrarische gebieden noodzakelijk zijn om in te zetten in de energietransitie. Het inzetten van de grote daken bij agrariërs voor zonnepanelen of toestemming voor kleine windturbines op het boerenerf wordt een aantal keer benoemd als alternatief voor het inzetten van de gronden. Er zijn bijna twintig reacties binnengekomen waarin wordt

gesproken over agrarische gronden.

Zorgen over natuur, landschap en hinder

De reacties over natuur, landschap en hinder zijn inhoudelijk divers maar bevatten eenzelfde lijn: er worden zorgen geuit over het inzetten van natuurgebieden en landschappen voor zonne- en windenergie. De reacties tonen de zorgen over het verloren gaan van kernwaarden van die landschappen. In bijna veertig reacties wordt ingegaan op de natuur en het landschap.

De zorgen over hinder en overlast komen ook terug in de reacties. De reacties bevatten zorgen over zowel geluidshinder als zichthinder voor omwonenden maar ook voor passanten (het openhouden van zichtlijnen in het landschap). Het detailniveau van de inhoud verschilt daarmee. Enkele reacties bevatten algemene bewoordingen over de opstellingen langs snelwegen, terwijl andere reacties over specifieke locaties gaan. Naast de zorgen worden er ook suggesties gedaan voor opwek in bepaalde (natuur)gebieden.

Daarnaast gaat het veelvuldig over de afstand van windturbines tot de woningen.

Reacties met suggesties

Uit de reacties blijkt dat de inzet van kleine windturbines bij een aantal inwoners/ondernemers gewenst is. In zeven reacties wordt aangegeven dat kleine windturbines tot op heden niet zijn toegestaan, maar dat zij deze graag op het eigen erf plaatsen of als alternatief zien voor de grote turbines.

Ook drijvende zonnepanelen of zonne-eilanden worden een aantal keer genoemd als potentiële wijze van opwek van energie.

Daarnaast worden suggesties gedaan voor het inzetten en innoveren met zonnedakpannen, windturbines met meerdere verticale en horizontale niveaus en het combineren van geluidswallen met de opwek van energie om geluidsoverlast tegen te gaan.

Overige zienswijzen en input voor de RES 1.0

De ontvangen reacties en wensen en bedenkingen geven een beeld van het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak. Daarnaast zijn overige inzichten belangrijk voor de RES 1.0, zoals systeemefficiëntie (in verband met de uitvoerbaarheid en betaalbaarheid) en ruimtelijke inpassing. Richting de RES 1.0 wordt de balans tussen draagvlak, systeemefficiëntie en ruimtelijke inpassing verder geoptimaliseerd.

Zienswijze Liander

Liander heeft voor de deelregio's in Noord-Holland Noord een aantal concrete aanbevelingen opgesteld om de systeemefficiëntie te vergroten³. Het gaat onder meer om:

- het combineren van zonne- en windenergie op een locatie;
- het gericht investeren in zon op dak: daar waar opgewekte energie zo veel mogelijk direct kan worden gebruikt;
- het cluster zoekgebieden in nabijheid van stations om duurzame opwek sneller aan te kunnen sluiten.

Aanbevelingen Nederlandse Vereniging Duurzame Energie⁴

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) heeft alle RES'en in Nederland geanalyseerd. Per RES-regio zijn conclusies gevormd en is een aantal aanbevelingen gedaan over de uitvoerbaarheid van de RES en haalbaarheid van de zoekgebieden. De conclusies en aanbevelingen gaan onder andere over de volgende punten:

³ Het rapport van Liander vindt u [hier](#).

⁴ De presentatie van de analyse van NVDE vindt u [hier](#).

- Een groot aantal kleine(re) zoeklocaties is technisch of economisch niet haalbaar; onder andere kleine projecten met kleinere windturbines zijn niet rendabel.
- Gebieden met de grootste potentie zijn niet meegenomen.
- Focus op IJsselmeer is een risico, in verband met het grote aantal betrokken partijen en daarmee een lange doorlooptijd.
- Voorkom het 'rijk rekenen' met zon op daken en parkeerplaatsen. Grote zonneparken op goedkopere gronden zijn nodig. Waar zou dit kunnen? Kansrijk lijken kleinschalige inpassingen van zonne-energie waarbij landbouwproductiviteit in stand blijft.

3. Samenvatting van wijzigingen, te verwerken in RES 1.0

In dit hoofdstuk vindt u een samenvatting van de wijzigingen die worden verwerkt in de RES 1.0. De onderbouwing van deze wijzigingen vindt u terug in de bijlagen 2 tot en met 6.

Besparing

Voor het onderwerp 'besparing' zal in de RES 1.0 een overzicht worden gemaakt van de lopende acties, programma's en ondersteuning vanuit gemeenten, provincie en waterschap.

Klimaattafels

De RES 1.0 wordt aangevuld door de actuele stand van zaken van de andere thema's uit het Klimaatakkoord: mobiliteit, industrie en land- en tuinbouw, en daarnaast een actualisatie op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt in de regio NHN.

Uitvoeringsstructuur

Met de vaststelling van de RES 1.0 wordt de basis gelegd voor de uitvoering ervan. Borging in ruimtelijk beleid is een belangrijke eerste stap, maar de uitvoering van de RES vraagt meer van de betrokken overheden en stakeholders. In de RES 1.0 zal worden beschreven hoe uitvoering wordt gegeven aan de RES. Bij het opstellen van de uitvoeringsparagraaf worden belangrijke stakeholders betrokken.

Uitkomsten van thematafels

Voor onderwerpen waarover nog geen besluit kan worden genomen omdat nog niet alle kennis of informatie vergaard is, of dilemma's nog moeten worden opgelost, worden zogenoemde thematafels ingericht. Op deze thematafels worden onderwerpen inhoudelijk verder verkend en worden antwoorden en oplossingen gezocht. Dit gebeurt samen met experts en betrokken partijen.

In de maanden oktober 2020 tot en met januari 2021 worden deze thematafels georganiseerd. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in de RES 1.0.

Wijzigingen in de zoekgebieden

Hieronder zijn de wijzigingen per deelregio beschreven. Deze wijzigingen kunnen leiden tot een aanpassing van het bod in de RES. De behandeling van de reactienota is een tussenstap richting de RES 1.0, want naast onderstaande aanpassingen, zullen nog meer aspecten van invloed zijn op de inhoud van de RES 1.0, de zoekgebieden en de hoogte van het bod, waaronder:

- de uitkomsten van de thematafels;
- de concretisering van de zoekgebieden (nader onderzoek, participatie met belanghebbenden);
- de vertaling van de inzichten uit de zienswijze van Liander;
- de doorrekening van het PBL en het advies van NPRES op basis van de concept-RES (oplevering 1 februari 2021).

Wijzigingen zoekgebieden op basis van reacties en wensen en bedenkingen

Regio Alkmaar

- De gemeenteraad van Castricum heeft een amendement aangenomen waarin zij pleit voor het volgen van de leidraad van de natuurorganisaties (Natuurmonumenten en LNH). De natuurorganisaties zijn gevraagd een nadere duiding te geven. Deze duiding zou impliceren dat zoekgebieden 14 *A9 Akkersloot-Alkmaar West* (binnen gemeentegrenzen) en 15 *Spoorweg Castricum-Heiloo* en 16 *Spoorweg Castricum-*

Uitgeest afvallen. Dit zijn respectievelijk de zoekgebieden 'zon' langs de A9 en langs het spoor. Ook plaatsen zij vraagtekens bij 'zon' boven het parkeerterrein Castricum aan Zee.

- De gemeenteraad van Bergen heeft op suggestie van het college per amendement besloten het zoekgebied langs de Hondsbossche Zeewering in de gemeente Bergen te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noordhollandsch kanaal (zoekgebied 02 *N9 Koedijk-Zijpersluis*).
- De gemeenteraad Bergen heeft per amendement laten blijken dat zij zich kan vinden in extra zoekgebieden 'zon rond de kernen'. Het college van Bergen voegt hier ook een zoekgebied 'zon' ten zuiden van de Heiloo-er Zeeweg aan toe (Sammerpolder tussen Hogedijk en Egmonder Binnenvaart).
- De gemeenteraad Uitgeest heeft bij de 'wensen en bedenkingen' aangegeven 'wind' als zoekgebied te willen laten vallen en voor de zoekgebieden 17 *A9*, 18 *N203 Uitgeest-Krommenie* en 21 *Heemstee* alleen uit te willen gaan van 'zon'. Het college van Uitgeest betreft dit punt bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden.
- De gemeenteraad Uitgeest heeft per amendement besloten zoekgebied 19 *Nabij Uitgeest* (windturbine ten zuiden van het Uitgeestermeer nabij De Woude), te laten vallen. Dit vanwege de ligging in het open landschap met hoge natuurwaarde. Het college neemt dit over.

Bovenstaande wijzigingen leiden tot een afname van het bod van Regio Alkmaar van circa 0,07 TWh.

Kop van Noord-Holland

- Op de kaart mist een solitaire windturbine aan de Zuid Zijperweg 80 te Wieringerwaard. Deze wordt toegevoegd.
- Zoekgebieden voor zon op agrarische gronden in de gemeente Hollands Kroon worden niet verder uitgewerkt in de RES 1.0.
- De gemeente Hollands Kroon wil het zoekgebied IJsselmeer vrijhouden van windturbines en van zonne-energie op het oppervlaktewater van het IJsselmeer maar staat open voor het nader onderzoeken van de koppeling met het project Wieringerhoek (het idee van de zonne-atollen uit het plan "Duurzaam leefbaar"), waarbij de technieken geen afbreuk mogen doen aan de ecologische waarden.
- Voor Texel worden de zoeklocaties voor windenergie van de kaart gehaald. De gemeenteraad heeft de plaatsing van windturbines afhankelijk gesteld van een bevolkingsraadpleging. Besluitvorming hierover vindt in een later stadium plaats.

Bovenstaande wijzigingen leiden tot een afname van het bod van de regio Kop van Noord-Holland van circa 0,37 TWh.

Westfriesland

- De gemeente Medemblik zal geen windturbines plaatsen op het grondgebied van de gemeente Medemblik, dit geldt zowel voor zoekgebieden op land als op het IJsselmeer.
- De gemeente Medemblik concretiseert haar grondgebied in het zoekgebied IJsselmeer door het toevoegen van zonne-energie als bouwsteen in combinatie met het project Wieringerhoek.
- Het zoekgebied zon en wind op Hoornse Markermeer wordt geschrapt.
- Het zoekgebied voor wind en zon in het IJsselmeer/Markermeer op het grondgebied Enkhuizen wordt geschrapt.

Bovenstaande wijzigingen leiden tot een afname van het bod van de regio Westfriesland van circa 0,51 TWh.

Westfriesland heeft een aantal voorwaarden voor zoekgebieden opgesteld. Deze zijn gebaseerd op de binnengekomen wensen en bedenkingen en reacties. Het betreft de volgende voorwaarden.

- Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden te zoeken naar locaties waar draagvlak is voor het plaatsen van windturbines en/of zonnepanelen.

- Maximaal in te zetten op zonne-energie op dak voor alle gemeenten in Westfriesland.
- Een zorgvuldig proces rondom de inzet van agrarische gronden voor duurzame energieopwekking voor te staan.
- De 600-metergrens voor windturbines als minimale afstand tot woningen te handhaven.
- De minimale afstand van windturbines moet tienmaal de turbinehoogte tot de woonkernen zijn voor de gemeente Enkhuizen.
- In Koggenland geen grootschalige zonneparken op agrarische grond (niet groter dan 5 hectare).

IJsselmeergebied

- Windenergie is geschrapt uit het zoekgebied IJsselmeer.
- Zonne-energie wordt nader geconcretiseerd in het zoekgebied IJsselmeer als bouwsteen voor het project Wieringerhoek in het grondgebied van de gemeenten Hollands Kroon en Medemblik.
- In de gemeenten Hoorn en Enkhuizen is zonne-energie geschrapt uit het zoekgebied IJsselmeer.

Het project Wieringerhoek komt voort uit de programmatische aanpak grote wateren (PAGW). Dit programma is vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat geïnitieerd en bevat 33 projecten om te komen tot 'ecologisch gezonde, toekomstbestendige grote wateren waarin hoogwaardige natuur goed samengaat met een krachtige economie'. Het project Wieringerhoek volgt de systematiek van een MIRT-traject. De realisatie start (na afronding van alle procedures en aanbestedingen) medio 2025.

Bijlagen

Bijlage 1: Thematafels

Voor onderwerpen waarover nog geen besluit kan worden genomen omdat nog niet alle kennis of informatie vergaard is, of dilemma's nog moeten worden opgelost, worden zogenoemde thematafels ingericht. In de maanden oktober 2020 tot en met januari 2021 worden deze thematafels georganiseerd. Het gaat om uiteenlopende onderwerpen die hieronder kort worden toegelicht. Bij de onderwerpen van de thematafels zijn onderzoeksvragen benoemd. Deze zijn niet uitputtend, tijdens de gesprekken van de thematafels kunnen er aanvullende vragen ontstaan.

Ontwikkelprincipes zonne- en windenergie

Tijdens de provinciale, regionale en lokale ateliers is veel gesproken over de impact van grootschalige energieopwekking op de leefomgeving. Meerdere ontvangen reacties gingen over de minimale afstand van windturbines tot woningen. Ook uit de reacties op de concept-RES en wensen en bedenkingen van de gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap klinkt de vraag naar zorgvuldig gebruik van de ruimte en maatschappelijk draagvlak.

Daarnaast zijn reacties ontvangen over de milieueffecten van grootschalige energieopwekking op de natuur. Er zijn zorgen geuit over het effect van windturbines op vogels en vleermuizen (trekvogels, migratieroutes) en het effect van zonneweides in weidevogelleefgebied. Ook is aandacht gevraagd voor de milieueffecten van zon op water (onder en boven water), en zijn er reacties ontvangen waarin de oproep werd gedaan de natuur te ontzien met betrekking tot opwekking van zonne- en windenergie.

De Commissie m.e.r. heeft een advies uitgebracht over de milieu-informatie in de concept-RES (zie bijlage 5). Kort samengevat geeft de commissie aan dat er veel en relevant (milieu)onderzoek van goede kwaliteit beschikbaar is. Het valt de commissie op dat de omgeving intensief betrokken is bij de totstandkoming van de concept-RES. In het advies wordt onder andere aandacht gevraagd voor het documenteren van gemaakte (milieu)afwegingen (navolgbaarheid ten behoeve van besluitvorming).

Onderzoeksvragen:

Welke algemene (ruimtelijke) voorwaarden willen we toepassen voor het ontwikkelen van zonne- en windprojecten in Noord-Holland? Daarbij gaat het specifiek om ontwikkelprincipes voor:

- de leefomgeving;
- de natuur (en milieueffecten): Wat zijn de voorwaarden/uitgangspunten om balans tussen natuur en energie te vinden? Bijvoorbeeld:
 - Hoe kunnen effecten op natuur beoordeeld/afgewogen worden? (Bijvoorbeeld hotspotkaart voor zoekgebied maken.)
 - Welke ruimte is er voor zoekgebieden in relatie tot het Bijzonder Provinciaal Landschap?
 - Hoe kunnen nieuwe projecten natuurwaarden versterken?
 - Hoe kunnen negatieve effecten op de natuur en omgeving worden gemitigeerd?

Energietransitie: kansen voor agrariërs

Het gebruik van agrarische gronden voor de opwek van zonne- en windenergie is een veelbesproken onderwerp tijdens het RES-proces. De meningen lopen regelmatig uiteen. Waar de één agrarische grond als kans ziet voor opwek, is de ander tegen omdat dit ten koste gaat van de agrarische productie. LTO heeft in haar reactie aangegeven kansen te

zien voor de realisatie van duurzame energieopwekking op agrarische erven, maar schetst hiervoor een aantal belemmeringen die de uitvoering in de weg staan.

Onderzoeksvragen:

Wat is er nodig om de energieopwek op agrarische erven en subpunten te realiseren, en onder welke voorwaarden is opwek op agrarische gronden bespreekbaar?

- Bijvoorbeeld: hoe kunnen knelpunten in wet- en regelgeving worden opgelost, wat is daarvoor nodig? (Zie belemmeringen in bijlage 4.)
- Hoe kunnen we kennis ontwikkelen en delen?

Ruimtelijke samenhang

Ruimtelijke samenhang is een veelgenoemd thema in de gesprekken met de betrokken overheden en de partners in het RES-proces. Het gaat dan om de vraag hoe individuele RES-zoekgebieden zich tot elkaar verhouden. En of er gekomen kan worden tot samenhangende ontwerpkeuzes op (boven)regionale schaal, rekening houdend met ruimtelijke aspecten (zoals landschap, natuur, landbouw, recreatie en net-infrastructuur). Ook de ARO⁵, de PARK⁶ en de commissie voor de m.e.r. vragen aandacht voor de samenhang tussen de zoekgebieden en cumulatieve effecten. Het onderwerp wordt ook benoemd in een aantal reacties en wensen en bedenkingen.

Onderzoeksvragen:

- Hoe kunnen we, met de concept-RES-kaart als vertrekpunt, verdere stappen zetten op het gebied van ruimtelijke samenhang en kwaliteit? Welke ontwerp vraagstukken zien we in de regio('s)? En hoe pakken we deze gezamenlijk op?
- Voor welke samenhangende (zoek)gebieden is er behoefte aan gezamenlijke (boven)regionale uitgangspunten/ontwikkelprijncipes voor het ontwikkelen, vormgeven en inpassen van energie in het landschap? En hoe zien die eruit (cultuurhistorie, landschappelijke waarden)?

RES in uitvoering: lokaal eigendom en stimulerend beleid voor lokale initiatieven

In het Klimaatakkoord is als uitgangspunt opgenomen dat bij het realiseren van de doelstellingen voor hernieuwbare energie wordt gestreefd naar 50 procent lokaal eigendom in de uitvoering.

Ook de energiecoöperaties (De Vereniging van Energiecoöperaties en Initiatieven Noord-Holland (VEI NH) in een manifest), de Natuur en Milieufederaties en de Participatiecoalitie Noord-Holland hebben reacties op de concept-RES meegegeven. De reacties gaan onder andere over lokaal eigendom en de rol van overheden om lokale initiatieven te ondersteunen en te stimuleren. Zij vragen gemeenten en de provincie Noord-Holland om bij de uitvoering van de (concept-)RES samen met hen op te trekken.

Onderzoeksvragen:

- Wat is er nodig om het streven van 50 procent lokaal eigendom te halen?
 - Hoe borg je het streven van 50 procent lokaal eigendom in beleid?
 - Hoe kan 50 procent lokaal eigendom gefinancierd worden?
 - Hoe kan iedereen meedoen?
 - Welke doelgroep kan een koploperspositie innemen en wat is daarvoor nodig?

⁵ Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling, zie https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Advies_bij_ruimtelijke_ontwikkelingen.

⁶ Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit, zie https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Advies_bij_ruimtelijke_ontwikkelingen/Provinciaal_Advis_eur_Ruimtelijke_Kwaliteit_PARK.

- Geef een overzicht van inspirerende en concrete voorbeelden.
- Welke instrumenten/mogelijkheden hebben overheden om de ontwikkeling van de lokale initiatieven te stimuleren? Bijvoorbeeld:
 - Welke voorwaarden voor (proces)participatie en draagvlak zijn wenselijk en hoe kunnen deze worden geborgd?
 - Gemeentelijk vastgoed/daken bieden kansen: wie ontwikkelt deze projecten en kunnen deze een rol spelen in het streven naar 50 procent lokaal eigendom?
 - Hoe kunnen we grondspeculatie voorkomen?
 - Wegnemen van schade voor omwonenden, hoe doe je dat?

Jongeren

Gedurende het proces van de ontwikkeling van de concept-RES is door veel gemeenten en deelnemers van bijeenkomsten het belang van jongerenparticipatie geuit. Ook de Participatiecoalitie heeft aangegeven jongeren meer dan tot nu is gedaan te willen betrekken bij de RES. Door jongeren een stem te geven, wordt bijgedragen aan het toekomstbestendig maken van de RES, want het overgrote deel van de energietransitie zal plaatsvinden in de werkende levens van mensen die nu jong zijn.

Jongeren worden gevraagd zich uit te spreken over de dilemma's die ook op de andere thematafels besproken worden, zodat hun mening en voorkeuren in het gesprek aan deze tafels kunnen worden meegenomen. Het gaat hierbij dus om de relatie tussen grootschalige opwek van hernieuwbare energie en natuur, landschap en leefbaarheid.

Onderzoeksvragen:

- Wat vinden jongeren van de ambitie (het bod) van de concept-RES'en?
- Welke afwegingen maken zij met betrekking tot opwek van hernieuwbare energie, leefbaarheid, natuur en milieu, en landschap?

Warmte uit water (warmte, TEO, TEA, TED)

De decentrale overheden willen (onder de juiste voorwaarden) het inzetten van aquathermiebronnen stimuleren. Het waterschap onderzoekt de rol die zij kunnen spelen in de warmteketen. Deze rol en de potenties en randvoorwaarden van aquathermie zouden daarbij een plek moeten krijgen in de RES in de Regionale Structuur Warmte (RSW) en de door de gemeenten op te stellen Transitievisies Warmte (TVW's). De RSW wordt opgesteld door het team van het MRA Warmte & Koude Programma dat daarvoor een aparte opdracht vanuit de programmaorganisatie van de RES heeft gekregen. Zij stellen de RSW op in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenten en het waterschap. De TVW wordt volgens de eigen planning van de gemeenten uitgewerkt.

De thematafel 'warmte uit water' richt zich op de vragen die in eerste instantie niet aan de orde komen in de RSW of TVW. De uitwerking van deze thematafel zal worden meegenomen in de RES 1.0 onder de Regionale Structuur Warmte.

Onderzoeksvragen:

- Hoe kunnen we warmtepotentie uit water (grootschalig) benutten?
 - Waar liggen de kansen?
 - Welke rol spelen de decentrale overheden hierbij?
 - Welke innovaties hebben de potentie om op korte termijn grootschalige toepassing mogelijk te maken?

Energie-infrastructuur

Misschien wel de belangrijkste schakel in de energietransitie is de energie-infrastructuur. Tijdens het RES-proces is veelvuldig gesproken over de ontwikkelingen rondom de infrastructuur. Belangrijke vraagstukken daarbij zijn de mogelijkheden en knelpunten binnen de bestaande infrastructuur en hoe deze zich in de toekomst gaan ontwikkelen. Hoe houden we het betaalbaar? En is het mogelijk om de verschillende energienetwerken op elkaar af te stemmen? Vragen die op verschillende klimaattafels terecht zijn gekomen en die alleen kunnen worden beantwoord in onderlinge afstemming.

Onderzoeksvragen:

- Welke relevante ontwikkelingen hebben invloed op de energienetwerken in Noord-Holland en welke gevolgen hebben deze op de realisatie van de doelstellingen van de RES?
- Hoe kunnen we zon op dak stimuleren in congresgebieden?
- Waar liggen mogelijkheden voor innovatieve oplossingen zoals waterstof en smart-grids?
- Hoe kan opslag een rol vervullen in de ontwikkeling van elektriciteitsinfrastructuur?

Innovaties in Noord-Holland Noord

In de RES 1.0 is landelijk afgesproken dat alleen grootschalige opwek van zonne- en windenergie meetelt. Dat is door veel deelnemers aan het RES-proces ervaren als een te krappe jas. Er is binnen de regio Noord-Holland Noord grote behoefte om in te zetten op innovaties die de energietransitie kunnen stimuleren en daarmee ook de economische ontwikkeling van de regio te bevorderen.

Onderzoeksvragen:

- Wat doet de regio NHN nu al om innovaties te stimuleren?
- Wat is de potentie van innovaties met betrekking tot de energietransitie?
- De energietransitie biedt economische en werkgelegenheidskansen; innovaties zijn daarbij belangrijk. Hoe kunnen we hier in de RES 1.0 voldoende aandacht aan geven? Welke rol speelt de RES bij het stimuleren van innovaties?

Bijlage 2: Beantwoording van reacties over het proces, participatie en het bod

De reacties over het proces van de concept-RES in de deelregio's zijn wisselend. Opvallend is dat consensus lijkt te bestaan over de opgave, zowel die van de energietransitie als van verduurzaming. Er worden zorgen geuit over participatie: bij het opstellen van de RES, richting RES 1.0 en bij de uitvoering. Ook de hoogte van het bod is vaker genoemd; sommigen vinden het te hoog in vergelijking tot andere RES-regio's, maar er zijn er ook die pleiten voor meer ambitie.

Participatie bij het opstellen van de concept-RES

De participatie bij het opstellen van de concept-RES is, net als ontwikkeling en uitvoering van de RES, een voortdurend proces. In de RES Noord-Holland Noord zit participatie in het hart van het proces. Hierbij wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de bestuurlijke en inhoudelijke complexiteit van de energietransitie, de fases na de RES en de beperkt beschikbare tijd om tot de RES 1.0 te komen.

Doel van de participatie is om stap voor stap te bouwen aan draagvlak voor de RES door:

- een gemeenschappelijk vertrekpunt te creëren door alle (on)mogelijkheden en belangen in beeld te brengen;
- bij te dragen aan een zorgvuldige besluitvorming door gemeenten, provincie en waterschap;
- het stimuleren van lokaal eigendom in energieprojecten.

Gemeenschappelijk vertrekpunt

De participatie bij de concept-RES is de eerste stap die vooral gericht was op het zicht krijgen op (on)mogelijkheden voor het grootschalig opwekken van zonne- en windenergie, de belangen die in geding zijn en welke afwegingen er gemaakt worden. Dit leverde de basis op voor de concept-RES. Met de uitkomsten van de ontvangen reacties en wensen en bedenkingen op de concept-RES kan de energieregio een vervolg geven aan het proces richting de RES 1.0.

Bevorderen van zorgvuldige besluitvorming

In de RES worden regionale belangen afgewogen tussen onder meer opwek, maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak, ruimtelijke inpassing en energie-infrastructuur. Die afweging – die op zichzelf al complex is – wordt verder gecompliceerd door de noodzaak om ook aan lokale belangen tegemoet te komen. Door volksvertegenwoordigers te vragen naar hun wensen en bedenkingen op de concept-RES, kan hier in het proces richting de RES 1.0 rekening mee gehouden worden. De RES 1.0 wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap.

Stimuleren van lokaal eigendom

Draagvlak voor de gekozen maatregelen binnen de RES'en vergroot de haalbaarheid van de doelstellingen. Daarom doorloopt de RES een uitgebreid en zorgvuldig participatieproces. Zo worden inwoners, lokale ondernemers en energiecoöperaties gestimuleerd mee te doen om het streven van 50 procent lokaal eigendom in de uitvoering te realiseren. Op basis van het Klimaatakkoord en de handreiking van het NPRES⁷, kunnen gemeenten en bewonersinitiatieven daarbij gebruikmaken van begeleiding van de Participatiecoalitie.

⁷ Klimaatakkoord (2019) en Handreiking 1.1 (2019).

Wanneer gemeenten gebruik willen maken van deze begeleiding moeten zij zelf budget beschikbaar stellen. De Participatiecoalitie Noord-Holland (PCNH) bestaat uit Natuur en Milieu Federatie Noord-Holland (Verenigde Energie Initiatieven Noord-Holland (VEI NH). PCNH kan helpen bij het betrekken van partijen in de regio, het realiseren van het doel tot 50 procent lokaal eigendom en meer.

Aanvullende rol Participatiecoalitie in het proces

Voor het vervolgetraject van de RES heeft de Participatiecoalitie een rol in de volgende activiteiten:

- Het informeren van de colleges, volksvertegenwoordigers, belanghebbenden, stakeholders en hun (ambtelijk) vertegenwoordigers over de gekozen maatregelen binnen de RES'en vanuit de belangen van de partijen binnen de Participatiecoalitie, met als doel het participatieproces en uiteindelijke bod te verbeteren.
- Het ondersteunen van de (deel)regio's, gemeenten, provincie en waterschap bij het verder concretiseren van de zoekgebieden. Het doel is het vergroten van de betrokkenheid en draagvlak van inwoners en bedrijven voor duurzame zonne- en windenergie, in combinatie met een goede inpassing van de energietransitie in natuur en landschap.
- Hierin samen te werken met de betrokken partijen binnen de Energieregio Noord-Holland Noord.

Participatie op weg naar de RES 1.0

Naarmate de RES concreter wordt, wordt het debat scherper, de druk op participatie groter en verschuift de verantwoordelijkheid hiervoor naar de gemeenten. Om dit gesprek inhoudelijk te kunnen voeren wordt tot de vaststelling van de RES 1.0 volgend voorjaar voorzien in:

Participatie concretisering zoekgebieden

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het nader onderzoeken en concretiseren van zoekgebieden voor zonneweides, grote zonnedaken en/of windturbines. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden betrokken. Dit is maatwerk en de uitvoering en het niveau van participatie zijn daardoor verschillend. De deelregio's Westfriesland, Regio Alkmaar en de Kop van Noord-Holland maken hiervoor plannen van aanpak waarin zij afspreken hoe ze te werk gaan. Zij worden hierbij ondersteund door de programmaorganisatie van de RES NHN.

Gebiedspaspoort

Voor de zoekgebieden uit de concept-RES wordt door de gemeenten een zogenaamd gebiedspaspoort opgesteld. Dit gebiedspaspoort biedt informatie en een technische beschrijving van het zoekgebied. Hierin worden onder andere opgenomen: de status van het zoekgebied, een beschrijving van de locatie(s), (potentieel) opwekkingsvermogen, de stappen van participatie, uitgangspunten voor lokaal eigendom, de technische mogelijkheden van de bestaande energie-infrastructuur, een overzicht van alle geldende beperkingen en beleidskaders met betrekking tot landschap, natuur en milieu, het grondeigendom, en welke andere belangen eventueel in het geding zijn. Het gebiedspaspoort wordt onderdeel van de RES 1.0.

Thematafels

De uitkomsten van de thematafels helpen om lokaal beleid vorm te geven op het gebied van lokaal eigendom, eerlijke verdeling van lusten en lasten, ruimtelijke inpassing en stimulerend beleid. Belangenorganisaties en andere stakeholders nemen deel aan deze thematafels.

Democratische besluitvorming

De RES leidt tot locaties voor energieprojecten maar ook tot keuzes voor de verdeling van duurzame warmte in de regio. Dit raakt de bevoegdheden van de hieraan deelnemende gemeenten, de provincie en het waterschap. Daarom beslissen zij over de RES. Volgens de bestaande planning wordt de RES 1.0 in mei/juni 2021 voor besluitvorming voorgelegd aan gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap.

Participatie bij uitvoering RES

50 procent lokaal eigendom

50 procent lokaal eigendom zorgt voor een gelijkwaardige en transparante samenwerking bij energieprojecten. In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat gestreefd wordt naar 50 procent lokaal eigendom. In de startnotitie van de RES NHN is lokaal eigenaarschap van energieprojecten als leidend principe voor de RES opgenomen. Er zijn hiervoor in de concept-RES geen randvoorwaarden opgenomen, omdat het maatwerk is hoe hier per project invulling aan gegeven kan worden. In de thematafel 'RES in uitvoering' wordt onderzocht wat nodig is om het streven van 50 procent lokaal eigendom te behalen. De uitkomsten van deze thematafel worden opgenomen in de RES 1.0.

Participatie bij planontwikkeling

Bij de ontwikkeling van energieprojecten moeten de omgeving en belanghebbenden betrokken worden. In de thematafel 'RES in uitvoering' wordt onderzocht welke voorwaarden voor (proces)participatie wenselijk zijn en hoe deze geborgd kunnen worden in beleid.

Lokale initiatieven met draagvlak

Er zijn in de regio meerdere lokale initiatieven voor energieprojecten van bewoners, bedrijven en energiecoöperaties. Vaak zijn dit initiatieven die samen met de omgeving zijn uitgewerkt en waar veel draagvlak voor is. Vanwege de schaal van de kaart zijn niet alle lokale initiatieven op de concept-RES-kaart weergegeven (of ze vallen binnen een zoekgebied). In de concept-RES is toegelicht dat lokale initiatieven die buiten de zoekgebieden vallen ook worden onderzocht op haalbaarheid en wenselijkheid. Concrete lokale initiatieven (in uitvoering/gerealiseerd) met een groter vermogen dan 15 kWp tellen mee in het bod van de RES.

Participatie en inspraak bij omgevingsbeleid en vergunningen

De keuzes in de RES 1.0 worden vastgelegd in het ruimtelijk beleid van gemeenten, provincie en waterschap. De beslissingsbevoegdheid voor individuele projecten voor zonnepanelen en windturbines blijft geregeld via omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. Hiervoor gelden de reguliere participatie- en inspraakmogelijkheden. Hierbij bestaat de mogelijkheid tot bezwaar en beroep. Ook bestaat de mogelijkheid tot het organiseren van een referendum⁸ over een besluit van Provinciale Staten.

Hoogte van het bod

In het Klimaatakkoord worden regio's uitgedaagd om in de RES te komen tot een hogere ambitie dan de opgave van 35 TWh. Bij het afwegen van de RES met andere maatschappelijke opgaven zullen naar verwachting nog de nodige plannen afvallen of inkrimpen.

⁸ Zie [https://www.noord-](https://www.noord-holland.nl/Bestuur/Inspraak/7)

[holland.nl/Bestuur/Inspraak/7](https://www.noord-holland.nl/Bestuur/Inspraak/7) belangrijke stappen voor het organiseren van een referendum.

Binnen het RES-proces is gekozen voor een bottom-upproces. Er zijn 47 bijeenkomsten georganiseerd om op te halen waarvoor draagvlak is. De uitkomsten van de bijeenkomsten hebben onder andere de inhoud van de concept-RES-kaart bepaald. Voorafgaand aan het participatieproces met de regionale en lokale ateliers is geen doelstelling bepaald. Tijdens de bijeenkomsten is opgehaald waar geen draagvlak voor is en waarvoor wel. Deze bottom-upaanpak heeft geleid tot een bod van 4,2 TWh in de concept-RES.

De zoekgebieden in de RES geven aan waar gezocht wordt naar mogelijkheden voor de opwekking voor zonne- en windenergie. Bij het concretiseren van deze zoekgebieden kan blijken dat bepaalde zoekgebieden moeten worden bijgesteld of komen te vervallen. Er moeten nog veel keuzes gemaakt worden. De ervaring leert dat niet alle plannen tot uitvoering komen. Dit zal dan worden meegenomen in de tweejaarlijkse actualisatie van de RES. In hoofdstuk 3 van voorliggende reactienota is aangegeven welke aanpassingen in de zoekgebieden worden gedaan, naar aanleiding van de ontvangen reacties en wensen en bedenkingen. De aanpassingen van de zoekgebieden leiden tot een afname van het bod van circa 0,9 TWh.

Bijlage 3: Beantwoording van reacties over energiebronnen en -dragers

In veel van de reacties zijn vragen gesteld of opmerkingen gemaakt over alternatieve energiebronnen of energiedragers. De kaders van de RES (grootschalige zonne- en windenergie op land en water en koppeling van regionale warmtevraag en -aanbod) worden in de ontvangen reacties regelmatig ter discussie gesteld. In de onderstaande alinea's is per energiebron een duiding gegeven of deze een rol speelt binnen de RES en zo niet, waar wel.

Warmte

In de concept-RES is nog beperkt aandacht voor de regionale warmtebronnen, de warmtevraag en het warmteaanbod. In algemene zin kan worden geconstateerd dat Noord-Holland Noord een beperkt aantal regionale warmtebronnen heeft. In de RES 1.0 vindt een verdieping plaats ten opzichte van de concept-RES. Voor warmte betekent dit dat in kaart zal worden gebracht welke initiatieven binnen de Transitievisies Warmte (TVW's) van de gemeenten zich lenen voor regionale samenwerking. Daarnaast zal een nadere verkenning worden gedaan naar de potentie van warmtebronnen als geothermie, aquathermie, biogas en waterstof. Ook worden nut en noodzaak verkend van gemeenten om samen te werken op het gebied van kennisdeling en expertise.

Geothermie

Geothermie wordt al in de glastuinbouw toegepast. Daarnaast biedt geothermie kansen voor de verwarming van wijken; hiervoor is de aanleg van een warmtenet nodig. Onderzoeken, vergunningen, het slaan van een put en de aanleg van een warmtenet vragen tijd. Hiervoor geldt de inschatting dat dit niet voor 2030 gerealiseerd is. Er zijn wel kansen in Regio Alkmaar: er is al een opsporingsvergunning en er ligt al een warmtenet waar in de toekomst een geothermiebron aan gekoppeld kan worden.

Aquathermie

De regio NHN heeft potentie voor de inzet van aquathermie voor de verwarming van de gebouwde omgeving. Om deze potentie en mogelijke toepassingen verder te verkennen wordt een thematafel georganiseerd (zie hoofdstuk 7). De uitwerking van deze thematafel zal worden meegenomen in de RES 1.0 onder de Regionale Structuur Warmte (RSW). Het waterschap wil (onder de juiste voorwaarden) het inzetten van aquathermiebronnen stimuleren. Het waterschap onderzoekt de rol die hij kan spelen in de warmteketen. De potenties en randvoorwaarden van het toepassen van aquathermie zijn nog onderbelicht en moeten nader worden onderzocht.

Wind op zee

Bij de berekening van de opgave voor duurzame elektriciteitsproductie op land is rekening gehouden met productie van windenergie op zee. Zo'n 60 procent van de totale landelijke opgave voor groene stroom wordt tot 2030 met wind op zee gerealiseerd (49 TWh). De ontwikkeling van wind op zee valt buiten de RES maar wordt wel meegenomen aan de klimaattafel Industrie.

Kleinschalige windturbines

In het Klimaatakkoord is de landelijke doelstelling van 35 TWh grootschalige energieopwek op land geformuleerd. Onder grootschalig wordt hierbij verstaan een aansluitwaarde groter

dan 15 kW. Kleine windturbines met een aansluitwaarde die groter is dan 15 kW mogen ook worden meegeteld. Dit betreffen over het algemeen windturbines met een tiphoogte vanaf 15 meter.

Om kleine windturbines mogelijk te maken, heeft provincie Noord-Holland in haar Omgevingsverordening een aantal regels opgenomen. Deze regels maken het mogelijk één windturbine te realiseren op een agrarisch bouwperceel of op een bouwperceel van ten minste 1 hectare waar een stedelijke functie is toegestaan. Belangrijk daarbij is dat de windturbine zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast.

Zonnepanelen op daken

Ook hiervoor geldt dat, om deze zonnepanelen mee te kunnen rekenen in het bod van de RES, er een aansluitwaarde minimaal 15 kW moet worden gerealiseerd. Bij gebruik van zonnepanelen met de huidige stand der techniek komt dat neer op circa zestig panelen.

Zon op dak heeft bij alle betrokkenen in het proces de voorkeur. Daarbij werd de vraag gesteld of de ambitie van zon op dak verhoogd kan worden. In de concept-RES is uitgegaan van 25 tot 50 procent benutting van het potentieel van zon op grootschalige daken. Het ophogen van deze ambitie lijkt eenvoudig, maar de ervaring leert dat dat niet zo is. Er zijn meerdere knelpunten: niet alle grootschalige daken hebben een geschikte dakconstructie, door installaties op daken is het niet mogelijk om de daken 100 procent vol te leggen, soms is er beperkte 'ruimte' op het energienet beschikbaar en is er een afhankelijkheid van de (investerings)bereidheid van de dakeigenaren. Als bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden blijkt dat de benutting van zon op dak verhoogd kan worden, dan zal dit worden opgenomen in de RES 1.0 en verder.

Zon en wind en de waterkwaliteit

Het waterschap heeft expertise over de effecten op het gebied van waterkwaliteit en biodiversiteit van zon op water. Die kennis zal worden benut bij de verdere concretisering van zoekgebieden. De relatie tussen de energietransitie en het watersysteem vraagt echter om nadere uitwerking en onderzoek.

Zon en wind op de keringen

Het waterschap ziet ideeën opkomen over mogelijkheden voor ontwikkeling van zonne- en windenergie op dijken, waterbergingen en oppervlaktewateren. Het waterschap gaat graag het gesprek aan over welke mogelijkheden hiervoor zijn. Hierbij is het behoud of de versterking van de taakuitvoering voor het waterschap van belang, maar ook de ecologie, de biodiversiteit en de cultuur- en landschappelijke waarden.

Biomassa

In de regio wordt naast de opwek van zonne- en windenergie, ook biogas (covergisting, stortgas, GFT, VGI en RWZI) geproduceerd. Dit gas wordt soms als groengas benut, en soms verbrand voor de opwek van warmte en elektriciteit. Daarnaast kan biomassa worden verbrand voor de opwek van warmte en elektriciteit. De opwek van groengas, warmte of elektriciteit uit biomassa telt niet mee in de opgave voor 35 TWh grootschalige opwek (zon/wind) van de RES.

De vraag of de inzet van biomassa voor energieopwekking duurzaam is, is een landelijke discussie. Het kabinet heeft hiervoor onlangs een [duurzaamheidskader biogrondstoffen](#) opgesteld. Hierin geeft de Rijksoverheid aan dat zij de inzet van biomassa voor laagwaardige toepassingen, zoals het verbranden van biomassa voor het bieden van

basislast voor warmtenetten of het opwekken van elektriciteit, niet langer wenselijk vindt. Dit duurzaamheidskader zal ook voor de RES-regio gelden.

Waterstof en groengas

Duurzame gassen als waterstof en groengas hebben een belangrijke rol in het energiesysteem omdat ze goed opgeslagen kunnen worden, over lange afstand getransporteerd kunnen worden en een hoge energiedichtheid hebben. Ze zijn echter schaars.

Waterstof

Waterstof is geen energiebron, maar enkel een energiedrager. De productie van groene waterstof telt niet mee in de opgave voor 35 TWh grootschalige opwek (zon/wind) van de RES. Er zijn drie manieren waarop waterstof op grote schaal gemaakt kan worden:

1. de grijze route (vanuit aardgas met CO₂-uitstoot);
2. de blauwe route (grijze waterstof met opslag van CO₂); en
3. de groene route (elektrolyse vanuit hernieuwbare energiebronnen, of door middel van biomassavergassing).

Groene waterstof speelt een belangrijke rol in de energietransitie, maar de productie ervan is nog duur en het aanbod zeer beperkt. Tot aan 2030 is de landelijke ambitie om elektrolysecapaciteit in te zetten voor de productie van 250-350 Kton aan groene waterstof⁹. Dit is 30 tot 40% van de hoeveelheid grijze waterstof die nu in Nederland wordt opgewekt voor de industrie¹⁰. Het is (nog) niet verstandig om waterstof in te zetten in sectoren die hernieuwbare elektriciteit ook direct kunnen gebruiken, omdat veel energie wordt verloren bij de omzetting van elektriciteit naar waterstof (conversieverlies).

Onderzoek naar en productie van (groene) waterstof maakt geen deel uit van de RES 1.0. Echter, in onze regio zijn hiervoor al wel initiatieven gaande. In Alkmaar wordt bijvoorbeeld onderzoek gedaan of het mogelijk is om de dorpen Graft en de Rijk in 2025 aardgasvrij te maken met waterstof. Den Helder positioneert zich als nationale waterstof-hub. In de RES 1.0 zullen wij de ontwikkelingen in de regio Noord-Holland Noord verder in beeld brengen.

Groengas

Groengas is biogas dat opgewerkt is tot aardgaskwaliteit en kan worden ingevoerd op het openbare gasnet. Dit biogas kan worden verkregen uit vergisting of vergassing¹¹:

- Vergisting is op dit moment de enige groengasproductietechnologie die op commerciële schaal ingezet wordt. Bij vergisting worden natte biomassastromen via een biologisch afbraakproces door bacteriën omgezet in biogas.
- Superkritische vergassing is een chemische technologie waarbij natte biomassastromen onder hoge druk en hoge temperatuur worden omgezet in een mengsel van methaan, waterstof en koolstofdioxide. Evenals thermische vergassing wordt deze technologie momenteel op demonstratieschaal getest.

Voor alle sectoren die nu gebruikmaken van aardgas is groengas een aantrekkelijk alternatief. Echter, de potentiële groengasproductie in de regio, maar ook de (inter)nationale potentie, blijft ver onder de huidige aardgasvraag. In het Klimaatakkoord heeft de groengassector het streven uitgesproken om te komen tot 70 PJ groengasproductie in 2030. Een recent rapport van CE Delft heeft onderzocht dat de Rijksambities voor groengas enkel mogelijk zijn met sterk ondersteunend landelijk beleid,

⁹ Klimaatakkoord, 2019.

¹⁰ Berenschot (2017), CO₂-vrije waterstofproductie uit gas.

¹¹ Routekaart groengas.

dat nu nog ten dele ontbreekt¹². Het is dan ook belangrijk om ook groengas daar in te zetten waar het de meeste (toegevoegde) waarde heeft.

Groengas en waterstof voor het verwarmen van gebouwen

Specifiek voor het verwarmen van gebouwen zal er voor 2030 nog geen grootschalige beschikbaarheid zijn van waterstof en groengas. Wel zijn pilots belangrijk om lessen te leren om, wanneer dit wel beschikbaar komt, hier snel op te kunnen overschakelen. Op veel plaatsen in Nederland worden deze pilots al uitgevoerd. In Alkmaar wordt onderzoek gedaan of het mogelijk is om de dorpen Graft en de Rijk in 2025 aardgasvrij te maken met waterstof. Voor 2030 is het dan ook verstandig om bij het aardgasvrij maken van woningen in te zetten op isolatie van woningen en het realiseren van aardgasvrije wijken daar waar elektrische warmtepompen of warmtenetten aantrekkelijk zijn.

Kernenergie

De RES gaat in op oplossingen die binnen de invloedssfeer en de mogelijkheden van de regio liggen. Bij kernenergie komt de landelijke overheid in beeld (Tweede Kamer). Die zal moeten besluiten of kernenergie wel of niet mogelijk te maken, bijvoorbeeld door financiering van onderzoek of door subsidies.

Minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft in september jl. bij de Algemene Beschouwingen de Tweede Kamer laten weten – naar aanleiding van de motie-Dijkhoff c.s. – dat het kabinet een marktconsultatie zal houden over de voorwaarden waaronder marktpartijen bereid zijn te investeren in kerncentrales in Nederland, dat het kabinet zal onderzoeken welke publieke ondersteuning daarvoor nodig is en welke regio's er belangstelling voor hebben. De Tweede Kamer wordt voor het kerstreces over de voortgang geïnformeerd. Op 22 september jl. heeft de minister het zogenoemde ENCO-rapport naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit is een onderzoek naar de mogelijke rol van kernenergie in de toekomstige energiemix. Het rapport concludeert dat kernenergie op langere termijn en onder bepaalde voorwaarden zou kunnen concurreren met zon en wind. Op dit rapport is veel kritiek gekomen, het laatste woord is er dan ook nog niet over gezegd.

In een reactie op Kamervragen¹³ is door de minister aangegeven dat om de doelen van het Klimaatakkoord te halen, nieuwe kerncentrales voor de periode tot 2030 niet in beeld zijn. Kernenergie is mogelijk een oplossing voor de lange termijn (vanaf 2030) en niet voor de korte termijn (tot 2030), gezien de tijd die het kost om een kerncentrale te bouwen. Met name het vergunningstraject voor een nieuwe centrale is zeer lang. Nieuwe centrales moeten zorgvuldig ingepast worden in het belang van de nationale veiligheid.

Nieuwe technologieën, zoals Thoriumreactoren en minikerncentrales, zijn momenteel nog niet onder marktomstandigheden te produceren. De technologische ontwikkeling is nog niet ver genoeg en ook deze centrales zullen met de nodige voorzichtigheid ingepast moeten worden in het belang van de nationale veiligheid. De verwachting is dus dat qua technologische ontwikkeling en qua beschikbare vergunningen deze opwektechnologie geen rol gaat spelen tot 2030.

Nieuwe technieken: innovatie

In de Energieregio Noord-Holland Noord zijn veel partijen actief bezig met innovaties op het gebied van duurzame energie. In het RES-proces wordt met innovaties rekening

¹² Zie <https://cedelft.nl/publicaties/2415/potentieel-van-lokale-biomassa-en-invoedlocaties-van-groengas>.

¹³ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/10/07/beantwoording-kamervragen-over-betalbaarheid-kernenergie>.

gehouden, doordat de RES iedere twee jaar wordt geactualiseerd. Zo kunnen nieuwe technologische ontwikkelingen worden meegenomen. Voorbeelden hiervan zijn netwerkstabiliteit en opvangen van piekbelasting. In de RES 1.0 wordt in de bijlagen een overzicht opgenomen van lopende innovaties in de regio op het gebied van duurzame energieopwekking. Voor de RES 1.0 wordt een thematafel ingericht. Zie bijlage 1 voor de onderzoeksvragen die daarbij worden besproken.

Bijlage 4: Beantwoording van reacties over de uitvoering en overige zaken

Een aantal reacties bevatten vragen of opmerkingen over de andere klimaattafels en thema's die samenhangen met de energietransitie. In de reacties worden bijvoorbeeld zorgen geuit over de energiebehoefte van datacenters. Ook worden er vragen gesteld over de energie-infrastructuur, hoe wordt deze geregeld en zijn de plannen haalbaar? Een aantal actieve inwoners en ondernemers geeft in de reacties aan waar zij in de regelgeving of vergunningverlening tegenaan lopen. Een terugkerend knelpunt is de onduidelijkheid in de politiek, zowel gemeentelijk als provinciaal. Daarnaast zijn de voorwaarden voor realisatie niet altijd duidelijk.

Andere opgaven Klimaatakkoord

De RES 1.0 wordt aangevuld door de actuele stand van zaken van de andere thema's uit het Klimaatakkoord: mobiliteit, industrie en land- en tuinbouw. Deze thema's maken geen deel uit van (de berekende opwek van) de RES 1.0, maar hebben wel een relatie met de RES.

Datacenters

De RES richt zich hoofdzakelijk op de vraag op welke locaties hoeveel zonne- en windenergie kan worden opgewekt.

In Nederland neemt de discussie over de wenselijkheid van datacenters toe. De Nederlandse overheid bepaalt onder welke voorwaarden bedrijven – en dus ook datacenters – zich hier in Nederland kunnen vestigen. In de nationale Ruimtelijke Strategie Datacenters zijn uitgangspunten bepaald voor de vestiging van nieuwe datacenters. Hierbij gaat het onder meer om energie-efficiëntie, de impact op het elektriciteitsnet, ruimtelijke inpassing en het gebruik van restwarmte.

Energie-infrastructuur

De groeiende en veranderende economie zorgt voor een snelle toename van de vraag naar vermogen. Ook het groeiend aanbod (terugleveren) van duurzame elektriciteit vraagt om extra capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. Dit netwerk werd zo'n honderd jaar geleden aangelegd, gebaseerd op centrale energiecentrales. Nu wordt decentraal steeds meer energie opgewekt. Daarom werkt de netwerkbeheerder aan aanpassing en uitbreiding van het energienet, daar waar de druk op het net toeneemt. Bijvoorbeeld door extra elektriciteit-verdeelstations te bouwen. Een proces dat vaak jaren duurt. Niet alleen vanwege de bouw zelf, maar ook doordat bezwaar- en beroepsprocedures voor vertraging zorgen. Een flinke uitdaging dus om vraag en aanbod goed op elkaar af te stemmen, zowel in locatie (vraag en aanbod zo dicht mogelijk bij elkaar) als in tijd (wanneer is het elektriciteitsnet aangepast voor extra opwek?).

Systeemefficiëntie is een van de beoordelingscriteria van de RES. Dus in de RES 1.0 wordt rekening gehouden met het antwoord op de vraag of het elektriciteitsnetwerk de gekozen oplossingen aankan. De netwerkbeheerders zitten hiervoor aan tafel. Zij zijn partner van de samenwerkingsverbanden Energieregio Noord-Holland Noord en Energieregio Noord-Holland Zuid. Zij rekenen alles door en denken mee, ook over de mix van hernieuwbare energiebronnen en toekomstige innovaties.

Hernieuwbare energiebronnen, zoals windturbines of zonnepanelen, leveren niet continu energie. Daarbij leveren deze energiebronnen niet altijd de energie op de momenten dat ze gebruikt worden. Om deze scheefte in energievraag en energieopwekking op te vangen, wordt opslag van energie gezien als een belangrijke oplossing. Gezien de omvang van onze energievraag zullen opslagmethoden op zeer grote schaal en met zo min mogelijk verliezen mogelijk moeten worden. Hoewel er al verschillende technieken beschikbaar zijn, is grootschalige toepassing nog moeilijk. Elektrische opslag in batterijen geeft de kleinste conversieverliezen, maar grondstoffen om batterijen op grote schaal voor energieopslag te produceren zijn duur.

Bij het opstellen van de RES1.0 is de stand der techniek nog onvoldoende ver om grootschalige energieopslag al mee te nemen. Wel wordt er op de klimaattafel Industrie nagedacht over grootschalige energieopslag, wat dit betekent voor de energie-infrastructuur en hoe deze grootschalige energieopslag ruimtelijk kan worden ingepast.

Om de stabiliteit op het elektriciteitsnet te waarborgen bij de grootschalige inpassing van hernieuwbare bronnen als zonne- en windenergie, zijn verschillende nieuwe technologieën nodig. Aan de klimaattafel Elektriciteit worden verschillende thema's uitgewerkt die de stabiliteit van het elektriciteitsnet moeten waarborgen.

Veiligheid

Op het gebied van veiligheid lopen diverse trajecten waarin wordt gewerkt aan een kader om verantwoord, consistent en proportioneel om te gaan met de veiligheids- en gezondheidsrisico's van de overgang naar duurzame energie.

Onderzoeksopdrachten

Het ministerie van EZK heeft in 2019 twee onderzoeksopdrachten uitgezet inzake de feitelijke en verwachte risico's van de energietransitie. Het RIVM-rapport beschouwt de verdwijnende gezondheids- en veiligheidsrisico's door de afbouw van fossiele energie.¹⁴ Daarnaast beschouwt het Analistennetwerk Nationale Veiligheid de veiligheidsrisico's van nieuwe energietechnologieën.¹⁵ Samen zorgen deze rapporten voor een eerste globale vergelijking tussen de verdwijnende en verschijnende risico's als gevolg van de energietransitie.

Beleidsuitgangspunten

In reactie op Kamervragen¹⁶ is aangekondigd dat de minister van EZK dit jaar (2020) een brief zal sturen aan de Tweede Kamer met daarin de beleidsuitgangspunten die hem voor ogen staan bij het omgaan met veiligheids- en gezondheidsrisico's van de energietransitie.

Bestuurlijke werkgroep

In 2020 is een bestuurlijke werkgroep ingesteld die een handreiking voor bestuurders gaat ontwikkelen.¹⁷ De handreiking is bedoeld om bestuurders te helpen bij het omgaan met de dilemma's rondom veiligheidsrisico's van de energietransitie. Denk aan thema's als de acceptatie en communicatie over onzekerheid, al doende leren en verbeteren, of de invulling van het voorzorgprincipe bij pilots. Naar verwachting wordt deze handreiking begin 2021 afgerond.

¹⁴ Zie <https://www.rivm.nl/nieuws/klimaatakkoord-levert-winst-op-voor-veiligheid-en-gezondheid>.

¹⁵ Zie <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2019-10/Verkenning%20risicos%20energietransitie%202019.pdf>.

¹⁶ Kamerstukken 2019-2020, Aangangs nr. 852.

¹⁷ De werkgroep bestaat uit vijf burgemeesters, vier wethouders, twee gedeputeerden en één dijkgraaf.

Belemmerende regelgeving zon en agrarisch

Vaak is de wil aanwezig om energie door middel van zonnepanelen of windturbines op te wekken, maar worden er belemmeringen ervaren op het gebied van zowel landelijke als lokale wet- en regelgeving, netwerkcapaciteit en subsidiemogelijkheden. De thematafel 'Kansen voor agrariërs' heeft als doel samen met agrariërs, overheden en netwerkbedrijf de potentie die er is op en rond het boeren erf te verkennen en belemmeringen op te lossen.

Kansen in de ondergrond

De uitvoering van de energietransitie vindt ook in de ondergrond plaats; denk daarbij aan de aanleg van nieuwe warmtenetten, transformatorstations en elektriciteitstracés. Het is wenselijk dat bij de uitvoering ook 'ondergrondse koppelkansen' worden benut, werkzaamheden aan het elektriciteitsnet kunnen mogelijk gecombineerd worden met onderhoud aan het drinkwaternetwerk, waardoor kosten bespaard kunnen worden. Deze kansen worden onderzocht bij de concretisering van de zoekgebieden en de gebiedspaspoorten.

Bijlage 5: Beantwoording van wensen en bedenkingen gemeenten en reacties over zoekgebieden

In dit hoofdstuk vindt u de antwoorden op wensen en bedenkingen en reacties die gaan over specifieke zoekgebieden of lokaal beleid. De beantwoording is in de meeste gevallen gedaan door de gemeente(n) waar de reactie over gaat. Waar nodig, is een aanvulling gedaan door de provincie of het waterschap. Sommige wensen en bedenkingen of reacties leiden tot wijzigingen ten opzichte van de concept-RES. In deze bijlage zijn de teksten die wijzigingen in de zoekgebieden aankondigen onderstreept. Een overzicht van de wijzigingen vindt u in hoofdstuk 3.

Een aantal reacties, zoals de alternatieve plannen, doen uitspraak over de gehele RES-regio.

- Er zijn nieuwe zoekgebieden aangedragen voor zonne- en windenergie in de deelregio's Westfriesland, Regio Alkmaar en de Kop van Noord-Holland. Op het moment dat hiervoor concrete initiatieven met draagvlak zijn, worden deze getoetst op bestuurlijk draagvlak. Afhankelijk van de uitkomsten en doorlooptijd worden deze meegenomen in de RES 1.0 of RES 2.0.
- Er is verzocht om (lopende) duurzame elektriciteit-initiatieven buiten de zoekgebieden, zoals bijvoorbeeld aangedragen door VEI NH, ook op te nemen in de RES. Vaak zijn deze initiatieven te klein om op te nemen in de kaart met zoekgebieden. Ze tellen echter wel mee in het bod (bij een vermogen vanaf 15 KWh), op het moment dat er een vergunning en SDE+-beschikking is. Voor de nadere concretisering van het zoekgebied IJsselmeer is door de RES-organisatie een IJsselmeecoördinator aangesteld die kan zorgen voor een nadere verkenning van het zoekgebied en de alternatieven die zijn ingebracht. De opdracht is om dit te doen in verbinding met de vele belanghebbenden van het IJsselmeergebied en de andere RES-regio's, en om te zorgen voor een integrale aanpak.
- Het plan Duurzaam Leefbaar geeft aanleiding om het zoekgebied IJsselmeergebied nader te concretiseren voor zonne-energie. De suggestie om de opwek van zonne-energie van het plan Duurzaam Leefbaar te koppelen aan het project Wieringerhoek is nader onderzocht in opdracht van provincie Noord-Holland en gemeente Medemblik. Het doel van het onderzoek is om de resultaten van het onderzoek in te brengen als bouwsteen in het project Wieringerhoek. De uitkomsten van het onderzoek laten een positief beeld zien over de mogelijkheden om grootschalige opwek van zonne-energie te combineren met de ecologische doelstellingen van het project Wieringerhoek. Deze grootschalige opwek kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan het bod van de RES (circa 1,6 TWh). Er is politiek draagvlak om dit verder te onderzoeken en uit te werken in overleg met de betrokken overheden en stakeholders.

Gedurende de reactieperiode zijn ook veel algemene vragen gesteld over en reacties gegeven op de RES. Deze reacties zijn in deze reactienota niet individueel beantwoord, maar worden per onderwerp behandeld in bijlage 1, 2, 3 of 4. U vindt daarom de beantwoording van de volgende reacties niet in deze bijlage: 1, 7, 10-12, 14, 15, 20, 21, 22, 24-27, 30, 31, 33, 37, 41, 43, 49, 50-59, 62, 64-72, 74, 76-88, 92, 94, 96-102, 104-114, 116, 117, 118, 120, 124, 125, 127, 130, 132, 136, 138, 139, 141, 143, 147-149, 151, 153, 156-171, 174, 176, 178, 179, 181-182, 185, 186, 193-195, 197-200, 204-208, 210.

Een overzicht van de wensen en bedenkingen in de Energieregio Noord-Holland Noord vindt u [hier](#). De volledige lijst met reacties is [hier](#) te vinden.

Deelregio Alkmaar

In dit hoofdstuk vindt u de antwoorden op wensen en bedenkingen en reacties die gaan over specifieke zoekgebieden of lokaal beleid in deelregio Alkmaar. De beantwoording is in de meeste gevallen gedaan door de gemeente(n) waar de reactie over gaat. Waar nodig, is een aanvulling gedaan door de provincie of het waterschap. Sommige wensen en bedenkingen of reacties leiden tot wijzigingen ten opzichte van de concept-RES. In deze bijlage zijn de teksten die wijzigingen in de zoekgebieden aankondigen onderstreept. Een overzicht van de wijzigingen vindt u in hoofdstuk 3.

Gedurende de reactieperiode zijn ook veel algemene vragen gesteld over en reacties gegeven op de RES. Deze reacties zijn in deze reactienota niet individueel beantwoord, maar worden per onderwerp behandeld in bijlage 1, 2, 3 of 4. Daarom vindt u de reacties 1, 7, 10-12, 14, 15, 20, 21, 22, 24-27, 30, 31, 33, 37, 41, 43, 49, 50-59, 62, 64-72, 74, 76-88, 92, 94, 96-102, 104-114, 116, 117, 118, 120, 124, 125, 127, 130, 132, 136, 138, 139, 141, 143, 147-149, 151, 153, 156-171, 174, 176, 178, 179, 181-182, 185, 186, 193-195, 197-200, 204-208, 210 niet terug in deze bijlage.

Een overzicht van de wensen en bedenkingen in de Energieregio Noord-Holland Noord vindt u [hier](#). De volledige lijst met reacties is [hier](#) te vinden.

Reacties op schaal van de deelregio

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
8.PWN	Reactie PWN Natuur "... Daarbij vragen we specifiek aandacht voor onze duinparkeerplaatsen. Deze bevinden zich middenin of pal naast onze natuurgebieden. Het overkappen van de parkeerterreinen doet een te grote inbreuk op de natuur en recreatiewaarden van deze gebieden. We zijn zeker voorstander van zonnepanelen boven parkeerterreinen en zijn zelf één van de eerste partijen die deze gerealiseerd hebben maar dat doen we altijd op locaties waar onze natuurwaarden niet in het geding komen vandaar dat het voor ons geen optie is om zonnepanelen boven deze parkeerplaatsen te realiseren. Daarbij vragen we specifiek aandacht voor parkeerterreinen die nu ingetekend staan bij: • Egmond • Bergen; Schaapskooi • Castricum, Noorderstraat (Bakkum) • Castricum, De hoep • Castricum, Camping Bakkum • Castricum aan zee." "....Drinkwater Wanneer we vanuit onze drinkwaterassets en infrastructuur naar de kaart kijken zien we een aantal zoekgebieden boven onze leidingen. Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden in de RES kunnen we samen specifiek kijken naar de invulling maar er zijn een aantal concrete voorbeelden van zoekgebieden waarbinnen drinkwatertransportleidingen liggen: • Tracé langs N9 Alkmaar – Schoorlham – Den Helder;"	Gemeente Bergen en Castricum: Zon boven parkeerterreinen is nadrukkelijk naar voren gekomen uit de participatie. De gemeenten willen daarom de mogelijkheid van zon boven parkeerterreinen zo goed mogelijk benutten. Hierbij kunnen parkeerterreinen in een bosrijke omgeving door de schaduwwerking van bomen een probleem geven. Wij verwachten dat voor het kappen van (grotere) bomen geen draagvlak zal zijn. De parkeerterreinen die meer in de openheid liggen, zoals die aan de kust, lenen zich echter uitstekend voor zonnepanelen. De provincie kan zich in dit standpunt vinden. Bij elk initiatief zal vooraf het effect op de natuur worden bepaald en indien nodig vindt compensatie plaats. Overigens vormen betreffende parkeerterreinen in de duinen geen onderdeel van Natura 2000. Gemeente Alkmaar: M.b.t. zoekgebied tracé langs N9 Alkmaar, Schoorlham, Den Helder: dit zoekgebied wordt nader uitgewerkt in samenspraak met o.a. PWN. Op deze wijze wordt het belang van de transportleiding voor drinkwater meegenomen.
170. Natuurmonumenten	Reactie Natuurmonumenten (zie bijlagen) In de omgeving van Alkmaar zijn zoekgebieden voor 9 windmolens aangewezen in de Hondsbossche duinen, en direct langs het Alkmaardermeer. Wij zijn zeer bezorgd over deze locaties, welke in belangrijke vogel(trek)gebieden zijn gelegen, en bovendien de openheid van deze eeuwenoude polders gaan aantasten. Wij verbazen ons over de keuze om geen windturbines of zonnevelden in het noordelijke deel van de Schermer te plaatsen. Bij de diverse participatiebijeenkomsten werd dit gebied vaak genoemd als geschikte locatie, terwijl steun voor windturbines aan de kust vrijwel afwezig was.	College Bergen: <u>Het college van Bergen heeft aan de raad voorgesteld om het zoekgebied wind langs de Hondsbossche Zeewering te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord Hollands kanaal. De gemeenteraad van Bergen heeft dit overgenomen met een amendement.</u> Gemeente Uitgeest: <u>De raad heeft geamendeerd het zoekgebied 19. nabij Uitgeest aan de zuidkant van het Uitgeestermeer, te schrappen, het college heeft dit zoekgebied laten vallen.</u> Gemeente Alkmaar: De gemeente Alkmaar wil het waardevolle polderlandschap van de Schermer behouden. Het landschap is waardevol uit oogpunt van cultuurhistorie en openheid.
177.Bewoner	Allereerst zou ik willen opmerken, dat de langs de Hondsbossche zeewering "geplande" windmolens een onzalig idee is, gezien het vlakbij gelegen natuurreservaat "de putten". Het gebied is momenteel een zeer belangrijke broedplaats van de Grote Stern en Visdief (voor Nederland en zeer waarschijnlijk ook voor Europa). De ouderen voeden hun jongen met spiering die vlakbij gevangen wordt in de Noordzee. Beide soorten zijn storingsgevoelig. Windmolens vernietigen derhalve een belangrijk natuurerrein! Voorts worden zonnepanelen voorzien langs de spoorlijn Uitgeest/Castricum. Aan de zuidkant bevindt zich het belangrijke weidevogelgebied "de Hooge weid". De commercieel geëxploiteerde weiden hebben al lang hun belang voor de vogels verloren. Zonnepanelen zouden ook he laatst overgebleven deel van waardevol weidevogel terrein te niet doen; niet doen dus. Ook de plannen voor de	College Bergen: a) <u>Het college van Bergen heeft aan de raad voorgesteld om het zoekgebied wind langs de Hondsbossche Zeewering te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord Hollands kanaal. De gemeenteraad van Bergen heeft dit overgenomen met een amendement.</u> College Castricum b) <u>Inpassing van zon vraagt om een zorgvuldige afweging. De gemeenteraad van Castricum heeft daarom bij amendement besloten de leidraad van de natuurorganisaties te volgen. Dit zou o.a.</u>

	Zuidelijk komen mogelijk in aanvaring met de vergoederde plannen van het RAUM om de aan de zuidkant van de dijk gelegen Sakerleidsdam om te vormen tot NNN gebied.	<u>impliceren dat het zoekgebied 'zon' langs de spoorlijn Castricum-Uitgeest zou afvallen. Het college wil dit overnemen.</u> c) Idem. Gemeente Alkmaar: Betreffende de Zuidelijk: Dit zoekgebied wordt in samenspraak met natuurorganisaties nader uitgewerkt met oog voor de natuurbelangen, zodat duidelijk wordt wat wel en niet mogelijk of gewenst is.
189. Energiecoöperaties BUCH & Alkmaar Energie	Reactie van BUCH energiecoöperaties → Voor de reactie per gemeente wordt aan de hand van reactie nr. 189 verwezen naar betreffende gemeente Over de gehele BUCH en Alkmaar regio heen: • Neem als voorwaarde in de concept RES op dat er moet worden gestreefd naar tenminste 50% lokale participatie door bewoners, landeigenaren en bedrijven voor het ontwikkelen van zon en/of wind projecten. • Combineer waar mogelijk windturbines met grondgebonden zon. Dat heeft voordelen voor het net en voor ruimtelijke clustering. • Voorkom het vooraf uitsluiten van zoekgebieden voor wind en/of zon zonder dat daar alle belanghebbenden bij betrokken zijn geweest en een goede afweging heeft plaatsgevonden van de voor en nadelen – dat is namelijk de fase ná de concept RES en vóór RES 1.0 • Maak maximaal gebruik van lokale opwekkingsmogelijkheden en als dat niet toereikend blijkt te zijn, wijk dan pas uit naar locaties met meer opwekkingsmogelijkheden. • Daarnaast willen wij als BUCH én Alkmaar energiecoöperaties de zoekgebieden voor zonne-energie langs de A9 (van Wijkertunnel tot Alkmaar) ontwikkelen en (waar geluidwering gewenst is) omzetten in een zonne-geluids-scherm: weinig grondbeslag en een dubbele functie. Zie bijlage voor volledige inhoudelijke reactie.	Colleges van Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo: a) Aan het onderwerp '50% participatie' zal invulling worden gegeven in de zogenaamde thematafel van het Programmabureau RES NHN. Het zal naar verwachting als flankerend beleid worden meegenomen in het participatieproces in januari. b) Mede op basis van advies van Lander wordt waar mogelijk de combinatie van wind en zon nagestreefd. De wettelijke richtlijn betreffende de afstand tussen de windmolens en woningen vormt echter vaak een belemmering voor zoekgebieden wind. Daarnaast moet op basis van reacties op de concept-RES NHN van stakeholders en gemeenteraden (wensen en bedenkingen) worden geconcludeerd dat het enthousiasme voor windmolens zijn grenzen kent. c) Het uitsluiten van zoekgebieden zal gebeuren op goede gronden en na zorgvuldige afweging. Dit zal in januari tijdens het participatieproces worden voorgelegd aan bewoners, bedrijven en stakeholders. d) Lokale opwekkingsmogelijkheden worden gebruikt voor zover het participatie- en bestuurlijk proces dit toelaat. e) Provinciaal beleid voor natuur en landschap kan een belemmering vormen voor zoekgebied zon langs de A9. Zon op geluidsschermen wordt in de RES vooral toegepast op bestaande geluidsschermen, of daar waar naar verwachting geluidsschermen komen. Bijvoorbeeld op basis van de wet geluidhinder. Dit sluit aan op de oproep van het PBL bij de RES pasgeleden. Het PBL pleit hierin voor betaalbare oplossingen. Het plaatsen van geluidsschermen om zonnepanelen een plek te geven, maakt het tot een dure investering. Voor de toekomst verkennen we de mogelijkheid van innovatieve, meer kostenefficiënte inpassingen. Dit wordt meegenomen in de thematafel 'innovaties'. College Castricum: a) Het college heeft gekozen voor een zoekgebied wind in aansluiting op de bestaande windmolens op bedrijventerrein de Boekelermeer. b) <u>Het college wil het amendement volgen, waarin wordt gepleit voor het volgen van de leidraad van de natuurorganisaties. Dit beperkt ernstig de mogelijkheden voor zoekgebieden zon en wind in Castricum. De zoekgebieden 15, 16 en 14 (binnen de gemeentegrenzen) vallen hiermee af, evenals het zoekgebied zon boven parkeerterrein Castricum aan Zee.</u> Gemeente Uitgeest: a) De gemeenteraad Uitgeest heeft bij de 'wensen en bedenkingen' aangegeven 'wind' als zoekgebied te willen laten vallen en voor de zoekgebieden 17, 18 en 21 alleen uit te willen gaan van 'zon'. Het college van Uitgeest betreft dit punt bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden." b) De mogelijkheid van een zoekgebied zon op het slijpdepot aan het Uitgeestermeer vraagt om nader onderzoek, omdat dit een NNN gebied is. c) Zie hierboven. Gemeente Alkmaar: a) Het college heeft gekozen voor een zoekgebied wind op bedrijventerrein De Boekelermeer.

		b) Lokaal eigenaarschap wordt benadrukt in de RES 1.0. De gemeente Alkmaar wil het waardevolle polderlandschap van de Schermer behouden. Het landschap is waardevol uit oogpunt van cultuurhistorie en openheid. c) Zie ook de beantwoording van nummer 188.
183. VEINH	VEINH Bijlage Bijlage	Er is verzocht om (lopende) duurzame elektriciteit-initiatieven buiten de zoekgebieden, zoals bijvoorbeeld aangedragen door VEINH, ook op te nemen in de RES. Vaak zijn deze initiatieven te klein om op te nemen in de kaart met zoekgebieden. Ze tellen echter wel mee in het bod (bij vermogen vanaf 15KWh), op het moment dat er een vergunning en SDE+ beschikking is. Voor de nadere concretisering van het zoekgebied IJsselmeer is door de RES-organisatie een IJsselmeercoördinator aangesteld die kan zorgen voor een nadere verkenning van het zoekgebied en de alternatieven die zijn ingebracht. De opdracht is om dit te doen in verbinding met de vele belanghebbenden van het IJsselmeergebied, de andere RES-regio's en te zorgen voor een integrale aanpak.
191. NMF en EF	Van Kaart naar Vaart: - Voorstel voor vijf nieuwe zoekgebieden (zoekgebieden 5, 6, 12, 13 en 14 uit de bijlage van NMF en EF) voor windenergie. - Bezwaar tegen: - wind langs Hondsbossche zeekering, - wind direct langs Alkmaardermeer, - Zoekgebieden wind/zon die de ontwikkeling van bedrijventerreinen belemmeren.	Er zijn nieuwe zoekgebieden aangedragen voor zon- en windenergie in de deelregio's Westfriesland, Regio Alkmaar en de Kop van NH. Op het moment dat hiervoor concrete initiatieven met draagvlak zijn, worden deze getoetst op bestuurlijk draagvlak. Afhankelijk van de uitkomsten en doorlooptijd worden deze meegenomen in de RES 1.0 of RES 2.0. - College Bergen: <u>Het college van Bergen heeft aan de raad voorgesteld om het zoekgebied wind langs de Hondsbossche Zeekering te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord Hollands kanaal. De gemeenteraad van Bergen heeft dit overgenomen met een amendement.</u> - Gemeente Uitgeest: <u>De raad heeft geamendeerd het zoekgebied 19, nabij Uitgeest aan de zuidkant van het Uitgeestermeer, te schrappen, het college heeft dit zoekgebied laten vallen.</u> - De voorwaarden waaronder zon en wind ontwikkelt kunnen worden, worden besproken aan de thematafel <i>Ontwikkelprijncipes zonne-en windenergie</i>. Meer informatie over deze thematafel kunt u vinden in Bijlage 1.
168. Staatsbosbeheer	Reactie van Staatsbosbeheer Staatsbosbeheer NH windmolen optie-locaties Staatsbosbeheer NH zonnepanelen optie-locaties	Er zijn nieuwe zoekgebieden aangedragen voor zon- en windenergie in de deelregio's Westfriesland, Regio Alkmaar en de Kop van NH. Op het moment dat hiervoor concrete initiatieven met draagvlak zijn, worden deze getoetst op bestuurlijk draagvlak. Afhankelijk van de uitkomsten en doorlooptijd worden deze meegenomen in de RES 1.0 of RES 2.0.
203. Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland en Milieufederatie Noord-Holland	Bijlage	Op dit moment zijn de zoekgebieden zeer globaal aangegeven. Het betrekken van andere aspecten zoals ook natuurwaarde etc. gebeurt in een later stadium. Het college van Bergen heeft aan de raad voorgesteld de zoeklocatie voor wind bij de Hondsbossche Zeekering <u>te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord Hollands kanaal. Op Texel zijn de zoekgebieden voor windenergie voorlopig van de kaart gehaald.</u> Voor het IJsselmeer is inmiddels een coördinator aangesteld die de verschillende belangen rond het IJsselmeer zal afwegen.

Gemeente Alkmaar

Wensen en bedenkingen – Moties

Nummer	Motie	Reactie
1.	Nogmaals het belang van het streven naar lokaal eigenaarschap, en daar waar mogelijk de uitwerking daarvan, te benadrukken richting de realisatie van de RES 1.0	In het Klimaatakkoord staat dat er wordt gestreefd naar 50% lokaal eigendom van de hernieuwbare energieprojecten. Wij houden initiatiefnemers van duurzame energie-initiatieven aan deze afspraak. In het proces richting RES 1.0 werken wij met deskundigen en belanghebbenden het lokaal eigenaarschap uit. Te denken is aan de juridische en financiële aspecten en antwoord op de vraag op welke wijze de gemeente het beste kan bijdragen aan het stimuleren van het lokaal eigendom.
2.	Om de zoekgebieden voor zon en wind met mogelijke negatieve natuureffecten in kaart te brengen en hier in te zetten op natuurvriendelijke inpassing en technieken	Om te komen tot de RES 1.0 stellen wij een plan van aanpak op. In het plan van aanpak geven wij aan hoe wij in een proces van participatie de zoekgebieden nader uitwerken. Lokale natuur- en milieuorganisaties worden vroegtijdig en volwaardig betrokken in de afwegingen. Samen met betrokken partijen worden afspraken gemaakt m.b.t. de natuurvriendelijke inpassing van duurzame opwek van elektriciteit in de zoekgebieden, zodat negatieve effecten op natuur en landschap worden tegengegaan.

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
2. Inwoner	Ik pleit er sterk voor dat er ook in de Schermerpolder ruimte komt voor windturbines. Er was op de avond waar ik was een goed plan van ondernemers/grondeigenaren voor een strook windmolens ten noorden van Stompvoren. Ook burgers uit die omgeving waren aanwezig die graag willen participeren, als ze er dan komen.	Gemeente Alkmaar: De gemeente Alkmaar wil het waardevolle polderlandschap van de Schermer behouden. Het landschap is waardevol uit oogpunt van cultuurhistorie en openheid.
3. LTO	Wat opvalt is het zoeken naar zonneparken aan weerskanten langs bestaande structuren. Dat is de N244 en de N246. In de tekst staat dat er aan weerskanten van de Zuidijk gezocht wordt en de Westijk wordt niet genoemd. de kaart zegt iets anders. In de Starnmeer is ook de Starnmeerdijk als zoekgebied aangegeven. het zoekgebied ligt ook op agrarisch productiegebied. Verder is de visie van LTO in een kadertje in de tekst opgenomen, zon op dak en kleine windmolens op boerenerven. Zon op dak is terug te vinden in het aanbod, kleine windmolens niet. deze reactie is van LTO, afdeling Land van Leeghwater	Gemeente Alkmaar: De zoekgebieden worden nader uitgewerkt. Daarbij wordt rekening gehouden met belangen als landschap, natuur, omwonenden en grondgebruik.
4. Inwoner/ondernemer	een concept dat iets meer duidelijkheid geeft maar gelijktijdig heel veel vragen oproept. De gemeenten en provincie zijn tot nu toe heel terughoudend in ons gebied wat betreft de aanleg van zonneweides. Gaat dat nu veranderen? De infrastructuur, hoe wordt dat geregeld? We doen hier in de polder de Starnmeer mee met een postcoderoos die vorig jaar 35% van de opgewekte energie niet kwijt kon. Dit betekend voor ons als deelnemer dat de terugverdientijd met 6 jaar verlengd wordt en onze investering niet rendabel blijkt te zijn. We zien verschillende mogelijkheden en zijn ook bereid hier in te investeren. Een voorbeeld: De dijken rondom de polder Starnmeer worden door het hoogheemraadschap verzaagd/verbreed. Daar is in onze ogen ruimte voor duizenden panelen. Tijdens de bijeenkomst heb ik opgemerkt om boven de voeropslag bij agrarische bedrijven zonnepanelen te plaatsen zoals bij parkeerplaatsen. Dit zie ik in het concept niet terug.	Gemeente Alkmaar: De locaties waar zonneweides mogelijk zijn worden op de definitieve RES-kaart aangegeven. De RES draagt er aan bij dat de netbeheerder zicht heeft op gewenste investeringen en daar op kan inspelen. Het zoekgebied Starnmeer wordt nader uitgewerkt in samenspraak met o.a. het hoogheemraadschap. Dan wordt duidelijk waar zonnenvelden kunnen worden gelokaliseerd. Zon op grote daken, bijvoorbeeld op agrarische bedrijven, is één van de kansen voor duurzame opwek die in de RES is opgenomen.
5. Inwoner/raadslid	Voor de reactie zie bijlage in PDF Tevens ben ik van mening dat we er geen zonneweides en windmolens op agrarisch productie gebied en percelen in al onze gemeentelijke polders nodig hoeven te zijn, dus niet alleen de Schermer droogmakerij en de Eilandspolder. Maar gebruik maken van grote daken en niet agrarische bestemmingen	Gemeente Alkmaar: Gemeente Alkmaar wil het waardevolle polderlandschap van de Schermer en de Eilandspolder behouden. In de RES is een grote opgave opgenomen voor de realisatie van zon op grote daken.
6. CDA Alkmaar	Bijlage Reactie CDA Alkmaar	Gemeente Alkmaar: In de stappen naar de RES 1.0 worden de potenties van gas aangeduid. De focus ligt echter op elektriciteit, omdat de opdracht van de RES gaat over de duurzame opwek van elektriciteit uit zon en wind.

172. Ondernemer	De Schermer Tijdens de bijeenkomst kwam heel duidelijk naar voren dat de boeren en grondeigenaren van De Schermer het gebied als een potentieel gebied zag voor windturbines en zonneparken. In de RES is hier niets van terug te zien.	Gemeente Alkmaar: De gemeente Alkmaar wil het waardevolle polderlandschap van de Schermer behouden. Het landschap is waardevol uit oogpunt van cultuurhistorie en openheid.
187. Vereniging Schermer Wind	Reactie Schermerwind over wens bestaan windturbines in noordelijk deel Schermer	Gemeente Alkmaar: De gemeente Alkmaar wil het waardevolle polderlandschap van de Schermer behouden. Het landschap is waardevol uit oogpunt van cultuurhistorie en openheid.

Gemeente Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo

Wensen en bedenkingen Bergen

	Amendement	Reactie
1.	a. <u>Het zoekgebied wind langs de Hondsbossche Zeewering over te nemen in het zoekgebied wind/zon langs het Noord Hollandskanaal.</u> b. <u>De gebieden rond de kernen aan te wijzen als zoekgebied voor zon.</u> c. De gemeente Bergen wil ruimte hebben om, wanneer landschappelijk minder belastende technieken worden ontwikkeld om fossielvrije energie op te wekken, nieuwe technologieën, binnen het bod van 0,102 TWh, te kunnen inzetten als alternatief voor de bouw van windmolens en zonneparken binnen de gemeentegrenzen. d. Deze zaken als wensen en bedenkingen in te dienen	a. <u>Het college kan zich hierin vinden.</u> b. <u>Het college kan zich hierin vinden.</u> c. Indien zich technieken aandienen, die minder belastend zijn voor natuur en landschap dan wind en/of zon en die zich ook technisch en economisch hebben bewezen, dan zijn deze zeker voor toepassing vatbaar. d. Hierbij zal wel rekening moeten worden gehouden met de afschrijvingstermijn van de geplaatste technieken. Het college houdt tevens graag het bod van 0,102 TWh aan.
	Motie	
2.	a. Na vaststelling van de definitieve RES NHN, in de voorwaarden op te nemen dat inwoners van de gemeente Bergen en inwoners uit de directe omgeving van de duurzame energie opwek initiatieven, de mogelijkheid wordt geboden om voor 50% financieel te participeren en daarmee mee te profiteren van de gerealiseerde productie. b. Daarnaast in de voorwaarden op te nemen de gedragscode Zon op Land bij de realisatie van een duurzaam energieproject	a. Het college wil dit streven zeker als een richtlijn hanteren bij het opstellen van flankerend beleid. Wat betreft het college heeft dit beleid betrekking op het laten profiteren van bewoners en bedrijven van de gemeente Bergen van de toepassing van duurzame energietechnieken binnen de gemeentegrenzen. Het Programmabureau RES NHN werkt dit onderwerp uit in een zogenaamde Thematafel. Dit zal in november gebeuren. Het resultaat wordt meegenomen in de participatie in januari 2021. b. De gedragscode zal zeker worden meegenomen bij beleidsontwikkeling voor randvoorwaarden rond het ontwerpen van zonneweides. Ook dit wordt meegenomen in een Thematafel van het programmabureau, thematafel Ontwikkelprincipes Zonne- en Windenergie.

Wensen en bedenkingen Uitgeest

	Amendement	Reactie
1.	a. Geen windmolens plaatsen op het grondgebied van Uitgeest; b. Zoekgebieden 16 Spoorweg Castricum Uitgeest, zoekgebied 17 A9, zoekgebied 18 N203 Uitgeest Krommenie en zoekgebied 21 Heemstede uitsluitend als zoekgebied voor zon aan te wijzen; c. Zoekgebied 19 Nabij Uitgeest aan de zuidkant van het Uitgeestermeer te schrappen; d. Het zoekgebied ter hoogte van het slibdepot in het Uitgeestermeer aan de wijkzijde als zoekgebied voor zon toe te voegen; e. Te laten onderzoeken of het mogelijk is om conform de opmerking van de directeur Landschap Noord-Holland in de commissie RO om in Schermer Noord windmolens te plaatsen en zonneweides aan te leggen; f. Binnen de regio NHN en NHZ te zoeken naar mogelijke zoekgebieden voor de bouw van een conventionele kerncentrale cq een Thorium, kernfusie of een gesmolten zout centrale. g. Indien het noodzakelijk is om grond te gebruiken voor het plaatsen van zonnepanelen deze uitsluitend te plaatsen langs bestaande infrastructuur, zoals A9 en N203. h. De gemeente Uitgeest is bereid de mogelijkheid te onderzoeken in hoeverre met beperkte aanpassingen de daken van bestaande gebouwen geschikt te maken is voor montage van zonnepanelen en hiermee maximaal in te zetten op zonne-energie op daken	a. De gemeenteraad Uitgeest heeft bij de 'wensen en bedenkingen' aangegeven 'wind' als zoekgebied te willen laten vallen en voor de zoekgebieden 17, 18 en 21 alleen uit te willen gaan van 'zon'. Het college van Uitgeest betreft dit punt bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden. b. <u>Zie reactie a Zoekgebied 21</u> laat het college gezien de natuurwaarde graag buiten beschouwing. c. <u>Zoekgebied 19 laat het college vallen.</u> d. Het slibdepot ligt in NNN gebied, wat de plaatsing van een zonneweide op deze plek niet vanzelfsprekend maakt. Hiervoor zal nader onderzoek naar de haalbaarheid moeten worden gedaan. e. Deze optie wil het college zeker voordragen bij het college van Alkmaar. Echter, het college van Alkmaar heeft zich expliciet uitgesproken tegen wind in de Schermerpolder.

		f. Het zoeken naar de mogelijkheden van kerncentrales, van welke aard dan ook, is een verantwoordelijkheid van het Rijk. Het Rijk heeft laten blijken hier serieus onderzoek naar te verrichten. g. Het college neemt deze wens zeker ter harte. h. Het college wil hier zeker naar kijken. Onderzocht zal worden wat de opties hiertoe zijn. Zijn beperkte aanpassingen aan daken toereikend of zijn verstrekendere aanpassingen nodig, zodat momenten van verbouwing of renovatie moeten worden aangegrepen?
--	--	---

Wensen en bedenkingen Castricum

Amendement	Reactie
1. a. Kernenergie te beschouwen als serieus alternatief voor het gebruik van fossiele brandstof voor de opwekking van energie; b. Kernenergie op te nemen in het bod van de RES Noord-Holland Noord in de CO2-vrije energiemix; c. De energiestrategie te richten op 2050 in plaats van 2030; d. Te zoeken naar een mogelijke locatie voor een kerncentrale en de financiële haalbaarheid gelijk aan de wijze waarop dat nu in de RES gebeurt met zon en wind, zodat kernenergie in de RES en verder een rol van betekenis kan krijgen. e. Aandacht te vragen voor de mogelijkheden die kernenergie biedt om bij te dragen aan de landelijke klimaatdoelstellingen en het klimaatverdrag van Parijs bij de Provincie en de Rijksoverheid.	a. Het college beschouwt kernenergie als een serieus alternatief voor het gebruik van fossiele brandstof; b. Het Rijk bepaalt dat de alternatieve energieproductie tot 2030 alleen over 'zon' en 'wind' kan gaan; c. De Klimaatwet richt zich voor de vermindering van CO2 uitstoot tot 49% (t.o.v. 1990) in 2030. Het is als gemeente mogelijk de horizon te verbreden naar 2050; d. Een dergelijk onderzoek steunt het college. Een kritische succesfactor is steun van de gemeenten in Noord-Holland Noord. Vanuit de Rijksoverheid is recent in opdracht van minister Wiebes een onderzoek naar de haalbaarheid van kernenergie verschenen (sept. 2020: Possible role of nuclear in the Dutch energy mix in the future). De minister heeft aanvullend een marktconsultatie aangekondigd onder andere om te achterhalen onder welke voorwaarden marktpartijen bereid zijn te investeren in kernenergie in Nederland (zie kamerbrief 22-9-2020: Aanbieding rapport over kernenergie). e. Deze aandacht wordt reeds gevraagd door het college in de krant.
2. Het college kennis te laten nemen van de wens van de gemeenteraad Castricum dat in de verdere uitwerking van de RES Noord-Holland Noord voor het landelijke gebied de leidraad van de natuurorganisaties wordt toegepast.	De natuurorganisaties (Natuurmonumenten en LNH) is om een nadere duiding gevraagd. Deze duiding is per brief geleverd en zou impliceren dat zoekgebieden 14 (binnen gemeentegrenzen) en 15 en 16 afvallen. Dit zijn respectievelijk de zoekgebieden zon langs de A9 en langs het spoor. Tevens plaatsen zij vraagtekens bij 'zon' boven het parkeerterrein Castricum aan Zee.

Wensen en bedenkingen Heiloo

Amendement	Reactie
1. Het is goed dat er in op industrieterreinen in de Wieringermeer zogenaamde "datacenters" gebouwd worden. Niettemin is het energieverbruik van deze datacenters zo aanzienlijk (+/- 800Mw/jr) dat daarmee 20% van de opbrengst aan duurzame energie in de regio NHN verbruikt wordt. De eigenaren van deze datacenters betalen een zakelijk tarief plus kleine opslag aldus het NRC van 23 juni 2020. De Heillose belastingbetaler betaalt 20 euro/pp/pj mee aan de bouw van infrastructuur (molens, netwerk) voor deze datacenters. De raad pleit ervoor dat de datacenters het zoet en zuur met de regio NHN delen en naar rato van verbruik meebetalen aan noodzakelijke investeringen in RES. De raad draagt het College op druk uit te oefenen bij de provincie en bij de betrokken gemeentes (oa. gemeente Hollands Kroon) om dat gedaan te krijgen. De RES 1.0 zal aangeven hoe datacenters naar rato van verbruik meebetalen aan de totstandkoming van de RES en de daarmee gepaard gaande infrastructuur.	De RES richt zich hoofdzakelijk op de vraag op welke locaties hoeveel zonne- en windenergie kan worden opgewekt. Maar in Nederland neemt de discussie over de wenselijkheid van datacentra toe, zo ook in het kader van het programma RES. De Nederlandse overheid bepaalt onder welke voorwaarden bedrijven – en dus ook datacentra – zich hier in Nederland kunnen vestigen. In de nationale Ruimtelijke Strategie Datacenters zijn uitgangspunten bepaald voor de vestiging van nieuwe datacenters. Hierbij gaat het onder meer om energie-efficiëntie, de impact op het elektriciteitsnet, ruimtelijke inpassing en het gebruik van restwarmte. Aanvullend attendeert het college de provincie en betrokken gemeenten op de wens om datacenters naar rato van verbruik te laten meebetalen aan noodzakelijke investeringen in de RES.
De raad is onaangenaam verrast dat uit ambtelijk overleg met de provincie is gebleken dat de zoekgebieden in de concept RES gedeeltelijk of geheel overlappen met provinciale beschermingsregimes. (en dat de provincie niet van zins lijkt uitvoering van de RES-voorstellen in deze gebieden toe te gaan staan). Daarmee schept de provincie onverwacht verwarring nadat de intensieve planontwikkeling met participatie van vele belangenorganisaties, inwoners en politici al heeft plaatsgevonden. De raad draagt het College op druk op de verantwoordelijke Gedeputeerden uit te oefenen hierover op korte termijn opheldering te verschaffen en in goed overleg met alle betrokken partijen de opbrengst van de concept-RES, alle daarin naar voren gebrachte wensen en bedenkingen en de bescherming van bijzondere provinciale landschappen zorgvuldig op elkaar af te stemmen.	De gesprekken met de provincie over dit onderwerp, namelijk de impact van het provinciale beleidsstuk NH perspectief op de RES, lopen. Naar verwachting zijn de ambtelijke gesprekken halverwege november afgerond en vindt bestuurlijke afstemming eind november plaats.
a. Zon op dak wordt maximaal benut. Er is actief beleid om daken op overheidsgebouwen, industrieterreinen, schuren van agrariërs en particulieren te voorzien van zonnepanelen.	a. Dit wordt gedaan, onder andere met EneRegio (promoten van zonnepanelen richting particulieren), Verzilver uw Dak (provincie en gemeente richting bedrijven). Daarnaast wordt

	b. Inzetten op 1 molen in de bestaande rijopstelling bij de Boekelermeer. Eventuele (tijdelijk) aantasting van natuurwaarden wordt gecompenseerd. c. Vanuit Landschappelijk perspectief als uitgangspunt geen molens en zonneweides te plaatsen in Natura 2000 en Natuur Netwerk Nederland (NNN) gebieden. d. Zoekgebieden voor zonneweides worden beperkt tot slimme stroken, clusters uit het zicht en met voldoende afstand tot elkaar. Er dient daarbij constant gezocht te worden naar een goede combinatie van natuurbeleving en duurzame energieproductie. e. Zon in combinatie met een geluidsscherm langs de A9 bij plan Oost dient onderzocht te worden gericht op uitvoering in de RES 1.0. f. Bij uitvoering van RES 1.0 dient maximaal ingezet te worden op participatie van bewoners en bedrijven. Kennis en procesbegeleiding van de lokale energiecoöperaties of andere belanghebbenden (bijv. LTO, HVC) dient benut te worden.	op dit moment het beleid t.a.v. maatschappelijke gebouwen in kaart gebracht, waarbij zon ook aandacht krijgt (gemeentegebouwen, sportzalen, schoolgebouwen, theaters, etc.). Mogelijk vergt een actieve invulling een extra inzet (fte, subsidie, ...). Dit zal tzt via het programma Klimaat worden kortgesloten met de raad. b. het college stemt hier mee in. c. Zonneweides en windmolens zijn conform het provinciaal beleid in beginsel voor NNN en natura 2000 gebieden uitgesloten. d. Tijdens de participatie in januari zal met de deelnemers worden gezocht naar een optimale plaatsing en inrichting van zonneweides en windmolens in het (natuur)landschap. e. Geluidsscherm met zonnepanelen langs de A9 (incl. hieraan gekoppelde buurtbatterij) is na afstemming tussen portefeuillehouders Heiloo en energiecoöperaties Heiloo stopgezet. De belangrijkste reden is dat RWS, de grondeigenaar, niet wil meewerken uit oogpunt van veiligheid. Daarnaast is er gezien de geluidsbelasting geen wettelijke verplichting voor de realisatie van een geluidsscherm. De gemeente dient zelf te investeren. Hiermee worden de zonnepanelen erg duur. f. Dit zal zeker gebeuren. Met de grotere belangenorganisaties zal in november een regionale participatie plaatsvinden. Lokaal zal dit in januari gebeuren. De raadsleden zijn hierbij welkom als toehoorder.
--	--	---

Reacties uit het reactieformulier gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum, Heiloo

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
7. Energie-coöperatie	Wij stellen voor om meer rekening te houden met maatwerk buiten de vastgestelde grote lijnen. Maatwerk kan, in combinatie met lokale stakeholders en de bevolking, tot goede projecten leiden.	Gemeente Bergen: Voor maatwerk wordt ruimte geboden. Het programmabureau RES NHN voert in de periode oktober tot en met december hierover met deskundigen en stakeholders in verschillende Thematafels discussie. Dit resulteert tot beleidsstukken die in januari zal worden meegenomen in de participatie naar RES 1.0. Dit zal op z'n beurt weer de basis vormen voor vergunningsverstrekking voor zonneweide en windmolens. In dit vergunningsproces zal het maatwerk zich herhalen door dergelijk en ander beleid, van gemeente en de provincie, te wegen.
10. Biologische boer	Ook met het accent op zonneweides heb ik mijn grote zorgen uitgedrukt over 1.De verdere industrialisering van het landschap. Het landschap zit nu op slot, zoals een industrieterrein. Ook met het oog op de bevolkingsgroei is mijn perspectief daarom onthokking en landschap voor recreatie en landbouw en wonen te integreren. Dat kan alleen bio-landbouw zijn(geen stank). 2.De verharding van de bodem onder de zonnepanelen met wateroverlast als gevolg. Per abuis: met mijn aandacht voor verticale windmolens bedoelde ik de nieuw ontwikkelde verticale "windmolens" zonder wiken(Vortex).	Gemeente Bergen: a) Zonneweides worden zo goed mogelijk in het landschap gepast. Ontwerprichtlijnen hiervoor worden nog ontwikkeld in thematafels die het programmabureau RES NHN in de periode oktober tot en met december laat plaatsvinden. De thematafels 'Ontwikkelprincipes zon en wind' en 'Ruimtelijke samenhang en kwaliteit' besteden hier aandacht aan. Bespreking (participatie) en vaststelling hiervan worden in het RES-proces meegenomen. b) Biodiversiteit zal in de ontwerprichtlijnen een punt van aandacht zijn, met onder andere als doel verharding van de bodem te voorkomen. De gemeenteraad van Bergen heeft bij motie aandacht gevraagd voor de 'gedragcode zon op land'. c) Innovaties als verticale windmolens hebben zeker de aandacht. Pilots zijn wat dat betreft altijd welkom. Wij streven echter naar het voorkomen van een verrommeling van het landschap. Vele kleinere en diverse objecten dragen daar aan bij. Wij zijn daar terughoudend in.
12. Inwoner	Voor mij voor >80% niet goed kritisch beoordeelbaar. Op die terreinen waar ik bij betrokken ben (overleg januari, regio Bergen p 142) een correcte weergave. I.h.a. past een grondhouding van "We moeten water bij de wijn doen"(p 150) beter dan P48: "We willen zoveel mogelijk duurzame energieopwek, maar we hebben ook de rol van bewaker van de kwaliteit van natuur en landschap. Toch staan die belangen niet (??CF) haaks op elkaar".	Gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo: De gemeente streeft de duurzame energieopwek zo goed mogelijk in evenwicht met de natuur- en landschappelijke waarden te ontwikkelen. Dit zal in afstemming gebeuren met de provincie en natuurorganisaties.

13. Boswachter natuurmonumenten	zoeklocatie Hondsbossche Zeewering is een hele slechte keus er zijn helaas nogal wat weidevogelgebieden ingetekend sommige zoeklocaties passen niet in Bijzonder Provinciaal Landschap	Gemeente Bergen: a) <u>De raad heeft bij amendement besloten dit zoekgebied te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord-Hollands kanaal. Het college stemt hier mee in.</u> b) De gemeente streeft de duurzame energieopwek zo goed mogelijk in evenwicht met de natuur- en landschappelijke waarde te ontwikkelen. Dit zal in afstemming gebeuren met de provincie en natuurorganisaties.
14. Energie-coöperatie	Het is goed dat gemeenten richting kunnen geven aan de invulling van de besparingsopgave die Den Haag heeft bepaald. Ik vind dat de gemeente zeggenschap moet houden op de realisatie van de resultaten mits deze ten goede komen van de eigen bevolking. Abberaties als in de Wieringermeer waar die resultaten aan datacentra zijn verkocht halen de inzet van burgers bij de RES onderuit. Verder vind ik de waardering van de landschappelijke (vooral culturele) waarden onvoldoende.	Gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo: a) Het programmabureau RES NHN laat in de periode oktober tot en met december Thematafels plaatsvinden. Hierin werken deskundigen, stakeholders en ambtenaren verschillende items uit. 'Lokaal eigendom en stimulerend beleid' is 1 van de thematafels. Hierin komt ook 50% participatie terug. De resultaten van de thematafels worden meegenomen in de participatie rond de concept RES 1.0 in januari. b) De gemeente streeft de duurzame energieopwek zo goed mogelijk in evenwicht met de natuur- en landschappelijke waarden te ontwikkelen. Dit zal in afstemming gebeuren met de provincie en natuurorganisaties.
123. Inwoner	De aspecten rondom de consequenties voor de Natuur in de ruimste zin des woords komen en worden onvoldoende belicht in uw verslaglegging, althans ik kan ze in de veelheid van informatie niet expliciet vinden. Als voorbeeld de onderbouwde motivatie rond het zoekgebied Windmolens nabij de Hondsbossche in relatie tot de natuurbelangen komt onvoldoende tot uiting. Ook in onderstaande opsomming van belangstellingsvelden, komt de natuur niet voor. Natuurbelangen en afwegingen ook in dit voorstadium is in mijn beleving een ommissie. Ik verwijs graag naar de bijlage met achtergrond info omtrent mijn zienswijze. Voorts stel een inhoudelijk reactie zeer op prijs. Mvg.	Gemeenten Bergen: a) <u>De raad heeft bij amendement besloten dit zoekgebied te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord-Hollands kanaal. Het college stemt hier mee in.</u> b) De gemeente streeft de duurzame energieopwek zo goed mogelijk in evenwicht met de natuur- en landschappelijke waarde te ontwikkelen. Dit zal in afstemming gebeuren met de provincie en natuurorganisaties.
180. Inwoner	Mij lijkt juist langs de Hondsbossche zeedijk, veel wind, geen bewoners, geen mooi oud landschap of oude zeedijken die anders door t "uitzicht"bedorven worden. en je hebt 1 plaats waar er veel op een rijtje kunnen, alhoewel ik voor t plaatsen in zee blijf. m. vr. groot	Gemeente Bergen: <u>De raad heeft bij amendement besloten dit zoekgebied te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord-Hollands kanaal. Het college stemt hier mee in.</u>
190. Bewonersorganisatie	Geacht college, geachte heer Valkering, Binnenkort (vermoedelijk donderdag 24 september) vergadert de gemeenteraad van Bergen over een plan om vijf mega-windturbines te plaatsen nabij Zijpersluis. Als inwoners van Krabbendam maken we daartegen bezwaar. De woonkern Krabbendam ligt in de gemeente Schagen in de nabijheid van de voorgenomen locatie van deze windturbines. Om het draagvlak onder ons bezwaar te verduidelijken zullen wij op korte termijn onder alle inwoners van Krabbendam een handtekeningenactie uitvoeren en het standpunt van Krabbendam aan de colleges van Bergen en Schagen doen toekomen. Onze bezwaren zijn als volgt: a. Megawindturbines op deze locatie hebben naast geluid- en veiligheidsproblemen vooral een mega-impact op het landelijke karakter van dit gebied. Het unieke landschap van de Zijpe-polder en omgeving, en de beschermde status van de West-Friese omringdijk als provinciaal landschappelijk monument, wordt door deze mega-turbines om zeep geholpen. b. De overwogen gigantische windturbines zullen een veel grotere impact op de omgeving hebben dan de bestaande windturbines langs het Noord-Hollandskanaal. Daarom is het argument dat deze plaatsing aansluit bij de bestaande windmolens niet valide. c. De grootschalige impact op de leefbaarheid van dit hoogwaardig landschappelijke gebied is zo groot dat serieus naar alternatieven gekeken zou moeten worden, zoals zonneweiden die hier veel beter inpasbaar zijn. Ook zou naar de rijksoverheid gepleit kunnen worden voor meer wind op zee. Zon op land en wind op zee kunnen elkaar goed aanvullen zonder dat de leefbaarheid voor vele generaties wordt gedegradeerd. d. Het impact-gebied ligt op het grondgebied van twee gemeenten. Het grenst aan onbehoorlijk bestuur om de inspraak te beperken tot de inwoners van de gemeente Bergen. Wij willen als aangrenzende inwoners van de gemeente Schagen dat ons standpunt wordt gehoord en wordt meegewogen. Gaarne zien wij een reactie van u tegemoet. Hoogachtend,	Gemeente Bergen: a. Ontwerprichtlijnen hiervoor worden nog ontwikkeld in thematafels die het programmabureau RES NHN in de periode oktober tot en met december laat plaatsvinden. De thematafel 'Ontwikkelprincipes zon en wind' besteedt hier aandacht aan. Bespreking (participatie) en vaststelling hiervan worden in het RES-proces meegenomen. Bewoners uit de gemeente Schagen, die in de omgeving van het zoekgebied voor windmolens wonen (Warmenhuizen, Krabbendam ...) zullen worden uitgenodigd voor de participatie. b. Zie voorgaande antwoord c. In betreffende zoekgebied langs het Noord-Hollandskanaal is een gecombineerd zoekgebied. Oftewel, er wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van zonneweiden. - De vervanging van een gangbare windmolen (3 MW) komt neer op 10 ha aan zonneweiden (16 voerbalkvelden). Ook dergelijke oppervlaktes hebben implicaties voor de omgeving. - In het kader van de RES hanteert de rijksoverheid al een doelstelling voor wind op zee. Namelijk, naast de ambitie van 35 TWh op land, wordt voor 2030 ook 49 TWh aan windmolens op zee gerealiseerd. Daarnaast wordt aangenomen dat in 2030 7 TWh op daken is geplaatst. d. Bewoners uit de gemeente Schagen, die in de omgeving van het zoekgebied langs het Noord-Hollands kanaal wonen (Warmenhuizen, Krabbendam ...) zullen zeker worden uitgenodigd voor de participatie die in januari plaatsvindt.
192. PvdA Schagen	Zienwijze PvdA Schagen RES NHN	Gemeente Bergen:

	Het is een slecht signaal om als gemeentes de nationale ambities te betwijfelen of onhaalbaar te verklaren. Ja, er liggen nog veel obstakels op onze weg, maar als PvdA Schagen willen we ervoor gaan, in het belang van de toekomstige generaties. Wanneer het in de gemeente gaat om duurzaamheid en leefbaarheid, moet er niet aan 'mooipraterij' gedaan worden. Wees eerlijk. Burgers ondervinden hinder aan windturbines en zonneweides. Het open land wordt bedreigd en er is sprake van een achteruitgang van de landschappelijke kwaliteit. Het gemeenschappelijke doel: een leefbare planeet, moet hierbij steeds in beeld zijn. De PvdA pleit voor meer participatie en zo nodig schadeloosstelling. De PvdA Schagen ziet daarnaast graag het volgende gebeuren: 1. Een uitbreiding van de infrastructuur voor duurzame energie, zodat de Noordkop niet alleen afnemer is van groene stroom, maar ook producent; 2. Doorpakken met het energieneutraal maken van bedrijven en woningen, conform het Duurzaamheidsprogramma Schagen 2050.; 3. Bevorder de bouw van kleine windturbines en zonnepanelen op daken; 4. Kijk in de zoekgebieden naar extra mogelijkheden voor windenergie. Langs N9 en N245 is dit alleen mogelijk in overeenstemming met omwonenden met doel 50% lokaal eigendom; 5. Sta open voor innovatie, denk aan initiatieven met andere vormen van duurzame energie.; 6. Kijk over de gemeentegrenzen. Voorbeelden zijn de zonne-eilanden in het IJsselmeer, windmolens bij Den Oever en windpark langs Afsluitdijk. Laat het proces om de Parijs-doelen te halen en tot een succesvolle energietransitie te komen er een zijn van bewegelijkheid en vernieuwing. De praktijk zal uitwijzen dat de ene oplossing een grotere bijdrage zal leveren dan de andere. Durf ook te kiezen. Wat betekent de komst van datacentra voor de energie-opgave, en verwachten we daar niet wat meer centrale regie? Samenwerking met het Rijk en de provincie is cruciaal. Wat doen we met de stroom van klimaatvluchtelingen? De PvdA Schagen vindt weggijken geen optie. Vluchten kan niet meer. Hoe ver moet je gaan als de laatste vlinder naar de laatste bloem vliegt? Dit is een deel van de tekst van het lied gezongen door Jenny Arean en Frans Halsema. Een oud lied maar actueler dan ooit. Koning Willen Alexander onderstreepte in zijn troonrede de noodzaak om het Parijs akkoord uit te voeren. De PvdA Schagen werkt hier graag hard aan mee. Als PvdA Schagen onderstreepten we de wensen en bedenkingen van het college van de gemeente Schagen; a. Bij het nader onderzoeken van deze zoekgebieden voor wind en zon langs provinciale weginfrastructuur nemen we ook het noordelijk gedeelte van de N245 tussen Tuitjenhorn en Schagen mee en een gedeelte van de Middenweg. b. Wij zijn van mening dat het zoekgebied voor wind langs de Hondsbossche Zeewering, net over de grens van Schagen in Deelregio Alkmaar zeer onwenselijk is vanwege de negatieve impact op de vogels en natuur in dat gebied. c. Naast grootschalige opwek met windturbines, kunnen ook kleinere windturbines met een ashoogte van maximaal 15 meter worden geplaatst in het landelijke gebied en als bouwsteen worden opgenomen in de definitieve RES NHN.	Het college Bergen laat de reactie op de zienswijze van de PvdA Schagen graag aan het college van Schagen. a) Wij voelen ons wel geroepen om te reageren op punt 6 b, waar wordt aangegeven dat wind langs de Hondsbossche Zeewering, als zeer onwenselijk wordt beschouwd. <u>De raad heeft bij amendement besloten dit zoekgebied te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord Hollands kanaal. Het college stemt hier mee in.</u>
202. Vogelbescherming Nederland	RES Noord-Holland Noord T.a.v. de programmaorganisatie Digitaal verzonden naar info@energieregionhn.nl, orasch@alkmaar.nl en wthesingh@alkmaar.nl Datum : 29 september 2020 Uw kenmerk : 421-20 Contactgegevens : mirjam.wagteveld@vogelbescherming.nl Betreft : Zienswijze RES Noord-Holland Noord partners Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk, IJsselmeervereniging en Vereniging van Toerzeilers. Zie bijlage	Gemeente Bergen: Deze zienswijze van meerdere belangenorganisaties heeft hoofdzakelijk betrekking op het IJsselmeergebied. Het college van Bergen voelt zich niet geroepen hier op te reageren. Er wordt echter ook aangegeven dat het zoekgebied voor wind ingetekend bij de Hondsbossche zeewering een zeer ongelukkige locatie voor migrerende vogels en de broedvogels van De Putten zal zijn. Er wordt voor gepleit dit zoekgebied te verwijderen omdat het onverenigbaar is met de Vogelrichtlijn. <u>De raad heeft bij amendement besloten dit zoekgebied te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord Hollands kanaal. Het college stemt hier mee in.</u>
15. Inwoner	Gedurende het proces werd mij steeds meer duidelijk het ging allemaal vrij snel.	Gemeente Castricum: In januari volgt een 2e participatieronde, waarbij nogmaals bij de zoekgebieden wordt stilgestaan.
16. Energie-coöperatie	Ik ben teleurgesteld in het aantal mogelijke locaties voor windturbines. Waarom niet bijv. om het industrieterrein Castricummerwerf, in het open weiland rond Castricum of meer langs de snelweg	Gemeente Castricum: Het college van Castricum heeft besloten een windmolen op te nemen ten noorden van Akersloot, in lijn met de bestaande windmolens op bedrijventerrein de Boekelermeerpolder. De gemeenteraad van Castricum kan zich hier in vinden.

17. Stichting Alkmaardermeeromgeving	... Concrete mogelijkheden die de stichting binnen haar aandachtsgebied ziet, zijn: a) Zonnepanelen boven de parkeerterrein bij Castricum aan Zee, een vorm van meervoudig ruimtegebruik. Natuurlijk zijn wij tegen windturbines en zonnepanelen in het Noordhollands Duinreservaat, maar wat is lichter: het grote parkeerterrein bij Castricum aan Zee zoals het er nu bijligt of een overdekt parkeerterrein met zonnepanelen? Het met zonnepanelen overdekte parkeerterrein kan stroom leveren aan de bebouwing op het strandplateau en op het strand. Deze koppeling tussen energieopwek en verbruik zorgt ervoor dat er minder energie getransporteerd hoeft te worden, wat scheelt in investeringen in de energie-infrastructuur. b) Zonnepanelen boven de parkeerterreinen Geversweg en Noorderstraat. Het Noordhollands Duinreservaat is een Natura-2000 gebied en heeft belang bij reductie van CO₂-uitstoot. PWN (de provincie) kan door middel van meervoudige ruimtegebruik van genoemde parkeerplaatsen aan de randen van het Noordhollands Duinreservaat een bijdrage leveren aan duurzame opwek van elektriciteit. c) Zonnepanelen boven de perronkap van station Castricum en het nabij gelegen parkeerterrein. Zonnepanelen boven het parkeerterrein bij het station zal bezwaren opleveren van aanwonenden. Een alternatief kan het (kleinere) parkeerterrein bij de begraafplaats Onderlangs zijn. d) Benutting met zonnepanelen van dakvlakken op de Castricummerwerf en onbenutte grote dakvlakken van agrarische en andere bedrijfsgebouwen verspreid in de gemeente. e) Ook de daken van winkelcentrum Geesterduin bieden mogelijkheden voor zonnepanelen. Het naastgelegen parkeerterrein biedt die mogelijkheid niet i.v.m. het zicht van omwonenden. f) Zonnepanelen boven caravanstallingen aan de Heereweg kan een vorm van meervoudig ruimtegebruik opleveren. g) Zonnepanelen op de Sakerleidam. Een alternatief is zonnepanelen op de Sakerleidam. De zonnepanelen passen daar prima binnen de structuurlijnen van de dam, het Noordhollandsch Kanaal en de daarnaast liggende verkeersweg. Met zonnepanelen op de Sakerleidam zou het eiland Westwouderpolder geheel of gedeeltelijk in de energiebehoefte voorzien kunnen worden. h) Zonnepanelen langs spoortaluds is ook een optie. i) De stichting is geen voorstander van de locatie Heemstee (21, blz 131) voor wind of zon met uitzondering van zonnepanelen op de daar aanwezige agrarische bebouwing. Verder dient het gebied groen en onaangeroerd te blijven vanwege de cultuurhistorische waarden (een deel is archeologisch monument) en er liggen recreatieve fietsroutes (Heemstederweg en de Maer-of Korendijk). j) De stichting is geen voorstander van windturbines aan de zuidkant van het Uitgeestermeer (19, blz. 131). Het is een oer-Hollands weidegebied met weidevogels en een zeer aantrekkelijke recreatieve fietsroute langs het meer. k) Het college van Uitgeest heeft zich niet uitgesproken tegen de komst van windturbines in het open cultuurlandschap, maar de stichting vindt dat ook daar windturbines ongewenst zijn. De stichting ziet wel mogelijkheden voor zonnepanelen op grote daken, zonnepanelen boven parkeerterreinen en langs snelwegen. Concrete mogelijkheden die de stichting binnen haar aandachtsgebied ziet, zijn: l) Een geluidsscherm met zonnepanelen langs de A9 ter hoogte van het recreatiegebied Dorregeest kan een win-win-situatie opleveren. Er kan elektriciteit opgewekt worden en het gebied voor overrecreatie aantrekkelijker worden gemaakt. Aantasting van de openheid is hier niet aan de orde want aan de andere kant van de snelweg ligt een bedrijventerrein en op het recreatieterrein ligt een groenstrook ter afscherming van de A9. m) Meer daken op het bedrijventerrein Molenwerf kunnen met zonnepanelen belegd worden. De stichting is tegen windturbines aan de rand van het bedrijventerrein vanwege horizonvervuiling, geluidsoverlast en mogelijk schaduwwerking voor het aan de overkant van de A9 gelegen overrecreatiepark Dorregeest. n) Zonnepanelen langs spoortaluds is ook een optie.	Gemeente Castricum: a) Zon boven parkeerterreinen is opgenomen als zoekgebied in de RES. Hiervan zijn meerdere parkeerlocaties terug te vinden op de kaart. b) Idem. c) Zonnepanelen boven de perronkap wordt beschouwd als een verantwoordelijkheid van Prorail. d) Dit wordt reeds gedaan, buiten het RES-proces om. e) De daken van het winkelcentrum blijken niet sterk genoeg voor zonnepanelen. Het naastgelegen parkeerterrein heeft de aandacht. Een motie van deze strekking is echter niet doorgezet in de raadsvergadering. f) Dit zal een initiatief van de eigenaar moeten zijn. g) Ook deze locatie is een zoekgebied voor zon (zoekgebied 11, Zuidijk). h) Dit wordt uit oogpunt van veiligheid door Prorail niet als een oplossing beschouwd. Gemeente Uitgeest: i) <u>Het college van Uitgeest heeft deze zoeklocatie 21 laten vallen.</u> j) <u>Het college heeft deze zoeklocatie 19 geschrapt.</u> k) <u>De gemeenteraad Uitgeest heeft bij de 'wensen en bedenkingen' aangegeven 'wind' als zoekgebied te willen laten vallen en voor de zoekgebieden 17, 18 en 21 alleen uit te willen gaan van 'zon'. Het college van Uitgeest betreft dit punt bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden.</u> l) Zonnepanelen worden alleen geplaatst op bestaande geluidsschermen of op schermen die op basis van een wettelijke verplichting dienen te worden geplaatst. Geluidsschermen plaatsen met de bedoeling om ruimte voor zonnepanelen te creëren, maakt de zonnepanelen te duur. Voor de toekomst verkent het programmabureau RES NHN de mogelijkheid van innovatieve, meer kostenefficiënte inpassingen. Dit wordt meegenomen in de thematafel "innovaties". m) Daken op bedrijventerreinen, ook die op Molenwerf, worden al zoveel mogelijk benut. Ten aanzien van windmolens, zie de eerdere opmerking bij k). n) Dit wordt uit oogpunt van veiligheid door Prorail niet als een oplossing beschouwd.
173. Stichting Alkmaardermeeromgeving	Ik vertegenwoordig de Stichting Alkmaardermeeromgeving. Deze heeft een schriftelijke reactie ingestuurd als reactie op het RES concept plan. Zie bijgesloten.	Gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo:: Dit is reeds beantwoord onder reactie nummer 17.

18. Stichting Aardwarmte Castricum	Graag willen wij reageren met een aantal aanbevelingen ter verduidelijking van de klimaat doelstellingen in NHN; en een aantal aanbevelingen ter facilitering en bevordering van de opwekking van duurzame elektriciteit in de Regio NHN (...): - Adresseer de discrepantie tussen de optelsom van de RES boden voor de Regio's NHN en NHZ en de ambitie van de Provincie NH om zelfvoorzienend te worden. - Neem een tabel op in het RES 1.0 rapport met per gemeente het verwachte elektriciteit verbruik in 2030 en de duurzaam opgewekte elektriciteit volgens het RES bod voor 2030. - Leg het B&W standpunt in de Concept-RES-NHN voor aan de Raad in Castricum om tot een democratische afweging tussen landschappelijke en klimaat belangen te komen. - Voer een heffing van ca. 1 €/MWh in voor grote windmolens en niet-gebouw-gebonden SDE+ zonnepanelen projecten. - Gebruik de opbrengsten voor de aanleg van nieuwe natuur gebieden door o.a. Landschap NH en De Hooge Weide in Castricum. - Voer een Dakenwet in om zonnepanelen op daken van nieuwe woningen, utiliteitsgebouwen, bedrijven en stallen verplicht te stellen. - Voeg ontbrekende parkeerterreinen toe, en verhoog de utiliteit van zonnepanelen op parkeerterreinen. - Splits zonnepanelen op in twee categorieën: infrastructuur (ter stimulering), en landbouwgebieden (ter beperking). - Start zo spoedig mogelijk met esthetisch ontwerpen van zonnepanelen boven parkeerplaatsen en op infrastructuur om deze landschappelijk in te passen. - Neem tijdschema's voor de planning en uitvoering van benodigde SDE+ projecten op in het RES 1.0 rapport. - Ontwikkel zelfvoorzienende duurzame elektriciteit scenario's voor zowel Noord-Holland, de sub regio Alkmaar als Bergen-Castricum-Heiloo. - Onderzoek op regionale schaal de verwarming van woonkernen door warmtenetten gevoed door diepe geothermie gezien het relatief lage gebruik van elektriciteit. Zie ook bijlage	Gemeente Castricum: - Het bod van NHN en NHZ staat los van ambities van de provincie of van een van de gemeenten. Het is indirect gelieerd aan de landelijke doelstelling die uit het Klimaatakkoord voortvloeit: 35 TWh/jr op land. - Het bod van de gemeenten en van de regio is niet direct verbonden aan lokale ambities, maar aan de landelijke doelstelling van 35 TWh/jr. - Dit is gebeurd door de concept-RES NHN in september voor te leggen aan de raad voor 'wensen en bedenkingen'. Daarnaast zal de RES 1.0 in juni 2021 ter vaststelling worden voorgelegd aan de raad. - Dit idee zal worden meegenomen bij de uitwerking van het streven naar 50% participatie (in eigendom). Vanuit het programmabureau RES NHN zal dit onderwerp in november in een zogenaamde 'themaafel' nader worden uitgewerkt. Naar verwachting wordt dit meegenomen in het vervolgproces naar RES 1.0. - Vooralsnog is hiervoor geen wetgeving beschikbaar. Per 2022 zou de gemeente dit kunnen opnemen in het omgevingsplan, na inwerkingtreding van de omgevingswet. - In samenwerking met de provincie worden praktisch alle parkeerterreinen groter dan 1.000 m2 meegenomen als zoekgebied voor zon boven parkeerterreinen. - Met zoekgebieden langs infrastructuur wordt gedoeld op brede bermen, taluds en klaverbladen. En op de landstroken/landbouwgebied langs bijvoorbeeld snelweg of spoorlijn. - Bij de nadere uitwerking van beleid rond zon en wind krijgt vormgeving zeker de aandacht. Esthetiek is hierbij een van de aspecten. Het ontwerp zal echter wel altijd een sluitende businesscase vergen. - Dit is een aspect dat in de uitvoeringsfase na de RES 1.0 explicieter naar voren komt. De RES 1.0 zal echter worden afgestemd met het voorstel van Liander, waarin op basis van het elektriciteitsnetwerk locaties van voorkeur voor zon en/of wind staan aangegeven. - De RES is niet gekoppeld aan lokale ambities, maar aan de landelijke doelstelling van 35 TWh/jr. - In de Regionale WarmteVisie zal in de loop van de aankomende jaren een samenhangend netwerk van warmtebronnen worden opgenomen. Geothermie zal hierin zijn plek innemen. De locaties van de bronnen zullen samenhangen met de vraaglocaties, die op hun beurt voortvloeien uit de TransitieVisie Warmte (Visie Aardgasvrije Wijken genaamd in Castricum). Iedere gemeente dient voor eind 2021 een Transitie Visie Warmte te hebben opgesteld. Dit proces loopt parallel, maar separaat, op met de RES.
19. Inwonerspanel Aardgasvrij Castricum	- Maak Castricum zelfvoorzienend (3 scenario's) - Aanbeveling: regionale of nog liever provinciale oplossingen - Aanbeveling: Geothermie als warmtebron - Aanbeveling: bevordering van de landschappelijke esthetiek Zie ook bijlage	Gemeente Castricum: - De RES is niet gericht op het zelfvoorzienend maken van een gemeente (Castricum in dit geval), maar vloeit voort uit het Klimaatakkoord. Samen met energiebesparing, het los komen van aardgas en duurzame energie op zee en op daken leidt het tot een reductie van de CO2 uitstoot in 2030 landelijk. - De RES'en worden bottom-up, op gemeenteniveau, opgesteld en halverwege 2021 ter vaststelling voorgelegd aan de raden. Echter, hierin vindt zeker (sub)regionale afstemming plaats, waarbij de provincie participeert. Naast de gemeenteraden stelt ook de provinciale staten en het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap RES 1.0 vast in juni 2021. - Geothermie zal t.z.t. een energiebron kunnen zijn voor de verwarming van gebouwen. Het vormt geen onderdeel van de RES. Het zal wel als item worden opgenomen in de Regionale Warmte Visie, die door de provincie parallel aan het RES proces wordt opgesteld. - Organisaties als Natuurmonumenten, Landschap Noord Holland en Natuur&Milieufederatie dragen actief bij aan het RES-proces. Maar ook de gemeenteraden staan

		actief stil bij de natuur- en landschappelijke waarden van Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo.
23. Bewonersorganisatie	Maak me zorgen om zoekgebieden zon langs het spoortracé in Castricum en Limmer Polder. De spoordijk grens immers direct aan belangrijke natuurgebieden (St. Hoge Weide); is er dan wel ruimte voor die panelen?	Gemeente Castricum: De zoekgebieden voor zon liggen niet op de spoordijk, maar in het landbouwgebied aan weerskanten van het spoortracé. De haalbaarheid van dit zoekgebied is in nader onderzoek. Namelijk de gemeenteraad van Castricum heeft een amendement aangenomen, waarin zij de 'leidraad van natuurorganisaties' als leidend willen hanteren. De natuurorganisaties is om een duiding gevraagd. Deze duiding zou impliceren dat dit zoekgebied afvalt.
27. Inwoner	Grote moeite met windturbines op het land. Zeker niet bij woongebieden en in of bij natuurgebieden. Maar ook grote turbines naast spoorweg of (snel)weg zijn ongewenst daar waar deze infrastructuur door open land gaat: sterke visuele verontreiniging. Eigenlijk alleen acceptabel daar waar deze infrastructuur bedrijventerreinen doorsnijdt. Veel beter is plaatsing van windenergie ver op zee (niet vlak onder de kust). De potentie van zonne-energie acht ik veel hoger. Maar ook energiebronnen zoals aardwarmte, waterstof ed acht ik meer wenselijk vanwege hun minder ingrijpende ruimtelijke impact.	Gemeenten Castricum: a) De concept-RES voor het deel Castricum laat alleen een zoeklocatie voor wind zien ten noorden van Akersloot. Deze ligt nabij en in lijn met de bestaande 4 windmolens in de Boekelermeerpolder. b) De concept-RES NHN is een uitvloeisel van de doelstelling van het Klimaatakkoord om 35 TWh op land te realiseren en 49 TWh op zee. (Daarnaast wordt aangenomen dat 7 TWh op daken wordt gerealiseerd). Oftewel er wordt al volop wind op zee gerealiseerd. c) De zon vraagt veel oppervlak om tot een redelijke productie te komen. 1 Windmolen van 3 Mw produceert net zo veel energie als 10 ha. zonnepanelen. Aardwarmte vormt geen onderdeel van de RES (beleid voor zon en wind op land), maar kan een bron vormen voor het verwarmen van woningen ter vervanging van aardgas. Waterstof is geen energiebron, maar een energiedrager. Anders gesteld, er zijn heel veel windmolens nodig om waterstof van een respectabele kwantiteit te produceren.
28. Inwoner	Ik sluit mij aan bij de reactie van dhr. Evert Hofland. Wat ik mis in het geheel is het aard warmte project in Castricum. Dat heeft toch de potentie om een aanzienlijk deel van de verwarmingsbehoefte over te nemen en zou een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling die onze regio is opgelegd.	Gemeenten Castricum: Aardwarmte vormt een onderdeel van de Visie Aardgasvrije Wijken (ook wel: Transitie Visie Warmte). De RES richt zich op beleid voor wind en zon in het buitengebied.
29. Inwoner	Vanuit de St. Oer-IJ zijn diverse personen op diverse locaties aanwezig geweest op de bijeenkomsten. Namens het bestuur is een reactie gestuurd. PS: onder de indruk van het uitgebreide, zeer genuanceerde concept-RES	Gemeenten Castricum, Heiloo en Uitgeest: Zie de beantwoording onder nummer 32.
30. Inwoner	In de inleiding door de voorzitter werd gememoreerd aan de acties c.q. weerstand tegen het plaatsen van windmolens in Drenthe. Uit het resultaat van de bijeenkomst alhier blijkt min of meer hetzelfde. Windenergie is niet of nauwelijks genoemd omdat deze niet in het landschap passen. Dat is jammer, want met wind heb je hele jaar veel meer mogelijkheden voor het opwekken van energie.	Gemeenten Castricum: Het college van Castricum heeft er voor gekozen om wind te beperken tot 1 windmolen ten noorden van Akersloot, in lijn met de 4 bestaande windmolens op bedrijventerrein De Boekelermeer.
32. Stichting Oer-IJ	Reactie st. OerIJ (zie ook bijlage) a) Geen windmolens en/of zonnepanelen in grootschalige natuurgebieden. a) Geen windmolens in weidevogelgebieden en in trekroutes van vogels en vleermuizen. a) Geen windmolens en/of zonneakkercomplexen in oude, kleinschalige, historische cultuurlandschappen, dit vanwege de onomkeerbare landschappelijke impact. b) De regio Alkmaar is sterk verstedelijkt en daardoor ook rijk aan infrastructuur. Het toevoegen van windmolens en zonneparken versterkt die verstedelijking alleen maar. Het open landschap ten zuiden van Alkmaar is zeer gevarieerd (6 totaal verschillende landschapstypen op een beperkte ruimte) en rijk aan natuurmonumenten, aardkundige monumenten, archeologische monumenten en cultuurhistorische monumenten. Die grote waarden dienen uitgangspunt te zijn bij ruimtelijke ingrepen. De aanleg/bouw van windmolens en zonneparken dragen niet bij aan het behoud en ontwikkeling van dit landschap. c) Het open landschap in deze regio is van groot belang als contramal van de reeds sterk verstedelijkte omgeving en dient vooral als plek waar de stedeling kan recreëren. Verdere verstedelijking door zonneakkercomplexen en plukjes windmolens doet afbreuk aan de beleefbaarheid van het landelijk gebied. d) Het overdekken van parkeerplaatsen met zonnepanelen is slechts mogelijk als een parkeerplaats verdiept dan wel afgeschermd (boschages) in de ruimte ligt. Als dat niet zo is dan wordt er visueel 'bebouwing' aan de (natuur)omgeving toegevoegd. Dat betekent dat iedere 'overdekking' van een parkeerplaats afgezet moet worden tegen het effect voor de omgeving.	Gemeenten Castricum (en Heiloo en Uitgeest): a) De concept RES NHN voorziet voor Castricum in één zoeklocatie voor wind (ten noorden van Akersloot, in lijn met de windmolens in de Boekelermeerpolder). b) Uitwerking van zoekgebieden zon vindt plaats in goed overleg met stakeholders. Landschappelijke en cultuurhistorische aspecten worden hierin meegewogen. Inpassing van – voor Castricum hoofdzakelijk – zon vraagt daarom om een zorgvuldige inpassing. c en d) Uitwerking van zoekgebieden zon vindt plaats in goed overleg met stakeholders. Aspecten als dit worden hierin meegewogen. Inpassing van – voor Castricum hoofdzakelijk – zon vraagt daarom om een zorgvuldige afweging. e) In samenspraak met provincie en stakeholders wordt nader naar deze specifieke locaties gekeken.

	e) Problematische locaties in het zuidelijk deel van de regio Alkmaar (grondgebied gemeenten Heiloo, Castricum, Uitgeest) • A9 ten noorden van Uitgeest: zoekgebied gemengd zon/wind • N203 tussen Uitgeest en Krommenie: zoekgebied gemengd zon/wind	
56. Bewoner	De concept RES ziet er goed uit. Tegen het eind van de meeting kwam naar voren het potentieel van wind energie t.o.v. zonnepanelen. Hierbij geeft ik dan toch de voorkeur voor meer wind t.o.v. velden vol met panelen. (in de concept RES wordt dat goed verwoord i.i.g. geen landbouwgrond daarvoor opofferen).	Gemeente Heiloo: Het college van Heiloo heeft gekozen voor één windmolen in de Boekelermeer in lijn met de bestaande vier windmolens aldaar.
57. Inwoner/Ondernemer	Ik de concept RES rapportage een veel te uitgebreid en gedetailleerd verslag , dit geldt voor alle regio's in Noord-Holland Noord, dus ook de regio Alkmaar. Ik had van de bijeenkomst in Heiloo een redelijk gevoel overgehouden wat betreft de organisatie en de sfeer. Maar wat mij toen al opviel was : a) we niet mochten praten over alternatieve opwekking van energie, dus waterstof en kernenergie waren niet bespreekbaar. Dit zou niet passen in de RES strategie.Ik vind deze opstelling nog steeds onverstandig en niet te begrijpen. Het valt op dat ik hierin steeds meer medestanders krijg in mijn omgeving en ook in de gerenommeerde pers komen deze geluiden steeds meer op papier.We worden dus gedwongen om over energie opwekking methoden te praten die bij lange na niet voldoen aan duurzaam gebruik van grondstoffen en daarbij ook nog eens een standby vragen van energiec centrales als het niet waait of als de zon niet schijnt, dit laatste is volgens mij nog steeds een constant gegeven in de nacht. Het is mij opgevallen dat op de informatieavonden , ook in Heiloo waar ik bij aanwezig was, niemand zit te wachten op windmolens in zijn of haar omgeving en zonneweides met het grootste gemak worden geprojecteerd op agrarische gronden, alsof die toch geen waarde hebben. Natuur en recreatieparken rondom de steden en dorpen zijn al helemaal taboe voor zonneweiden en windmolens. Dus wel het milieu belijden maar er geen moeite voor willen doen of een ietsje van je leefgenot willen inleveren. Deze trend stroomt ook door de gehele rapportage. b) In Heiloo mag er nog wel een windmolen komen op het industrieterrein Boekelermeer , terwijl op de info avond een groot deel van de aanwezigen molens langs de A9 nog wel kon tolereren. Ik vind ik de voorstellen hiervan niets terug helaas. Mag een boer soms niet verdienen aan een windmolen ?Waar halen de samenstellers de lef vandaan om zo de input te manipuleren ? Iedereen onderschrijft het nut van zonneweiden zolang het maar niet in de directe nabijheid is. c) Mijn insteek zou zijn : Verplicht bij nieuwbouw op zowel huizen als gebouwen voor wat voor doeleind ook om de daken vol te leggen met panelen. Verplicht langs spoorlijnen en Rijkswegen de aanleg van geluidsweringen te combineren met zonnepanelen. . Tot zover mijn reactie. Ik mag hopen dat de organisatie eens wakker wordt en echt gaat luisteren naar de markt en het volk. en niet blijft volharden in de bijna feodale opstelling van Nijpels, Timmermans en anderen te volgen.	Gemeente Heiloo: a) De RES richt zich voor de periode tot 2030 op duurzame technieken, die zich technisch en economisch hebben bewezen, zoals zonnepanelen en windmolens. Voor alternatieven, zoals kernenergie, komt steeds meer (politieke) aandacht. Landelijk wordt nu ook een haalbaarheidsstudie naar kernenergie verricht. Echter, het bouwen van een kerncentrale duurt minimaal 15 jaar. Tot 2030 kan kernenergie dus geen bijdrage leveren aan de productie van duurzame energie. b) Het college van Heiloo heeft gekozen voor één windmolen in de Boekelermeer, in lijn met de bestaande vier windmolens aldaar. c) Nieuwbouw wordt vanaf 1 januari 2021 volgens de BENG norm gebouwd (bijna energieneutraal gebouwd). De gemeente stimuleert actief bewoners en bedrijven om zonnepanelen op hun daken te leggen. Zonnepanelen in de taluds van spoorlijnen en (snel) wegen is uit oogpunt van veiligheid geen optie. Zonnepanelen worden geplaatst op bestaande geluidsweringen of op geluidsweringen die uit oogpunt van de wet geluidshinder dienen te worden geplaatst.
175. Bewonersorganisatie	Er is bij de bijeenkomsten onvoldoende aandacht gegeven aan de noodzakelijk op te wekken energie in de regio. Gevolg : uitkomst concept RES . In Heiloo en de regio wekt veel minder energie op dan we gebruiken. Oplossing : meer windmolens in Heiloo in een zoekgebied langs de A9 en langs de kanaalweg	Gemeente Heiloo: a) De doelstelling uit het klimaatakkoord om in 2030 35 TWh/jaar te produceren is leidend voor het RES-proces en vormt, samen met andere duurzaamheidsdoelstellingen, één van de elementen die bijdragen aan de 49% CO2 reductie in 2030. Het lokale energieverbruik is dus niet leidend. b) Het college heeft gekozen voor 1 windmolen op de Boekelermeer in lijn met de bestaande 4 windmolens.
188. Duurzaam Heiloo	Wij kunnen ons vinden in de gevolgde werkwijze. Er is voldoende discussie geweest mede ook door initiatieven van een Gemeenraadslid in Heiloo. We krijgen netjes antwoorden op vragen vanuit het RES team en onze vertegenwoordiger. Daar is niks op aan te merken. Een paar punten willen we wel naar voren halen: a. Wij ondersteunen de gedachte van grote daken en parkeerterrein en maakten daarvan al een globale inventarisatie, inclusief opwekken van warmte. Om voor ons onbegrijpelijke redenen wordt opbrengst aan warmte (knelpunt in energietransitie) niet meegenomen in noch de RES noch de Warmtevisie (lijkt voor Heiloo relevant). We kregen per kerende post keurig door dat het niet meetelde en daarmee stopte het. b. Het zonnenscherm langs de A9 is niet opgenomen, zoals we in het atelier aangaven. Dit project is nog in ontwikkeling en er moeten nog stappen worden genomen. Het antwoord was; nog niet goedgekeurd en dan nemen we het niet mee. Duidelijk antwoord, maar volgens ons ging het om, zoekgebieden waarvoor nog praktisch nergens een	Gemeente Heiloo: a) De RES heeft betrekking op de productie van duurzame energie via windmolens en zonneweides. Een parallel traject van de RES is de Regionale WarmteStructuur (RWS), waarin warmtebronnen worden geïnventariseerd. Dit wordt getrokken door de provincie. De RWS kan als basis fungeren voor de uitwerking van de Transitie Warmte Visie in de gemeenten. Deze bronnen tellen niet mee in de energieproductie van de RES. Zij dragen echter wel bij aan de energiebesparing doordat zij het aardgasvrij maken van wijken mogelijk maken. b) Geluidsscherm met zonnepanelen langs de A9 (incl. hieraan gekoppelde buurtbatterij) is na gesprekken met RWS stopgezet. Dit is gebeurd na bespreking tussen de portefeuillehouders van de gemeente Heiloo en energiecoöperaties

	goedkeuring was of zelfs nog niet eens een idee om wat te doen. Dat geeft een dubbel gevoel en wat meer steun voor ons initiatief via het RES team was welkom geweest. c. Wij ondersteunen de ambitie om snel een windturbine te realiseren op de Boekelermeer. We zien ook de nadelen voor Heiloo in windenergie gezien de beperkte mogelijkheden relatief t.o.v. andere gemeenten. We begrijpen dat er gemeenteraadleden zijn die reserves hebben. Maar eerst wat meer overleg met andere gemeenten leek ons verstandig, voordat er zoals nu vrij veel zoekgebieden worden afgevoerd. Het zijn uiteindelijk zoekgebieden; teveel afvoeren en je hebt weinig meer over om te zoeken. Samengevat zien wij tot nu toe terug op een goed en prettig proces, maar zouden wel graag zien dat het team zich wat assertiever opstelde richting beleidsmakers als die wat kromme regels voorschrijven. Zo wordt het team teveel een PR bureau van de overheid, zonder inhoudelijke bijdrage. Dat zouden we jammer vinden. Groet Namens Duurzaam Heiloo	Heiloo. De belangrijkste reden is dat RWS, de grondeigenaar, niet wil meewerken uit oogpunt van veiligheid, maar ook beheer. Daarnaast is er gezien de geluidsbelasting geen wettelijke verplichting voor reductie van geluid en dus de realisatie van een geluidsscherm. De gemeente dient zelf te investeren, waarbij het scherm verder van de weg aangelegd moet worden. Dit vraagt om een zwaardere constructie. Dit alles bij elkaar brengt de financiële haalbaarheid in het geding. Voor buurtbatterij geldt dat er geen noodzaak tot realisatie is als het scherm met zonnepanelen niet gerealiseerd kan worden. Het programma RES gaat er overigens ook van uit dat zonnepanelen vooral op bestaande geluidsschermen worden geplaatst, of op geluidsschermen waarvan mag worden verwacht dat die gaan worden geplaatst, bijvoorbeeld op basis van de wet geluidhinder. Voor de toekomst verkent het programmabureau RES de mogelijkheid van innovatieve, meer kostenefficiënte inpassingen. Dit wordt meegenomen in de thematafel "innovaties". Voor Heiloo worden vooralsnog geen zoekgebieden afgevoerd. c) Wij zijn helaas niet bekend met de 'wat kromme regels' en kunnen daarom hierop niet reageren.
130. Inwoner	Vreselijk concept. Ontsierlijk voor landschap. Wij zijn tegen windturbines en ontsierlijke zonnepanelen. Er is een organisatie die eea heeft uitgezocht. Het meest effectief zijn turbines in het IJsselmeer. Ook is de grootste vrager Ziggo. Laat Ziggo de stroom maar uit buitenland importeren ipv het kleine Nederland ontsieren	Gemeente Uitgeest: a) <u>De gemeenteraad Uitgeest heeft bij de 'wensen en bedenkingen' aangegeven 'wind' als zoekgebied te willen laten vallen en voor de zoekgebieden 17, 18 en 21 alleen uit te willen gaan van 'zon'. Het college van Uitgeest betreft dit punt bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden.</u>
131. Inwoner	Ik zit nog te wachten op een papieren versie. Bijna 130 pagina's digitaal lezen is niet prettig. Verder wil ik de kanttekening plaatsen bij het stickertjes plakken op de RES bijeenkomst. In Uitgeest waren er een paar personen bij de bijeenkomst die niet vanuit het dorp kwamen. Die personen zaten in mijn groepje, vandaar dat ik dit weet. Zij vertelde dat ze naar meerdere bijeenkomsten zouden gaan in verschillende gemeenten. Hierdoor is er een vertekend beeld ontstaan, sowieso in Uitgeest, omdat deze twee personen zeer gericht waren op windenergie. Zij hebben daar ook meerdere stickertjes bij geplakt. In Uitgeest wil men die palen niet. Maar er staan er nu wel 9 ingepland bij de A9 en de N203. Op deze manier creëren jullie geen draagkracht en maken jullie dit hele proces tot een grote farce. Als de reacties pas na de zomer worden verwerkt dan is er nog tijd genoeg voor een fysieke bijeenkomst. Maar deze coronacrisis komt jullie eigenlijk wel mooi uit om jullie duurzaamheid agenda er doorheen te drukken. Maar reken dan ook niet op draagkracht en bereidt je voor op weerstand. Ik vraag me dan ook af of reageren wel zin heeft en of jullie daar iets mee gaan doen. Mijn ervaring bij burgerparticipatie is dat er wordt geroepen dat er voor open wordt gestaan, maar in de praktijk worden die mondige burgers als vervelend ervaren. Burgers willen meedenken, maar ze willen ook serieus genomen worden. En de resultaten van Uitgeest geven dat niet weer.	Gemeente Uitgeest: a) <u>De gemeenteraad Uitgeest heeft bij de 'wensen en bedenkingen' aangegeven 'wind' als zoekgebied te willen laten vallen en voor de zoekgebieden 17, 18 en 21 alleen uit te willen gaan van 'zon'. Het college van Uitgeest betreft dit punt bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden.</u> b) Na het verwerken van reacties op de concept-RES NHN van deelnemers aan de lokale scenario ateliers, raadsleden en anderen – dit gebeurt in het najaar – volgt in januari 2021 een participatie op het vervolg van de concept-RES, namelijk de concept RES 1.0. Hierbij gaat het om het concretiseren van de zoekgebieden naar concretere zoekgebieden of zelfs zoeklocaties. In ieder geval worden alle indieners van een reactie op de concept-RES NHN hiervoor uitgenodigd.
132. Inwoner	Wat ik mis is dat vroeger hadden we hier hoogovengas, dat bevatte 50 tot 60% waterstof. Dat ging zonder problemen door het net, dat moet nu ook mogelijk zijn. Alleen van de gasapparaten moeten de branders aangepast worden net zoals met de overgang van stadsgas naar aardgas. Dan bespaar je al heel veel op het aard gas en kun je voor de toekomst het net gebruiken voor biogas een waterstof voor o.a. verwarming. Dit is goedkoper en beter voor het milieu dan verbrandingsinstallaties te bouwen (die vervuilen) en geïsoleerde leidingen voor stadswarmte aan te leggen die een beperkte levensduur hebben en duur zijn in het recycelen.	Gemeente Uitgeest: De RES heeft betrekking op de productie van duurzame elektriciteit in de vorm van wind- en zonne-energie in het buitengebied. Hoogovengas heeft betrekking op warmte en niet elektriciteit. Hoogovengas is ons niet bekend. Mocht het (nog) bestaan, dan zou het kunnen worden aangewend voor verwarming van huizen, wat onder een ander programma van de energietransitie valt: de Transitie Visie Warmte. Dit programma wordt in deze periode uitgevoerd in Uitgeest.
133. Bewonersorganisatie	Voor het volledige commentaar zie de bijlage , dit is de samenvatting: Commentaar stichting BOB op concept Regionale Energie Strategie De concept RES 1.0 Noord Holland- Noord/Uitgeest is strijdig met de wensen van de burgers van Uitgeest en gaat eenzijdig uit van alleen wind en zon als toekomstige energiebron In Uitgeest ging de voorkeur bij het Lokaal Participatie Atelier RES duidelijk uit naar het scenario 1 "Landschappelijke kenmerken Uitgeest als troef". Tijdens de bijeenkomst werd de voorkeur uitgesproken voor zonnepanelen op grote daken, op schermen langs de A9 en boven parkeerterreinen, voor zonneparken en windturbines rond Uitgeest was weinig animo omdat de wens groot is om het open landschap rond Uitgeest te bewaren. In de concept RES 1.0 Noord Holland-Noord staan echter in het buitengebied van Uitgeest drie zoekgebieden voor windturbines en zonneparken ingetekend. Dit is tegen de nadrukkelijke wens van de participatie groepen in Uitgeest, de stichting BOB	Gemeente Uitgeest: a) <u>De gemeenteraad Uitgeest heeft bij de 'wensen en bedenkingen' aangegeven 'wind' als zoekgebied te willen laten vallen en voor de zoekgebieden 17, 18 en 21 alleen uit te willen gaan van 'zon'. Het college van Uitgeest betreft dit punt bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden.</u> b) De RES richt zich voor de periode tot 2030 op duurzame technieken, die zich technisch en economisch hebben bewezen: zonnepanelen en windmolens. Voor alternatieven, zoals kernenergie, komt steeds meer (politieke) aandacht. Landelijk wordt nu ook een

	Burgerbelang Omgevingskwaliteit Buchregio maakt hier dan ook bezwaar tegen. BOB vindt het ook kortzichtig dat in de RES alleen gefocussed wordt op zon en wind als toekomstige energiebronnen. In het huidige tijdsgewricht zijn er veel meer energiebronnen die nu niet benoemd dan wel meegenomen worden. Dit geeft een vertekend beeld en maken de RES gelijk al achterhaald zodra deze definitief wordt vastgesteld.	haalbaarheidsstudie naar kernenergie verricht. Echter, de bouw van een kerncentrale duurt al snel 15 jaar. Voor de periode tot 2030, het jaar waar de RES zich op richt, kan kernenergie dus geen bijdrage leveren aan de productie van duurzame energie. c) Andere duurzame technieken verkeren in de innovatiefase. Mocht één van deze technieken zich technisch en economisch gaan bewijzen, dan zal deze in een volgende RES worden opgenomen. Iedere 2 jaar vindt namelijk een update van de RES plaats.
134. Inwoner / Bewonersorganisatie	In de concept RES staan v.w.b. Uitgeest een aantal zoekgebieden voor windmolens ingetekend. De inwoners van Uitgeest zijn niet geporteerd voor het plaatsen van windmolens in hun dorp, bedrijfsterrainen of in het buitengebied. Dat er wel locaties zijn ingetekend komt omdat er op de avond van stickers plakken mensen van buiten Uitgeest aanwezig waren die al hun stickers plakten op de windmolens. Hierdoor is er een verkeerd beeld ontstaan v.w.b. Het plaatsen van windmolens. Heeft de organisatie een overzicht van welke personen op die avond aanwezig waren?	Gemeente Uitgeest: a) De gemeenteraad Uitgeest heeft bij de 'wensen en bedenkingen' aangegeven 'wind' als zoekgebied te willen laten vallen en voor de zoekgebieden 17, 18 en 21 alleen uit te willen gaan van 'zon'. Het college van Uitgeest betreft dit punt bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden.
135. Inwoner	De inhoud van de concept RES komt overeen met mijn beleving van de participatiebijeenkomst. Complimenten daarvoor! Ik heb wel een aanvulling. Door de Covid 19 pandemie is NL op slot gegaan. Bracht met zich mee: sterke vermindering van verkeer op de A9. De (geluids)rust die dit bracht hebben we ervaren als een zegen. Vandaar dat mijn extra voorstel is: verhoog de geluidsschermen op de A9 en breng hier zonnepanelen op aan. Slaan we 2 vliegen in een klap! Gr	Gemeente Uitgeest: a) Goed om te horen. b) Geluidswallen worden niet geplaatst om zonnepanelen ruimte te bieden; dit zou de zonnepanelen extreem duur maken. Vooral in die gevallen waar geluidswallen al staan, of wettelijk zijn verplicht, worden zonnepanelen geplaatst.
136. Inwoner	Ik ben het eens met het concept.	Gemeente Uitgeest: Wij nemen er kennis van.
201. Bewoner en grondbezitter	Ik heb een aanvulling op het zoekgebied voor zon aan de A9 bij Uitgeest. Aan de noordzijde van Uitgeest en aan de overkant van de A9 ligt nu zoekgebied 17. Het onderstation ligt relatief ver daarvandaan: bij Station Uitgeest. Het zou logischer zijn om het zoekgebied uit te breiden naar de gronden tussen Uitgeest en de A9, in de oksel van de A9 en de N203. Deze uitbreiding van het zoekgebied geeft ook invulling aan de wens van de gemeente Uitgeest (raadsvergadering 24-09-2020, amendement 12 A6) om zonnevelden langs infrastructuur te plaatsen. Zie ook bijlage.	Gemeente Uitgeest: Betreffende suggestie sluit inderdaad goed aan op amendement 12 A6 en wordt meegenomen als optie als zoekgebied zon.
154. Stichting Duinbehoud	Naaft andere onderwerpen die geen relatie hebben met de RES ...: Een ei van Columbus waar Duinbehoud vraagt tevens bij zet, is het dubbelgebruik parkeerplaats/zonnepark in de duinen. Het sluit goed aan bij het principe van multifunctioneel ruimtegebruik. De vragen die daarbij echter gesteld moeten worden, zijn: a) leveren dergelijke parken voldoende rendement op als ze in bebost gebied liggen (Noorderstraat, Geversweg, Uilenvangersweg)? b) vormen de milieuvergunning en stikstofwetgeving voor aanlegwerkzaamheden geen belemmering? c) legt de investering in zonnepanelen geen extra beperking op de flexibiliteit van de locatie (parkeerplaats Geversweg wordt mogelijk verplaatst om ruimte te maken voor natuurontwikkeling)? d) is het wel mogelijk om de terreinen een dubbelbestemming te geven, en zal juist die tweede bestemming – energieopwekking – geen onderwerp van procedures worden? Zie ook bijlage.	Gemeente Castricum en gemeente Bergen: a) Er zijn voorsnogen meerdere parkeerterreinen opgenomen als zoekgebied voor zon. Hoe groter deze zijn, des te hoger de kans dat zij rendabel zijn te exploiteren. Zo is in Bloemendaal aan Zee een parkeerterrein met 5000 panelen gerealiseerd. b) Een wezenlijk aandachtspunt. Dit is voor nadere studie. c) Dit is voor nadere studie. Dergelijke geluiden zijn overigens niet naar voren getreden bij de case Bloemendaal aan Zee. d) Dit zijn ontwikkelingsaspecten die in de afweging rond realisatie zullen worden meegenomen. e) Per situatie wordt bekeken welke planologische procedure nodig is. In de afweging rond realisatie wordt het juridisch risico meegenomen. Veel van de parkeerterreinen in het duingebied liggen weliswaar in Natura 2000 gebied, maar vallen er zelf buiten.
171. Inwoner	Geachte lezer, Graag vraag ik uw aandacht voor een tweetal onderdelen m.b.t. de bescherming van vogels binnen onze gemeente en direct aangelegen gemeenten, Bergen, Hollands Kroon en Den Helder. Gelezen de concept RES studie, kom ik m.b.t. de intekeningen rond de Vogeltrekroutes tot het volgende. Voor de Hondsbossche dijk/duin staan in de kaart blauwe streepjes getekend zijn een zoekgebied vermoedelijk voor het plaats van windmolens. Aantal (14?) en exacte locatie (nog) niet onbekend ? Op bladzijde 40 van uw rapport (zie bijlage) wordt gerept over de aandacht voor de (weide) vogelgebieden in zijn algemeenheid en internationale trekvogelroute's. Ik acht deze toelichting inhoudelijk marginaal en beslist onvoldoende duidelijk.	- Het college van Bergen heeft de gemeenteraad van Bergen bij haar wensen en bedenkingen op de concept RES NHN gesuggereerd dit zoekgebied langs de Hondsbossche Zeewering te verplaatsen naar het zoekgebied langs het Noord Hollandskanaal. Hier heeft de raad mee ingestemd. - Tussen enerzijds de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo en anderzijds de provincie vindt op dit moment intensief ambtelijke en bestuurlijke afstemming plaats over de plaats van windmolens en zonneweide in natuur- en landschapsgebieden (waaronder Bijzonder Provinciaal Landschap/ Weidevogelgebieden). Dit gebeurt op basis van de kaders die de provincie heeft geschetst in het NH Perspectief op de RES (vastgesteld door GS in februari 2020). De uitkomsten van deze afstemming worden meegenomen in de participatieronde die in januari 2021 zal plaatsvinden. Alle indieners van een reactie op de concept RES NHN zullen hiervoor worden uitgenodigd.

	Recent is het onmiskenbare succes van het herstel van de Putten ook aantoonbaar geworden. Succesfactor is: veiligheid om te broeden en beschikbaarheid van voedsel. De Wozep studie van RWS rond de moeizame relatie kustvogels en windmolens is m.i. nog niet afgerond en het vermoedelijke resultaat zal zijn dat e.a. conflicteert de het ingetekende zoekgebied met de teksten in het concept rapportage. Ook internationale rapportage geven het belang aan van bescherming van de Kustvogels, naast de vele rapportages omtrent de teruggang van de weidevogels en de biodiversiteit in zijn algemeenheid in Nederland en ook zeker in Noord-Holland Noord. Daarnaast mis ik in de RES duidelijk aanwijzingen omtrent de beschermende weidevogels gebieden in de gemeente en op welke wijze dat is afgestemd met het provinciaal beleid en de zienswijzen van de gezamenlijk Natuurorganisaties. Graag een inhoudelijke toelichting zien in de concept plannen en waar mogelijk en een verdieping van de RES inzichten tot nu toe. Dat in relatie tot de effecten op de Kust- en Weide vogels in de onze gemeente de breedste zin van het woord. Ik maak hierbij bezwaar m.b.t. de marginale duiding in de RES concept plannen en stel het op prijs om inhoudelijk te worden geïnformeerd. Bij voorbaat dank voor uw reactie. MvG	
--	---	--

Heerhugowaard

Wensen en bedenkingen – amendement

Amendement	Reactie
1) Besluiten moeten in de tijd passen 2) Investerings moeten vooral in nieuwe technieken 3) Bezuinigen is voorwaardelijk voor de transitie	1) In bijlage 1 van de reactienota zijn de thematafels uitgewerkt, hierin komen de punten die door uw raad worden aangestipt aan de orde. Bij de ontwikkelprincipes zon en wind op land komt bijvoorbeeld het punt over het afstandscriterium en de landschappelijke inpassing aan bod. In de thematafel 'RES in uitvoering' komt het lokaal draagvlak/eigendom terug. In bijlage 2 wordt hier ook een toelichting opgegeven, onder het kopje 'participatie bij uitvoering RES'. 2) In de thematafel 'Innovaties in NHN' wordt gekeken naar de mogelijke innovaties op het gebied van duurzame energie opwekking. In bijlage 3 wordt onder het kopje 'nieuwe technieken: innovatie' ook een toelichting gegeven over innovatie binnen de RES. Daarnaast zal binnen de Focusagenda Regio Alkmaar aandacht zijn voor energie-innovaties. 3) In hoofdstuk 3 onder het kopje 'besparing' wordt toegelicht dat dit onderwerp een plek zal krijgen in de RES 1.0. De landschappelijke inpassing van windmolens zal terugkomen in de thematafel 'ontwikkelprincipes zonne- en windenergie'.

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie

137.	Hartelijk dank voor de uitnodiging om deel te nemen aan de bijeenkomst op 11 mei om mee te discussiëren over het concept van de Regionale Energie Strategieën. Ik kan niet deelnemen aan de digitale discussie via Zoom. Ik voel mij echter vrij om op deze manier wat aanbevelingen te doen. En ik hoop van harte dat u deze zult meenemen in de uiteindelijke rapportage. Ik heb destijds deelgenomen aan de avond in Alkmaar. Veel aspecten van de energietransitie kun je niet beperken tot een gemeente of een regio. Maar ik zal zo beknopt mogelijk aangeven waar mijn zorgen liggen, speciaal voor wat betreft een zoeklocatie in de regio Alkmaar. Het is een hele klus, die transitie en in dit volle land kan het niet anders dan dat compromissen gesloten moeten worden. Maar juist in deze tijd, waar zo nadrukkelijk aan de orde is dat wij met andere ogen naar de toekomst moeten kijken, kan ik niet genoeg benadrukken dat 'natuurwaarden' feitelijk prioriteit boven alles moeten krijgen. Dat is niet ingegeven door emoties. Wij moeten nu echte keuzes maken om ons land en onze bevolking te beschermen tegen de continue erosie van wat wij in ieder geval allemaal belangrijk vonden en vinden. Er wordt op diverse manieren gesproken over zoekgebieden en onder de kopjes 'waar wel' en 'waar niet' worden daarvoor criteria aangegeven. Bijvoorbeeld op pagina 11 en 35 voorbeelden van 'waar niet'. Hier wordt specifiek ingegaan op duingebieden, natuurgebieden en open landschappen. De in het rapport opgenomen overzichtskaarten vind ik matig te lezen en er is moeilijk te onderscheiden wat wat is. De keuzes die gemaakt worden voor de diverse energieopwekkingssystemen zijn met enig gepuzzel gelukkig wel te vinden. Als je echter het vermelde onder punt 2 naast de keuzes legt zoals gemeld onder punt 3 zie je een probleem. 'Waar niet' en de gemaakte keuzes zijn absoluut in tegenspraak. Ik doel hierbij op de plannen voor windturbines in de Harger- en Pettemerpolder. Recent verscheen hierover al een publicatie van redacteur Zut in het Noord-Hollands dagblad en dat was voor mij aanleiding om ook een stuk te schrijven. Op maandag 4 mei verscheen dat onder kop 'brief van de dag' ook in het Noord-Hollands dagblad. Zie bijlage. Ik heb niet de tijd en kennis om alle gebieden precies na te lopen maar het vermelde onder punt 4 geeft mij een zeer onplezierig gevoel. Regiogrenzen zijn er, maar oplossingen zijn per definitie regio-overstijgend. Met wat ruimtelijke creativiteit kunnen de geplande turbines deels op het terrein van ECN komen te staan. Vergeet niet dat ECN ook al een zogenaamd testgebied in de Wieringermeer heeft waar wellicht ook nog ruimte is. We kunnen niet teveel naar het noorden want daar ligt het Zwanenwater. En deels kan een combinatie worden gemaakt met het bestaande park langs het Noord-Hollands kanaal. Ook kan worden overwogen om de molens daar te vervangen door grotere molens. Ook kunnen er veel meer turbines op bedrijventerreinen worden gebouwd. De Zandhorst en de Vaandel in Heerhugowaard zijn uitstekende locaties maar worden niet specifiek genoemd. Tot slot wil ik nogmaals benadrukken dat wij vele jaren 'de natuur' met alles wat daarbij hoort heel vaak het kind van de rekening hebben laten worden. Dat kan zo niet langer. De uitgangspunten van het hele RES-gebeuren zijn al enige jaren geleden geformuleerd. Neem de tijd om dat te heroverwegen, geïnspireerd door wat ons nu dagelijks overkomt. De politiek, die uiteindelijk het primaat van besluitvorming heeft, is er ook klaar voor. Daarvan ben ik overtuigd. Graag wil ik van u een bevestiging van ontvangst van deze mail en de toezegging dat de inhoud meedoet in de komende overlegondes. Ik wens u veel succes.	In bijlage 1 van deze reactienota staan de thematafels beschreven, in de thematafel 'ontwikkelprincipes zonne- en windenergie' worden de effecten op de natuur nadrukkelijk bekeken. De Zandhorst en de Vaandel zijn niet in de ateliers naar voren gekomen. Maar omdat deze gebieden in het verlengde liggen van het zoekgebied Alton, kunnen ze nader onderzocht worden.
------	---	---

Langedijk

Wensen en bedenkingen

Wensen en bedenkingen	Reactie
1. De gekozen oplossingen dienen een relevante bijdrage te leveren aan de ambitie van Langedijk om voor 2035 als gemeente CO2-neutraal te zijn; 2. Maximaal in te zetten op participatie van onderop en het bevorderen van eigenaarschap met als doel het creëren en behouden van draagvlak; 3. Zoekgebieden voor windenergie zijn akkoord doch in algemeen dient men terughoudend te zijn met wind op land en alleen nog aansluiting te zoeken bij bestaande windmolenopstellingen. Landschappelijk kwetsbare en/of waardevolle gebieden dienen daarbij nadrukkelijk ontzien te worden. Voor Langedijk geldt dat in het bijzonder voor de zoeklocaties Breekland (met uitzondering van Breekland west-noordwest), Waarddijk en rand Geestmerambacht; 4. Bij de zoekgebieden voor zonne-energie eerst in te zetten op het benutten van de bebouwde omgeving, waaronder parkeerterreinen, maatschappelijke vastgoed, bedrijfsgebouwen en agrarische opstallen; 5. Hoewel de concept-RES zich in deze fase richt op wind en zonne-energie dienen tegelijkertijd andere vormen van energieopwekking onderzocht te worden waarbij op voorhand geen enkel alternatief uitgesloten wordt. Het is dan ook zaak om (markt)partijen permanent uit te dagen om te innoveren als het gaat om het opwekken van duurzame energie. Bij het kiezen van (alternatieve) vormen van energieopwekking vanzelfsprekend rekening te houden met de uitgangspunten "Van Afval Naar Grondstof"	Het college voert het amendement uit. Door het aangeven van zoekgebieden voor wind- en zonne-energie levert Langedijk een significante bijdrage aan de energie-doelstellingen van de gemeente en de regio. Begin 2021 zal er een uitgebreide bewonersparticipatie plaatsvinden. De gemeente Langedijk voert projecten uit om zonnepanelen in de bebouwde omgeving, waaronder parkeerterreinen, maatschappelijk vastgoed, bedrijfsgebouwen en agrarische opstallen, te realiseren. Verder wordt in de gemeente Langedijk eerst onderzocht of de bestaande windturbijnen langs de N245 kan worden uitgebreid. De overige zoekgebieden voor wind- of zonne-energie worden niet, dan alleen na uitgebreide studie naar natuurwaarden, inpassing in landschap en participatie overwogen. Over de concretisering van alle zoekgebieden is nadere besluitvorming in de raad nodig.

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
196. Vereniging Langedijk Energie	Graag zouden wij zien dat de "zienswijze" inhoudende opnamen van het perceel dat langs de Langebalkweg te Zuid-Scharwoude, gemeente Langedijk in het zoekgebied voor zonnestroom.	Het gebied ten noorden van de Langebalkweg in Zuid-Scharwoude is in ontwikkeling. Daarom is het op dit moment niet gewenst dit terrein voor langere tijd vast te leggen. De mogelijkheid om hier zonnenvelden te plaatsen zal wel meegenomen worden in het onderzoek naar het toekomstperspectief.

Deelregio Kop van Noord-Holland

In dit hoofdstuk vindt u de antwoorden op wensen en bedenkingen en reacties die gaan over specifieke zoekgebieden of lokaal beleid in deelregio Kop van Noord-Holland. De beantwoording is in de meeste gevallen gedaan door de gemeente(n) waar de reactie over gaat. Waar nodig, is een aanvulling gedaan door de provincie of het waterschap. Sommige wensen en bedenkingen of reacties leiden tot wijzigingen ten opzichte van de concept-RES. In deze bijlage zijn de teksten die wijzigingen in de zoekgebieden aankondigen onderstreept. Een overzicht van de wijzigingen vindt u in hoofdstuk 3.

Gedurende de reactieperiode zijn ook veel algemene vragen gesteld over en reacties gegeven op de RES. Deze reacties zijn in deze reactienota niet individueel beantwoord, maar worden per onderwerp behandeld in bijlage 1, 2, 3 of 4. Daarom vindt u de reacties 1, 7, 10-12, 14, 15, 20, 21, 22, 24-27, 30, 31, 33, 37, 41, 43, 49, 50-59, 62, 64-72, 74, 76-88, 92, 94, 96-102, 104-114, 116, 117, 118, 120, 124, 125, 127, 130, 132, 136, 138, 139, 141, 143, 147-149, 151, 153, 156-171, 174, 176, 178, 179, 181-182, 185, 186, 193-195, 197-200, 204-208, 210 niet terug in deze bijlage.

Een overzicht van de wensen en bedenkingen in de Energieregio Noord-Holland Noord vindt u [hier](#). De volledige lijst met reacties is [hier](#) te vinden.

Reacties op schaal van de deelregio

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
37.	Hartelijk dank voor de uitnodiging om deel te nemen aan de bijeenkomst op 11 mei om mee te discussiëren over het concept van de Regionale Energie Strategieën. Ik kan niet deelnemen aan de digitale discussie via Zoom. Ik voel mij echter vrij om op deze manier wat aanbevelingen te doen. En ik hoop van harte dat u deze zult meenemen in de uiteindelijke rapportage. Ik heb destijds deelgenomen aan de avond in Alkmaar. Veel aspecten van de energietransitie kun je niet beperken tot een gemeente of een regio. Maar ik zal zo beknopt mogelijk aangeven waar mijn zorgen liggen, speciaal voor wat betreft een zoeklocatie in de regio Alkmaar. Het is een hele klus, die transitie en in dit volle land kan het niet anders dan dat compromissen gesloten moeten worden. Maar juist in deze tijd, waar zo nadrukkelijk aan de orde is dat wij met andere ogen naar de toekomst moeten kijken, kan ik niet genoeg benadrukken dat 'natuurwaarden' feitelijk prioriteit boven alles moeten krijgen. Dat is niet ingegeven door emoties. Wij moeten nu echte keuzes maken om ons land en onze bevolking te beschermen tegen de continue erosie van wat wij in ieder geval allemaal belangrijk vinden en vinden. Er wordt op diverse manieren gesproken over zoekgebieden en onder de kopjes 'waar wel' en 'waar niet' worden daarvoor criteria aangegeven. Bijvoorbeeld op pagina 11 en 35 voorbeelden van 'waar niet'. Hier wordt specifiek ingegaan op duingebieden, natuurgebieden en open landschappen. De in het rapport opgenomen overzichtskaarten vind ik matig te lezen en er is moeilijk te onderscheiden wat wat is. De keuzes die gemaakt worden voor de diverse energieopwekkingssystemen zijn met enig gepuzzel gelukkig wel te vinden. Als je echter het vermelde onder punt 2 naast de keuzes legt zoals gemeld onder punt 3 zie je een probleem. 'Waar niet' en de gemaakte keuzes zijn absoluut in tegenspraak. Ik doel hierbij op de plannen voor windturbines in de Harger- en Pettemerpolder. Recent verscheen hierover al een publicatie van redacteur Zut in het Noord-Hollands dagblad en dat was voor mij aanleiding om ook een stuk te schrijven. Op maandag 4 mei verscheen dat onder kop 'brief van de dag' ook in het Noord-Hollands dagblad. Zie bijlage. Ik heb niet de tijd en kennis om alle gebieden precies na te lopen maar het vermelde onder punt 4 geeft mij een zeer onplezierig gevoel. Regiogrenzen zijn er, maar oplossingen zijn per definitie regio-overstijgend. Met wat ruimtelijke creativiteit kunnen de geplande turbines deels op het terrein van ECN komen te staan. Vergeet niet dat ECN ook al een zogenaamd testgebied in de Wieringermeer heeft waar wellicht ook nog ruimte is. We kunnen niet teveel naar het noorden want daar ligt het Zwanenwater. En deels kan een combinatie worden gemaakt met het bestaande park langs het Noord-Hollands kanaal. Ook kan worden overwogen om de molens daar te vervangen door grotere molens. Ook kunnen er veel meer turbines op bedrijventerreinen worden gebouwd. De Zandhorst en de Vaandel in Heerhugowaard zijn uitstekende locaties maar worden niet specifiek genoemd. Tot slot wil ik nogmaals benadrukken dat wij vele jaren 'de natuur' met alles wat daarbij hoort heel vaak het kind van de rekening hebben laten worden. Dat kan zo niet langer. De uitgangspunten van het hele RES-gebeuren zijn al enige jaren geleden geformuleerd. Neem de tijd om dat te heroverwegen, geïnspireerd door wat ons nu dagelijks overkomt. De politiek, die uiteindelijk het primaat van besluitvorming heeft, is er ook klaar voor. Daarvan ben ik overtuigd.	Gemeente Hollands Kroon: Wat betreft windenergie is Hollands Kroon van mening dat het haar steentje heeft bijgedragen. Dus extra windmolens op het ECN-terrein is vooralsnog geen optie in de RES.

	Graag wil ik van u een bevestiging van ontvangst van deze mail en de toezegging dat de inhoud meedoet in de komende overleg rondes. Ik wens u veel succes.	
140.	In de concept RES is er langs de spoorlijn Schagen - Anna Paulowna een zoekgebied voor zonne energie opgenomen. Het traject nabij Oudesluis is aangewezen als natuurnetwerk, natuur verbindingszone en is aangewezen als vogelweide leefgebied. De concrete vraag is om deze locatie uit de concept RES te halen omdat deze (natuur) belangen niet verenigbaar zijn met de energieruimte belangen.	Gemeente Hollands Kroon: Het zoekgebied is puur ter indicatie waar er mogelijk iets gerealiseerd kan worden. Deze belangen worden meegenomen in de uitwerking.
155. Bewoner	Graag geen solitaire windmolens of kleine groepjes windmolens. Zij vervuilen het landschap. Graag concentratie van windmolens in zee , langs b.v. Afsluitdijk/Markerwaardweg/ Agripoort in de Wieringermeer. Naast de datacenter etc. Zonnepanelen op bedrijfsgebouwen, scholen, etc. Kernenergie.	Hollands Kroon: In de concept-RES staan geen windmolens op land. Verder zetten we vol in op zon op (grote) daken. Wat betreft kernenergie is dat geen mogelijkheid in de eerste versie van de RES. Wellicht dat dit in het vervolg meegenomen wordt.

168. Staatsbosbeheer	Reactie van Staatsbosbeheer Staatsbosbeheer NH windmolen optie-locaties Staatsbosbeheer NH zonnepanelen optie-locaties	Er zijn nieuwe zoekgebieden aangedragen voor zon- en windenergie in de deelregio's Westfriesland, Regio Alkmaar en de Kop van NH. Op het moment dat hiervoor concrete initiatieven met draagvlak zijn, worden deze getoetst op bestuurlijk draagvlak. Afhankelijk van de uitkomsten en doorlooptijd worden deze meegenomen in de RES 1.0 of RES 2.0.
170. Natuurmonumenten	Reactie Natuurmonumenten (zie bijlage)	Op dit moment zijn de zoekgebieden zeer globaal aangegeven. Het betrekken van andere aspecten zoals ook natuurwaarde etc. gebeurt in een later stadium. Het college van Bergen heeft aan de raad voorgesteld de zoeklocatie voor wind bij de Hondsbossche Zeewering <u>te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord Hollands kanaal. Op Texel zijn de zoekgebieden voor windenergie voorlopig van de kaart gehaald.</u> Voor het IJsselmeer is inmiddels een coördinator aangesteld die de verschillende belangen rond het IJsselmeer zal afwegen.
183. VEINH	VEINH Bijlage Bijlage	Er is verzocht om (lopende) duurzame elektriciteit-initiatieven buiten de zoekgebieden, zoals bijvoorbeeld aangedragen door VEINH, ook op te nemen in de RES. Vaak zijn deze initiatieven te klein om op te nemen in de kaart met zoekgebieden. Ze tellen echter wel mee in het bod (bij vermogen vanaf 15KWh), op het moment dat er een vergunning en SDE+ beschikking is. Voor de nadere concretisering van het zoekgebied IJsselmeer is door de RES-organisatie een IJsselmeecoördinator aangesteld die kan zorgen voor een nadere verkenning van het zoekgebied en de alternatieven die zijn ingebracht. De opdracht is om dit te doen in verbinding met de vele belanghebbenden van het IJsselmeergebied, de andere RES-regio's en te zorgen voor een integrale aanpak.
191. NMF en EF	Van Kaart naar Vaart: • Voorstel voor drie nieuwe zoekgebieden (zoekgebieden 2, 3 en 4 uit de bijlage van NMF en EF) voor windenergie. • voorstel voor een zoekgebied (zoekgebied 1 uit de bijlage van NMF en EF) voor wind- en zonne-energie. • voorstel voor een zoekgebied (zoekgebied 15 uit de bijlage van NMF en EF) voor integratie van zon op dijken, vooroevers en moeraslandschappen. • Bezwaar tegen zoekgebieden wind op Texel, deel van zoekgebied wind langs N9, zoekgebied wind op het IJsselmeer, zoekgebieden wind/zon die de ontwikkeling van bedrijventerreinen belemmeren.	Er zijn nieuwe zoekgebieden aangedragen voor zon- en windenergie in de deelregio's Westfriesland, Regio Alkmaar en de Kop van NH. Op het moment dat hiervoor concrete initiatieven met draagvlak zijn, worden deze getoetst op bestuurlijk draagvlak. Afhankelijk van de uitkomsten en doorlooptijd worden deze meegenomen in de RES 1.0 of RES 2.0.
195. Duurzaam Leefbaar	Duurzaam Leefbaar: - voorstel voor een zoekgebied voor een zonne-eiland op het IJsselmeer. - voorstel voor twee zoekgebieden voor windenergie op het IJsselmeer. - geen grootschalige zonneweiden op agrarische grond, geen grootschalige windturbines dicht bij woningen.	Het plan Duurzaam Leefbaar geeft aanleiding om het zoekgebied IJsselmeergebied nader te concretiseren op zonne-energie. De suggestie om de opwek van zonne-energie van het plan Duurzaam Leefbaar te koppelen aan het project Wieringerhoek is nader onderzocht in opdracht van de provincie NH en gemeente Medemblik. Het doel van het onderzoek is om de resultaten van het onderzoek in te brengen als bouwsteen in het project Wieringerhoek. De uitkomsten van het onderzoek laten een positief beeld zien over de mogelijkheden om grootschalige opwek van zonne-energie te combineren met de ecologische doelstellingen van het project Wieringerhoek. Deze grootschalige opwek kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan het bod van de RES (ca. 1,6 TWh). Er

		is politiek draagvlak om dit verder te onderzoeken en uit te werken in overleg met de betrokken overheden en stakeholders.
203. Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland en Milieufederatie Noord-Holland	Bijlage	Op dit moment zijn de zoekgebieden zeer globaal aangegeven. Het betrekken van andere aspecten zoals ook natuurwaarde etc. gebeurt in een later stadium. Het college van Bergen heeft aan de raad voorgesteld de zoeklocatie voor wind bij de Hondsbossche Zeewering <u>te verplaatsen naar het zoekgebied wind/zon langs het Noord Hollands kanaal. Op Texel zijn de zoekgebieden voor windenergie voorlopig van de kaart gehaald.</u> Voor het IJsselmeer is inmiddels een coördinator aangesteld die de verschillende belangen rond het IJsselmeer zal afwegen.

Den Helder

Wensen en bedenkingen

	Wensen en bedenkingen	Reactie
	I aan beslispunt 3 van het ontwerpbesluit een lid "b" toe te voegen dat als volgt luidt: "b. Er moet een uitgebreid haalbaarheidsonderzoek worden gehouden inzake een scenario voor de deelregio Kop van Noord-Holland waarin: zo min mogelijk gebruik wordt gemaakt van energie uit hernieuwbare bronnen, warmtebronnen en waterstof; het aardgasnetwerk zoveel mogelijk intact blijft; wordt ingezet op kernenergie, waarbij o.a. wordt gekeken naar SMR's en gestandaardiseerde kerncentrales." II aan beslispunt 3 van het ontwerpbesluit een lid "c" toe te voegen dat als volgt luidt: "c. In het kader van het komende onderzoek vanuit het Rijk naar welke regio's belangstelling hebben voor de realisatie van een kerncentrale (Motie 35570-11), aan te geven dat er vanuit de gemeenteraad van Den Helder interesse is voor een kerncentrale in de deelregio Kop van Noord-Holland."	Voor meer informatie over kernenergie en de relatie tot de RES verwijzen wij u naar bijlage 3.

Amendement	Reactie
1. a. Zoekgebied '06 IJsselmeer' vrij te houden van zonne-energie op het oppervlaktewater en van windturbines. b. Zoekgebieden '08 A7', '09 Wieringermeer', '10 Spoorweg Heerhugowaard – Den Helder' en '12 N248' vrij te houden van grondgebonden zonne-energie op agrarische gronden; c. Vasthouden aan het uitgangspunt van de regio dat 'zon en wind op agrarische percelen geen optie is', ook niet bij het voordeel van cable-pulling.	Bij de concretisering van de zoekgebieden wordt er rekening gehouden met de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad. <u>Dit betekent dat er geen zonnepanelen op agrarisch bestemde gronden worden geplaatst. Er worden geen windturbines in het IJsselmeer geplaatst. De gemeente Hollands Kroon wil het zoekgebied IJsselmeer vrijhouden van zonne-energie op het oppervlaktewater maar staat open voor het nader onderzoeken van de koppeling met het project Wieringerhoek (het idee van de zonne-atollen uit het plan "Duurzaam leefbaar"), waarbij de technieken geen afbreuk mogen doen aan de ecologische waarden.</u>

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
9. Energiecoöperatie	Deze RES zien we als een mooie kans voor het realiseren van 49% CO2 reductie in Noord-Holland Noord, ook in eigenaarschap, minimaal 50% lokaal eigendom waarbij de energiecoöperaties in de realisatie van de duurzame opwek een grote rol kunnen spelen. Schrijnend vinden we echter dat er in de RES NHN staat dat in Hollands Kroon een windpark met 99 windturbines wordt gerealiseerd. Niet wordt vermeld dat er 100 windturbines zijn vergund en dat de 100e windturbine juist voor en door de bewoners zou zijn, die voor het draagvlak van de andere 99 windturbines hebben gediend bij de afgifte van omgevingsvergunningen. De Coöperatie Poldermolen Wieringermeer die opgericht is door de NHEC op verzoek van de gemeente en ruim 500 leden heeft uit de Wieringermeer wordt tegengehouden door dezelfde gemeente. De RES zou als uitgangspunt moeten hebben dat minimaal alle vergunde windturbines worden gerealiseerd met steun van de betrokken overheden en niet tegengehouden. Op de kaart zou de vergunde windturbine , waar de Coöperatie Poldermolen Wieringermeer de Omgevingsvergunning voor heeft, (langs de A7 ten noorden van Hotel Wieringermeer) dan ook genoteerd moeten worden. Zie ook bijlage .	Gemeente Hollands Kroon: De Poldermolen heeft geen doorgang gevonden omdat het aantal beoogde leden niet behaald is binnen de gestelde termijnen. Zonder dit draagvlak was er voor het bestuur van Hollands Kroon geen aanleiding om groen licht te geven. Het Klimaatakkoord stelt dat bij nieuwe grootschalige energieprojecten lokaal eigendom het uitgangspunt moet zijn. Dit zullen we ook nastreven bij de eventuele projecten die voortkomen uit de RES.
34.Ondernemer	Onderstaand een paar opmerkingen: Er mist een solitaire windmolen aan de Zuid Zijperweg 80 te Wieringerwaard. Bij repoweren windmolens staan er 3 ingetekend. Geldt dit niet voor alle solitaire windmolens, uiteraard afhankelijk van de lokale omstandigheden. Ik mis de zon / wind koppeling bij de solitaire windmolens, terwijl hier een netaansluiting aanwezig is dus snel en goedkoop kan worden gerealiseerd	Gemeente Hollands Kroon: <u>Dank voor uw bericht. Deze wordt meegenomen in de volgende versie.</u> Wat betreft de solitaire molens wordt een groot deel hiervan binnen een aantal jaar gesaneerd. Daarom komen deze niet in aanmerking voor re-powern.
60.Bewoner	Ik heb een opmerking over zoekgebieden voor zonnestroom onder windpark. De opbrengsten komen dan weer ten goede aan de mensen die daar nu ook al van profiteren. Ik zie meer in het zonder belemmeringen toestaan van zonnepanelen op de grond binnen het agrarisch bouwblok. Of doe beide. Dan heeft elke ondernemer een kans. De solitaire windmolens in de Wieringermeer moeten worden afgebroken in 2026. Je zou deze kunnen inzetten om als energie voorziening voor de woonkernen, of laat ze eigenaren een groot gedeelte van hun opbrengsten aan de gemeenschap doen toekomen als zij langer mogen doordraaien, of laat ze waterstof maken en van het netwerk afkoppelen. De inpakt op het landschap zal niet meer zo groot zijn als het windpark Wieringermeer er staat.	Gemeente Hollands Kroon: <u>Wat betreft zon op agrarische gronden heeft onze gemeenteraad het standpunt in te nemen dat niet toe te willen staan. Daarom zal in de volgende versie dit zoekgebied ook niet verder uitgewerkt worden.</u> Wat betreft eerlijke verdeling worden de zoekgebieden die wel doorgang vinden in de RES gerealiseerd met het uitgangspunt van 50% lokaal eigendom.
91.Bewoner	Mijn maag draait er van om. Ik wordt echt fysiek onpasselijk. Ik woon in Twisk en kijk uit over de Wieringermeer. Doe hier één rondje en je bent compleet genezen van deze waanzin. Open landschap? één grote kermis aan de horizon. Of het nu dag is of nacht. In de schemer knipperende witte lampen en de hele nacht knipperende rode lampen. Dit is de zogenaamde "lijnpotstelling" die er was er "beloofd" ga één rondje en besef ook even dat er nu nog maar de helft staat.	Gemeente Hollands Kroon: De doelstelling van 35TWh komt uit het nationale Klimaatakkoord, waar de gemeenten ook voor hebben getekend. Dit Klimaatakkoord gaat naast de gebouwde omgeving ook voor bijvoorbeeld de tafels landbouw en industrie. De warmtebronnen worden ook meegenomen in de RES, de uitwerking

	Er wordt gesproken over "energieneutraal in 2040" Er wordt "energie" genoemd maar het gaat alleen over elektriciteit. Welke deugambtenaar heeft het in zijn hoofd gehaald om zo'n "ambitieuze" ambitie te stellen? Heeft ie energietechniek gestudeerd? Nee? Nou, ik toevallig wel. 20% van de energie die huishoudens verbruiken is stroom de rest is grofweg voor warmte. Niet alleen je huis maar ook de douche. Rekenen we dat lekker niet mee? En alle energie voor het transport? Voor de bouw? Voor de landbouw? Is dat geen energie? Wat doen we als de zon niet schijnt en het niet waait? Opslaan? Of starten we dan de centrale weer. Compleet waanzin. Ondertussen verknallen wij het mooie open landschap. Gewoon 'nee' is ook een antwoord aan de overheid. Nee, dit nooit is het enige juiste antwoord op dit moment. Nog even terugkomend op de windmolens in de Wieringermeer. Dit zijn molens met een maximaal vermogen van 3,6MW. Gemiddeld (het waait niet altijd even hard) leveren deze 0,9MW. Hoeveel van deze molens zijn er nodig om evenveel stroom op te kunnen wekken als de net gesloten, schoonste kolencentrale ter wereld bij de Eemshaven? Deze heeft een vermogen van 1560MW. Dat zijn dus 1730 stuks van deze molens. Meer dan 17x het windproject in de Wieringermeer met 99 molens van 180m hoog. (De Bonifatiuskerk in Medemblik is n�t geen 70m hoog). Laat dat even op je inwerken. Of beter, rijd er gewoon eens een rondje, let wel, op dit moment staan ze er nog niet eens alle 99. Voordeel van een kolencentrale is dat je die kunt aan en af schakelen naar behoefte. De windmolens, om het gemiddelde van 0,9MW niet. Alles wat ze kunnen maken moet het net op. Voor onze 1730 windmolens is dat 1730 x 3,6MW (maximaal!) = 6220MW wat het net op moet. 4x de max output van de kolencentrale En als er geen vraag is . Opslaan? Zelfs als je CO2 Uitstoot een probleem vind is dit heel ver van de oplossing. Vraag je verder eens af. Het nieuwe glastuingebied in de Wieringermeer. Daar is een gasleiding van een meter in doorsnede speciaal voor aangelegd. Er word daar meer gas verstookt dan de rest van de kop van Noordholland nodig heeft voor stroom en verwarmen. En nee ze hebben daar geen warmte nodig maar stroom voor de lampen. De warmte is daar een restproduct van. Ze hebben warmte zat. Waarom denk je dat de warmte die de datacenters gratis willen aanbieden niet nodig is? Een creatieve oplossing was geweest "Sorry jongens, even geen tomaten paprika's en bloemen meer want het klimaat gaat stuk) Maar nee. We plempen alles gewoon vol met winmolens. Dan slapen mensen die zich daar druk om maken rustig. Die kunnen toch niet rekenen. Zetten we er een mooi muziekje onder, wat mooie beelden dat de zon net zo in de camera schijnt, wat lachende mensen er bij of beter nog spelende kinderen en we komen er makkelijk mee weg. Deze week is de documentaire "Planet of Humans" van Michael Moore op youtube uitgekomen. Ik zou voorstellen dat iedereen die het woord "Windmolens" Of "Zonnecellen" in de mond neemt dit eerst kijkt. Voor noobs misschien schokkend maar mensen met wat kennis een feest der herkenning. https://www.youtube.com/watch?v=Zk11vl-7czE Lezer van dit stuk. Jij werkt hier aan mee. "bevel is bevel" je voert alleen maar uit wat ergens anders is besloten. En zo gaat die hele trap omhoog en niemand voelt zich verantwoordelijk. Zeg nee. Stop met deze waanzin. Als jij niet nee zegt ben je hoofdelijk aansprakelijk voor deze gigantische misstap! Voor vragen en verdere verdieping of uitleg ben ik altijd bereikbaar. Vriendelijke groeten,	van de transitie naar duurzame warmte vindt plaats in een transitievisie warmte. Hier is elke gemeente afzonderlijk mee bezig. Gemeente Medemblik: <i>Nationaal Klimaatakkoord</i> De wettelijke grondslag voor de RES ligt vast in het Nationale Klimaatakkoord. Nederland werkt toe aan een CO2-reductie van 49% in 2030. Hier vloeien opgaves uit voort voor onder andere duurzame energieopwekking en de gebouwde omgeving. Voor de uitwerking hiervan hebben de koepelorganisaties (VNG, IPO en UvW) een programmatische nationale aanpak afgesproken met landsdekkende RES'en. De regio Noord-Holland Noord (NHN) is een van de 30 RES-regio's van Nederland. De RES regio-NHN bestaat uit 18 gemeenten van de deelregio's Alkmaar, Kop van Noord-Holland en Westfriesland, de provincie en het waterschap (HHNK). De gezamenlijke opgave van deze 30 RES-regio's is om in 2030 35 TWh op te wekken met grootschalige energieopwekking op land. <i>Pact van Westfriesland 7.1</i> Westfriesland formuleerde in het Pact van Westfriesland 7.1 de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat betekent dat in Westfriesland in 2040 de totale vraag naar energie even groot is als het aanbod aan duurzame energie. Dat is een forse opgave. Realisatie van de ambitie om energieneutraal te worden vraagt zowel om het realiseren van grootschalige energiebesparing (het verminderen van de vraag) als het zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het gebruik en het vergroten van het aanbod van duurzame energie. Westfriesland is zich bewust van de omvang en complexiteit van de ambitie om energieneutraal te worden. <i>RES-NHN instrument naar een energieneutrale Westfriesland 2040</i> Westfriesland kiest met de focus op de ambitie om energieneutraal te worden bewust voor een brede benadering en richt zich ook op verduurzaming van de land- en tuinbouw, mobiliteit en bedrijven. De RES-NHN is daarbij één van de instrumenten om deze ambitie te realiseren. <i>Windenergie</i> <u>Tenslotte besloot de raad van de gemeente Medemblik bij de wensen en bedenkingen op de concept RES-NHN om nieuwe windmolens erbij te willen op het grondgebied van de gemeente. Het gaat dan zowel als op land als in het IJsselmeer.</u>
--	---	---

205. Het Blauwe Hart, Landschap Noord-Holland, NMFNH, Natuurmonumenten, Sportvisserij Nederland, Vogelbescherming Nederland	Reactie gezamenlijke organisaties (zie bijlage)	Gemeente Hollands Kroon Het onderwerp ontwikkelprincipes wordt geagendeerd aan de thematafel <i>Ontwikkelprincipes zonne- en windenergie</i> , zie voor toelichting op deze thematafel bijlage 1. Voor de verdere beantwoording verwijzen wij u naar reactie 195.
---	--	---

Schagen

Wensen en bedenkingen

Wensen en bedenkingen	Reactie
De volgende wensen en bedenkingen in te dienen bij de concept RES-NHN: Wij zijn van mening dat het zoekgebied voor wind langs de Hondsbossche Zeewering, net over de grens van Schagen in Deelregio Alkmaar, zeer onwenselijk is vanwege de negatieve impact op de vogels en natuur in dat gebied.	Mede door deze bedenking is dit zoekgebied inmiddels geschrapt door de gemeente Bergen.

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
119. Duurzaam Waarland – Dorpswerk NH	Koppelen meestal lelijke bedrijventerreinen met extra windmolens via verdienmodel ; Uitruil financiële en maatschappelijke belangen ; voorwaarde vol leggen daken bedrijfsgebouwen met als beloning extra windmolens ; investering windmolens via participatie bewoners / gemeente Schagen eventueel / ondernemers ; opbrengsten en inleg via verdeelsleutel. Bij collectieven opbrengsten energie terug sluizen via lagere kosten parkbeheer . Bij individuen aanpak middels coöperatie model of overkoepelende organisatie c.q coöperatie 1) voordelen lagere elektra infra kosten 2) stimulans benutten daken 3) bundeling lelijkheid bedrijfsgebouwen en windmolens 4) minder verspreiding windmolens en grondgebonden zonneparken. 5) ondernemers denken in oplossingen en hebben meer netwerk en investeringsruimte.	Deze reactie sluit goed aan bij de koers die vanuit Schagen ingezet wordt. De lokale concretisering van de zoekgebieden zal in nauwe samenspraak met de inwoners/dorpsraden en bedrijven worden gedaan. In Schagen wordt actief beleid gevoerd om bij bestaande windmolens ook zonne-energie mogelijk te maken.

	Gecombineerd met betrokken bewoners krijg je de juiste flow om daadwerkelijk energie te vergroenen. 6) windenergie samen met zonne-energie zorgt voor een gelijkmatiger aanbod van groene energie. Het huidige concept RES Noord is te veel gericht op zonne- energie. Te veel piek en dal aanbod groene elektra. Aldus Duurzaam Waarland - Dorpswerk.NH	
121. Inwoner	Wij kunnen ons gedeeltelijk vinden in het concept RES. Infrastructurele lijnen zoals de N9 zijn leidend. De mooie westfriesse polders blijven zo intact. Wij als omwonenden van polder B hebben 12 jaar gevochten tegen de Turbine van Dhr Schuijt en in het verleden tegen het plaatsen van een Windturbine park in deze polder langs de westfriesse Dijk. We hopen dat het plan "Duurzaam Leefbaar" ook wordt meegenomen in de besluitvorming.	De lokale concretisering van de zoekgebieden zal in nauwe samenspraak met de inwoners/dorpsraden en bedrijven worden gedaan. Daarbij worden ook de ingebrachte alternatieve plannen meegewogen als ze in dat gebied relevant zijn.
122. Dorpsraad Burgerbrug e.o.	Op pagina 50 wordt vermeld dat de afstand voor nieuwe windturbines tot woonkernen 475 en verspreide woningen 198 meter mag zijn. De Dorpsraad hecht er zeer aan dat deze afstand 600 meter blijft zoals ook staat beschreven in hoofdstuk 3.3 onder het kopje wind en wat ook op de bij eenkomst is toegezegd door de wethouder. op pagina 74 onder het kopje warmte zouden wij als harde voorwaarde willen toevoegen datvoor de verwerking de biomassa ook uit de eigen reegio komt . Dit om onnodige verkeersbewegingen tegen te gaan , en er ook strenge maatregelen ter voorkomingh van geur en stank zullen worden geiest Op pagina 84 onder het kopje rol van de gemeente Schagen zouden we graag nog willen toevoegen :dat zij prioriteit geven aan lokale bedrijven bij het plaatsen van opdrachten. Dit om de werkgelegenheid, duurzaamheid en regionale mobiliteit te versterken. Heeft u nog vragen neem dan gerust contact met mij op. Hartelijke Groet, secc. Dorpsraad Burgerbrug e.o.	De raad van Schagen heeft in het Duurzaamheidsprogramma vastgesteld dat grootschalige opwek van duurzame energie alleen acceptabel is met participatie en draagvlak. De 600 meter grens kan daarbij als voorwaarde gezien worden, waarvan alleen wordt afgeweken als daar duidelijk draagvlak voor is bij omwonenden. Gemeente Schagen gaat zeer terughoudend om met biomassa. Dit is inderdaad vooral gericht op verwerking van lokaal aanbod. Het lokale bedrijfsleven heeft zeker een belangrijke rol bij het behalen van de duurzaamheidsdoelen van het duurzaamheidsprogramma.
137.	Hartelijk dank voor de uitnodiging om deel te nemen aan de bijeenkomst op 11 mei om mee te discussiëren over het concept van de Regionale Energie Strategieën. Ik kan niet deelnemen aan de digitale discussie via Zoom. Ik voel mij echter vrij om op deze manier wat aanbevelingen te doen. En ik hoop van harte dat u deze zult meenemen in de uiteindelijke rapportage. Ik heb destijds deelgenomen aan de avond in Alkmaar. Veel aspecten van de energietransitie kun je niet beperken tot een gemeente of een regio. Maar ik zal zo beknopt mogelijk aangeven waar mijn zorgen liggen, speciaal voor wat betreft een zoeklocatie in de regio Alkmaar. Het is een hele klus, die transitie en in dit volle land kan het niet anders dan dat compromissen gesloten moeten worden. Maar juist in deze tijd, waar zo nadrukkelijk aan de orde is dat wij met andere ogen naar de toekomst moeten kijken, kan ik niet genoeg benadrukken dat 'natuurwaarden' feitelijk prioriteit boven alles moeten krijgen. Dat is niet ingegeven door emoties. Wij moeten nu echte keuzes maken om ons land en onze bevolking te beschermen tegen de continue erosie van wat wij in ieder geval allemaal belangrijk vinden en vinden. Er wordt op diverse manieren gesproken over zoekgebieden en onder de kopjes 'waar wel' en 'waar niet' worden daarvoor criteria aangegeven. Bijvoorbeeld op pagina 11 en 35 voorbeelden van 'waar niet'. Hier wordt specifiek ingegaan op duingebieden, natuurgebieden en open landschappen. De in het rapport opgenomen overzichtskaarten vind ik matig te lezen en er is moeilijk te onderscheiden wat wat is. De keuzes die gemaakt worden voor de diverse energieopwekkingssystemen zijn met enig gepuzzel gelukkig wel te vinden. Als je echter het vermelde onder punt 2 naast de keuzes legt zoals gemeld onder punt 3 zie je een probleem. 'Waar niet' en de	De lokale concretisering van de zoekgebieden, waaronder het ECN-terrein, zal in nauwe samenspraak met de inwoners/dorpsraden en bedrijven worden gedaan.

	gemaakte keuzes zijn absoluut in tegenspraak. Ik doel hierbij op de plannen voor windturbines in de Harger- en Pettemerpolder. Recent verscheen hierover al een publicatie van redacteur Zut in het Noord-Hollands dagblad en dat was voor mij aanleiding om ook een stuk te schrijven. Op maandag 4 mei verscheen dat onder kop 'brief van de dag' ook in het Noord-Hollands dagblad. Zie bijlage. Ik heb niet de tijd en kennis om alle gebieden precies na te lopen maar het vermelde onder punt 4 geeft mij een zeer onplezierig gevoel. Regiogrenzen zijn er, maar oplossingen zijn per definitie regio-overstijgend. Met wat ruimtelijke creativiteit kunnen de geplande turbines deels op het terrein van ECN komen te staan. Vergeet niet dat ECN ook al een zogenaamd testgebied in de Wieringermeer heeft waar wellicht ook nog ruimte is. We kunnen niet teveel naar het noorden want daar ligt het Zwanenwater. En deels kan een combinatie worden gemaakt met het bestaande park langs het Noord-Hollands kanaal. Ook kan worden overwogen om de molens daar te vervangen door grotere molens. Ook kunnen er veel meer turbines op bedrijventerreinen worden gebouwd. De Zandhorst en de Vaandel in Heerhugowaard zijn uitstekende locaties maar worden niet specifiek genoemd. Tot slot wil ik nogmaals benadrukken dat wij vele jaren 'de natuur' met alles wat daarbij hoort heel vaak het kind van de rekening hebben laten worden. Dat kan zo niet langer. De uitgangspunten van het hele RES-gebeuren zijn al enige jaren geleden geformuleerd. Neem de tijd om dat te heroverwegen, geïnspireerd door wat ons nu dagelijks overkomt. De politiek, die uiteindelijk het primaat van besluitvorming heeft, is er ook klaar voor. Daarvan ben ik overtuigd. Graag wil ik van u een bevestiging van ontvangst van deze mail en de toezegging dat de inhoud meedoet in de komende overlegondes. Ik wens u veel succes.	
184. Vereniging het Zijperlandschap en Kritisch Platform Ontwikkeling de Zijpe	Reactie van Vereniging het Zijperlandschap en Kritisch Platform Ontwikkeling de Zijpe Bijlage 31 - Vereniging het Zijperlandschap	De lokale concretisering van de zoekgebieden zal in nauwe samenspraak met de inwoners/dorpsraden en bedrijven worden gedaan. Vereniging het Zijperlandschap en Kritisch Platform Ontwikkeling de Zijpe worden hier ook actief voor benaderd, waarbij de gedane aanbevelingen verder besproken kunnen worden.
209. Lokale politiek	Diverse reacties vanuit politiek Schagen Amendement CDA RES Amendement PvdA Duurzaam Schagen concept RES (1) Amendement Jess RES wensen en bedenkingen Amendement VVD concept RES NHN Zienswijze Seniorenpartij RES (1)	De lokale concretisering van de zoekgebieden, waaronder het ECN-terrein, zal in nauwe samenspraak met de inwoners/dorpsraden en bedrijven worden gedaan. Ook de raadsfracties worden hierbij uitgenodigd.

Wensen en bedenkingen	Reactie
a. Texel wil kunnen experimenteren met andere technieken om duurzame energie op te wekken dan die in het kader van het RES-proces zijn voorgeschreven. Het Rijk moet deze ruimte bieden; b. Wij zijn van mening dat energieopwekking voor iedereen moet gelden, niet alleen voor particulieren maar ook voor bijvoorbeeld bedrijven; c. Wij willen prioriteit leggen bij het inzetten op zonnepanelen op daken en op parkeerterreinen; d. Wij willen afspraken maken met netwerkbeheerder Liander over hoe dit te realiseren is; e. Wij zijn voorstander van zonnepanelen op water en wil de mogelijkheid van een innovatiebaai zo als beschreven in Planet Texel (2014) nader onderzoeken (en dat gedeelte van de Waddenzee dus ook betrekken bij de RES); f. Voor wat betreft windmolens willen wij onderzoeken in hoeverre kleinere oplossingen kunnen worden ingezet die niet leiden tot aantasting van het landschap. Oplossingen zoals windwakkels die door particulieren kunnen worden ingezet en die minder effect op het landschap hebben; g. Wij willen de mogelijkheid van zonnepanelen op fietspaden en indien mogelijk op overige verhardingen verder onderzoeken; h. Wij hebben bedenkingen ten aanzien van de zoeklocaties voor windenergie. Het college wil hiervoor eerst de planologische consequenties in beeld brengen; i. Gelet op de uitkomsten uit de lokale RES ateliers willen wij zonneakkers op agrarische grond niet vergunnen. Wel moet een uitzondering worden gemaakt voor de aanvraag zonneakker bij de Pelikaan, omdat deze zonneakker van belang is voor de productie van waterstof. Met dit project kan aanspraak worden gemaakt op EU gelden waardoor Texel met waterstof kan gaan experimenteren. De gemeenteraad heeft hieraan de volgende wensen en bedenkingen toegevoegd: j. De gemeenteraad kan zich niet vinden in de concept-RES die is voorgelegd en kiest voor de concept-RES van Duurzaam Leefbaar; k. Niet pas bij de implementatie van de RES de uitkomsten van de Energieverkenning in het Uitvoeringsprogramma van de Waddenagenda gebruiken, maar al bij het opstellen ervan. l. Dat elke inwoner van Texel de mogelijkheid moet hebben om (direct of indirect) mee te delen in de opbrengsten van de energietransitie en/of energieopwekking op het eiland . Mogelijk dat een lokale energiecoöperatie daar een rol in kan spelen. m. Wij willen dat op 17 maart 2021, tegelijk met de verkiezingen voor de Tweede Kamer, op Texel een meningspeiling wordt gehouden dat het draagvlak voor windmolens bij de inwoners van Texel in kaart brengt. n. Wij willen dat het benuttingspercentage omhoog gaat, daar waar sprake is van opwekking van zonne-energie op grote parkeerplaatsen en daken. o. Wij willen vol inzetten op zon op kleinere daken (dat is nu nog niet meegenomen).	a. De ruimte om verder te gaan met duurzame experimenten is er. Mogelijk wordt in de toekomst wel de ruimte geboden om in de RES meer rekening te houden met nu nog niet uitgekristalliseerde technieken. b. Dit wordt ook in de concept RES onderschreven. Er wordt de nadruk gelegd op betrokkenheid van bewoners en bedrijven bij de energievoorzieningen. c. Is meegenomen in de Concept-RES. d. Wordt meegenomen in het plan van aanpak. e. Vooralsnog maakt de Waddenzee geen deel uit van het RES-gebied. Het onderzoek naar een zogenaamd zonne-atol in de Wieringerhoek kan kennis opleveren voor de mogelijke realisatie van dit plan. f. Wordt opgepakt bij de invulling van de RES. g. Interessante ontwikkeling die mogelijk ook voor andere gemeenten resultaten kan opleveren. h. Voor alle voorgestelde maatregelen in de concept-RES is deze stap van toepassing. j. De gemeenteraad heeft in meerderheid zijn enthousiasme uitgesproken voor de plannen van Duurzaam Leefbaar. De ecologische effecten van dit plan zijn nader onderzocht door Deltares en blijken kansrijk en positief. Bij de nadere concretisering van het zoekgebied IJsselmeer wordt zonne-energie meegenomen als bouwsteen voor het project Wieringerhoek. k. Aan dit verzoek wordt aandacht besteed in de RES 1.0. Aan dit verzoek wordt aandacht besteed in de RES 1.0. l. Hierover gaat het college in gesprek met de gemeenteraad m. Dit wordt meegenomen in de RES 1.0. n. Maakt geen onderdeel uit van de RES, maar wel van het beleid van de gemeente Texel. o. Maakt geen onderdeel uit van de RES, maar wel van het beleid van de gemeente Texel.

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
------------------------------	--	---------

126. Stichting Kernwaarden Texel	Inhoudelijke reactie van Stichting Kernwaarden Texel op de concept RES Zie bijlage .	Gemeente Texel: De SKT plaatst kanttekeningen bij de RES. De RES is echter een landelijk proces waarover afspraken zijn gemaakt tussen het rijk, de provincies, het waterschap en gemeenten. Ook Texel moet zich aan deze afspraken houden. Zo is het juist dat energiebesparing heel belangrijk is, maar dit is echter geen onderdeel van de RES. Ook kleinschalige productie is buiten de afspraken van de RES gehouden. Texel zal een bijdrage moeten leveren aan de regionale strategie. Het college ziet vooral mogelijkheden bij zon op grote daken en zonneparken op parkeerterreinen. In de concept-RES zijn deze ingetekend bij de strandslagen, andere locaties zijn natuurlijk het overwegen waard. In het proces richting RES 1.0 zullen de locaties op alle aspecten worden bekeken. In de haalbaarheid speelt ook het netwerk van Liander een grote rol. Wil er sprake zijn van een evenwichtig energienet dan kan niet volstaan worden met alleen maar zonne-energie of windenergie. Er zal een goede mix gevonden moeten worden. Of Texel hiervoor geschikt is, is nog de vraag. Mede om die reden heeft de gemeenteraad gevraagd een volksraadpleging over windenergie te houden.
128. Staatsbosbeheer	"Reactie namens Staatsbosbeheer Texel: 1) De concept-RES is in onze beleving geen logisch gevolg van de 3 besproken scenario's en de bijeenkomsten. Ik ben dus ook heel erg benieuwd hoe n.a.v. de bijeenkomsten deze conclusies zijn getrokken? De verwerking is een 'black box' en ik heb het gevoel dat daar weer een deel van het voorwerk is verloren. Het lijkt me bovendien wenselijk dat bij die verwerking ook wordt meegewogen dat vele aanwezigen maar een deel van het dossier overzien. Het begeleidend bureau moet de input verwerken naar een haalbare RES. Ik heb het gevoel dat we nu achteruit boeren doordat er onhaalbare zaken zijn opgenomen. 2) Wij zijn niet tegen windenergie op Texel. Maar een deel van de zoeklocaties die nu benoemd zijn, zijn verrassend zeker vanuit de regelgeving voor bijvoorbeeld de natuurwet. Dat was volgens mij in de scenario's wel meegenomen, maar lijkt nu vergeten. Bovendien moet je je afvragen of er in dat perspectief (op het vasteland) geen logischere plekken zijn. 3) Zonne-energie ligt nu naast de doorgaande 'grote weg' voorzien. Het is ongewenst om dit te positioneren op of in zicht van historische landschappen zoals de Hoge Berg. Het lijkt me bovendien vriendelijker om dat te bundelen op een paar grote percelen die misschien niet direct in het oog springen." Zie ook bijlage .	Gemeente Texel: In de concept-RES staan zoeklocaties opgenomen die door het begeleidende bureau in samenspraak met de gemeenten zo goed als mogelijk zijn bepaald. De verschillende ateliers die zijn gehouden en waar met een groot aantal instanties, ondernemers en bewoners is gesproken leverde een heel divers beeld op. Naar eer en geweten is daaruit de concept-RES gedistilleerd. Deze is echter een stap op weg naar de eerste RES die volgend voorjaar wordt vastgesteld. Hierin krijgen een aantal van de zoekgebieden een meer concrete vorm. Ook hieraan gaat een participatietraject vooraf. Wij onderschrijven uw visie dat zonne-energie goed ingepast moet worden in het landschap en geen afbreuk mag doen aan Texel. Over windenergie wordt verschillend gedacht in de gemeenteraad. Om die reden is verzocht een bevolkingsraadpleging te houden over dit onderwerp. Wanneer en in welke vorm dat gaat plaats vinden is nog niet duidelijk.
129. Natuur en Mens Texel	"Mijn inhoudelijke reactie is verwoord in de bijlage ""Windturbines in landelijk gebied Texel (inpasbaarheid)". Zie hieronder."	Gemeente Texel: Over windenergie wordt verschillend gedacht in de gemeenteraad. Om die reden is verzocht een bevolkingsraadpleging te houden over dit onderwerp. Wanneer en in welke vorm dat gaat plaats vinden is nog niet duidelijk. Omtrent zonne-energie op grote daken en parkeerterreinen willen wij het gesprek aangaan aan de hand van een aantal specifieke locaties. Uit het plan van Duurzaam Leefbaar is inmiddels het element met de zonne-eilanden opgepakt. Dit wordt verder onderzocht. Een goede energiestrategie moet echter uitgaan van een mix van zon- en wind om zo een stabiel elektriciteitsnetwerk te garanderen. Het spreekt voor zich dat ook Texel blijft inzetten op energiebesparing en innovaties blijft volgen.

197. DATXL Texel Energie	Samen met TexelEnergie en Duurzame Alliantie Texel hebben we een eigen zienswijze ingediend bij de Gemeente Texel. Sinds 2007 is er aan duurzaamheid op TX zo'n 6% gerealiseerd, terwijl er een doelstelling lag: 2020 zelfvoorzienend, Wij willen met onze zienswijze toelichten dat je samen met de Texelaars een plan moet maken richting klimaatdoelstelling 2030 en 2050.	Wij delen de mening dat de verduurzaming van Texel breed gedragen moet zijn. In de route naar de RES 1.0 en de daaropvolgende Ressen willen we daarom de Texelaars uitgebreid betrekken bij het maken van plannen voor een duurzaam Texel.
--------------------------	--	--

Deelregio Westfriesland

In dit hoofdstuk vindt u de antwoorden op wensen en bedenkingen en reacties die gaan over specifieke zoekgebieden of lokaal beleid in deelregio Westfriesland. De beantwoording is in de meeste gevallen gedaan door de gemeente(n) waar de reactie over gaat. Waar nodig, is een aanvulling gedaan door de provincie of het waterschap. Sommige wensen en bedenkingen of reacties leiden tot wijzigingen ten opzichte van de concept-RES. In deze bijlage zijn de teksten die wijzigingen in de zoekgebieden aankondigen onderstreept. Een overzicht van de wijzigingen vindt u in hoofdstuk 3.

Gedurende de reactieperiode zijn ook veel algemene vragen gesteld over en reacties gegeven op de RES. Deze reacties zijn in deze reactienota niet individueel beantwoord, maar worden per onderwerp behandeld in bijlage 1, 2, 3 of 4. Daarom vindt u de reacties 1, 7, 10-12, 14, 15, 20, 21, 22, 24-27, 30, 31, 33, 37, 41, 43, 49, 50-59, 62, 64-72, 74, 76-88, 92, 94, 96-102, 104-114, 116, 117, 118, 120, 124, 125, 127, 130, 132, 136, 138, 139, 141, 143, 147-149, 151, 153, 156-171, 174, 176, 178, 179, 181-182, 185, 186, 193-195, 197-200, 204-208, 210 niet terug in deze bijlage.

Een overzicht van de wensen en bedenkingen in de Energieregio Noord-Holland Noord vindt u [hier](#). De volledige lijst met reacties is [hier](#) te vinden.

Reacties op schaal van de deelregio

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
142.	Aangemoedigd door een publicatie, van de GEMEENTE ENKHUIZEN in het weekblad “de Drom” van week 26 (zie bijlage 20200712 PDF PUBLICATIES —) bracht mij er toe te reageren op het concept Regionale Energie Strategie Noord-Holland Noord, afgekort als concept RES NHN. In dit gebied ruwweg de stad Alkmaar en het deel daar boven inclusief het eiland Texel zijn een 45 tal voorlichtingsbijeenkomsten gehouden, zoals er één in januari 2020 te Enkhuizen, waarin het belang van de ontwikkeling van de productie van duurzame energie - d.m.v. windturbines en zonnepanelen - wordt uitgelegd inclusief het vermelden van zoekgebieden waar zich potentiële opwekkingslocaties bevinden. In de bijlage “20200704 PDF Kaart-NHN-Westfriesland” is e.e.a. ingetekend. Het was met enige verbazing te lezen dat de GEMEENTE ENKHUIZEN nu gezamenlijk met Drechterland en Stede Broec onder de noemer ‘SamenDuurzaam’ duurzame initiatieven in hun regio melden. (zie ook weer de bijlage 20200712 PDF PUBLICATIES —) De SED gemeenten kunnen van reeds aanwezige duurzame initiatieven kennisnemen zoals die op “20200704 PDF Kaart-NHN-Westfriesland” zijn weergegeven. Ligt het niet voor de hand dat de ‘aansturende’ SED gemeenten contact opnemen met de stuurgroep van RES NHN ? Het zou toch jammer zijn dat twee instituties kennelijk zonder van elkaars bestaan te weten ieder voor zich in Westfriesland duurzame energie productie lokaties - zoals windturbines en zonnepanelen - trachten te verwerven. Terug naar SamenDuurzaam: In het streven naar duurzame projecten is het m.i. verstandig om randvoorwaarden te stellen waaraan de praktische uitvoering van die projecten getoetst kunnen worden. 1. Hierbij valt te denken aan de kwaliteit van de leefomgeving van de inwoners van SED gemeenten. Voorbeeld: Voorwaarde bij de keuze van een windturbine lokatie: “Hierbij dient een afstand te worden aangehouden waar binnen geen visuele - en/of geluidshinder in en in de onmiddellijke nabijheid van woningen kan ontstaan” 2. De netbeheerder - Liander - moet in staat zijn om de aangeboden duurzame elektrische energie van desbetreffende lokatie in het distributie-/ transportnet te kunnen opnemen. In de Wieringermeer polder zijn reeds situaties waarbij dat niet geval is. Te voorkomen door de netbeheerder tijdig te polsen of de voorgenomen keuze voor een productie lokatie voor hen een haalbare kaart is. Moge m'n tips u verder brengen in veel duurzaamheid.	Gemeente Enkhuizen: Enkele weken geleden heeft u na het lezen van een publicatie van de gemeente Enkhuizen in weekblad De Drom een e-mail naar ons gestuurd. Deze mail is inmiddels door ons beantwoord maar de mail is ook als reactie op de concept RES gestuurd. Het lijkt alsof er een misverstand is ontstaan. De website Samen en Duurzaam heeft als doel om alle duurzaam gerelateerde informatie door de drie gemeenten gezamenlijk naar de inwoners, ondernemers en verenigingen/stichtingen te tonen. Dit omvat informatie over het verduurzamen van het eigen huis, afval scheiden, aardgasvrij wonen, duurzame initiatieven in de regio en ook informatie van en over de RES NHN. Laatste genoemde is één van de activiteiten waar de afdeling duurzaamheid van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland zich mee bezig houden en het is een heel omvattend gebeuren. Ik kan u melden dat er wordt samengewerkt met RES NHN. In Westfriesland volgen wij ook het programma van Noord-Holland en worden we in het proces door hen ondersteund. U noemt een heel goed punt op dat de netbeheerder, Liander, bij plannen vroegtijdig betrokken moet zijn om hetgeen in de Wieringermeer gebeurt te voorkomen. Er is al veel contact met Liander en inzichtelijk is waar er capaciteitsgebrek op het net is en ook bij toekomstige plannen zullen zij als stakeholder aan schuiven. De tips die u met ons heeft gedeeld zijn welkom om ons naar een verdere duurzame wereld te brengen.
168. Staatsbosbeheer	Reactie van Staatsbosbeheer Staatsbosbeheer NH windmolen optie-locaties Staatsbosbeheer NH zonnepanelen optie-locaties	Er zijn nieuwe zoekgebieden aangedragen voor zon- en windenergie in de deelregio's Westfriesland, Regio Alkmaar en de Kop van NH. Op het moment dat hiervoor concrete initiatieven met draagvlak zijn, worden deze getoetst op bestuurlijk draagvlak. Afhankelijk van de uitkomsten en doorlooptijd worden deze meegenomen in de RES 1.0 of RES 2.0. Het college van Medemblik heeft besloten dat er geen wind op het grondgebied van Medemblik komt.
183. VEINH	VEINH Bijlage Bijlage	Er is verzocht om (lopende) duurzame elektriciteit-initiatieven buiten de zoekgebieden, zoals bijvoorbeeld aangedragen door VEINH, ook op te nemen in de RES. Vaak zijn deze initiatieven te klein om op te nemen in de kaart met zoekgebieden. Ze tellen echter wel mee in het bod (bij vermogen vanaf 15KWh), op het moment dat er een vergunning en SDE+ beschikking is. Voor de nadere concretisering van het zoekgebied IJsselmeer is door de RES-

		organisatie een IJsselmeercoördinator aangesteld die kan zorgen voor een nadere verkenning van het zoekgebied en de alternatieven die zijn ingebracht. De opdracht is om dit te doen in verbinding met de vele belanghebbenden van het IJsselmeergebied, de andere RES-regio's en te zorgen voor een integrale aanpak.
191. NMF, EF	Van Kaart naar Vaart: • voorstel voor drie nieuwe zoekgebieden (zoekgebieden 7,8 en 9 uit de bijlage van NMF en EF) voor windenergie. • voorstel voor twee zoekgebieden (zoekgebieden 10 en 11 uit de bijlage van NMF en EF) voor wind- en zonne-energie. • bezwaar tegen zoekgebied wind op het IJsselmeer, zoekgebieden wind/zon die de ontwikkeling van bedrijventerreinen belemmeren.	Op het moment dat er concrete initiatieven met nieuwe zoekgebieden zijn met draagvlak die nieuwe zoekgebieden aandragen binnen de deelregio Alkmaar, Westfriesland en de Kop worden nader onderzocht. Afhankelijk van de doorlooptijden en uitkomsten van deze onderzoeken kunnen de zoekgebieden een plek krijgen in de RES 1.0 of RES 2.0. Het college van Medemblik heeft besloten dat er geen wind op het grondgebied van Medemblik komt.
195. Duurzaam Leefbaar	Duurzaam Leefbaar: • voorstel voor drie nieuwe zoekgebieden voor zonnepanelen op het IJsselmeer. • geen grootschalige zonnepanelen op agrarische grond, geen grootschalige windturbines dicht bij woningen	Het plan Duurzaam Leefbaar biedt een goede basis om invulling te geven aan de bijdrage aan de Rijksopgave.

Drechterland

Wensen en bedenkingen

	Motie	Reactie
CDA, VVD, SPD	Bij de organisatie van de RES te melden dat het beperken van energieverbruik en het duurzaam opwekken van energie de hoofddoelstelling moet zijn en dat dus aardgasvrij worden daarvan een gevolg is en niet een doel op zich.	Deze motie past meer bij de Transitievisie warmte. Bij dit onderwerp is deze motie ook al eerder ingediend. Ons college heeft aangegeven dat we dit zullen meenemen bij dit onderwerp.
CDA	a. De Zonneladder uit te werken voor Drechterland, bijvoorbeeld door de aangegeven zoekgebieden hierop in te vullen. b. De uitgewerkte Zonneladder te delen met de Raad. Zodat de Raad kan toetsen hoe de voorkeursvolgorde wordt toegepast bij de vervolgplannen voor zonne-energie. c. Bij de verdere uitwerking van het vervolgtraject RES ambtelijke inzet te prioriteren op basis van de Zonneladder.	Tijdens de raadsvergadering heeft de wethouder aangegeven dat het niet zozeer de zonneladder moet worden uitgewerkt maar meer wat betekent deze motie voor de prioriteiten. Dus we werken in de geest van de zonneladder. Zo is de concept-RES ook opgebouwd. Dus we willen veel en vol inzetten op zon op dak (de laagste trede) maar dat betekent niet dat het een het ander uitsluit. Dus ook andere initiatieven kunnen worden opgestart. En het hoeft niet perse na elkaar. Maar kan ook naast elkaar worden opgepakt. Hierbij is draagvlak een belangrijk uitgangspunt.

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
35. Inwoner	Inzake het zoekgebied wind en zon. Staat bij Schellinkhout een groen gearceerd vlak. In dit vlak worden een aantal huizen gebouwd. Daar hebben we opgelet dat de open zicht lijnen open blijven. Dat je vanaf de dijk dwars over door het land met koeien en tulpen kan kijken. Dit is zeer waardevol. Tot onze verbazing staat er geen zoekgebied in Hn80 ingetekend. Daar staat industrie met voldoende ruimte voor windmolens. Maar het kan toch niet zo zijn dat Hoorn in de kernteam deelneemt aan de RES, gemeente drechterland niet, zo dat drechterland de zoi van Hoorn krijgt zoals dat telkens weer gebeurt. Naast ooms op hn 80 is een prachtige locatie. Ver weg van de huizen en niemand tot last. Plaats daar de windmolens en alle bedrijven vol met zonnepanelen. Wij als agrarische ondernemers willen graag een kleine windmolen van 15-20 meter bij onze bedrijven hebben. Heeft geen last voor de omgeving, slagschaduw valt op	Gemeente Drechterland en Gemeente Hoorn: Schellinkhout met zijn ligging aan de Westfriese Omringdijk is van grote landschappelijke waarde. Het weidse landschap karakteriseert het gebied en maakt het geliefd bij inwoners en toeristen. De huidige RES is een eerste concept. Deze locatie is, op basis van de analyse van het gehele gebied in Noord-Holland Noord, en de mogelijke technieken, op tafel gekomen. De gemeente heeft daar kennis van genomen. In het vervolgtraject zal, onder andere op basis van het draagvlak, onderzocht worden of dit een locatie is waar elektriciteit

	onze eigen grond en gebouwen. En dit slurpt geen subsidie op zoals de grote klimaat criminelen doen. De stroom is ook beter verdeeld in het gebied. Neem dat hier in mee. Worden we nog duurzamer in Nh.	geproduceerd zou kunnen worden. Daarvoor zal er overigens ook nog wel het een en ander moeten veranderen in de bestaande regelgeving Op Hoorn80 werken de provincie Noord-Holland, gemeente Hoorn en de bedrijven samen om duurzame energie op te wekken. Het doel is om in 2025 het volledige bedrijventerrein energieneutraal te maken en zelfs meer energie op te wekken dan dat de bedrijven verbruiken. Kleine windturbines zouden een bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie. Op dit moment zijn deze kleinere windturbines in Noord-Holland nog niet mogelijk vanwege de regelgeving. We verwachten dat het provinciaal beleid wellicht aangepast wordt op dit punt.
36. Inwoner	Jammer dat de prachtige en diverse natuur bij schellinkhout wordt aangewezen. Waarom niet op de minder ecologische belangrijke plaatsen? Denk daarbij aan, langs de westfriesland weg, de Ielystad dijk, langs Hoorn 80 etc. Dit zal veel schade doen aan de natuur en het landschap bij schellinkhout!	Gemeente Drechterland en Gemeente Hoorn: Het landschap bij Schellinkhout is inderdaad een waardevol gebied. Vanuit de gemeente zijn we ons dat bewust. De huidige RES is een eerste concept. Deze locatie is, op basis van de analyse van het gehele gebied in Noord-Holland Noord, en de mogelijke technieken, op tafel gekomen. De gemeente heeft daar kennis van genomen. In het vervolgtraject zal, onder andere op basis van het draagvlak, onderzocht worden of dit een locatie is waar elektriciteit geproduceerd zou kunnen worden. Daarvoor zal er overigens ook nog wel het een en ander moeten veranderen in de bestaande regelgeving Op dit moment loopt het traject energieneutraal Hoorn 80 in 2025. Bij dit traject wordt in samenwerking met energiecoöperatie Westfriesland en de bedrijven op Hoorn80 ingezet op energiebesparing en energieopwekking. Het verduurzamen van bedrijventerreinen is ook een onderdeel van de regionale energiestrategie die vanuit de gemeenten van Westfriesland wordt gestimuleerd. Dit is een van de onderdelen die worden ingezet om energieneutraal te worden al regio, echter zal dit niet voldoende zijn waardoor ook andere alternatieven moeten worden onderzocht. Gebieden rondom bedrijventerrein kwamen als gebieden naar voren uit de diverse gesprekken waar de mogelijkheden voor zon- en windenergie verkend kunnen worden.

38.	Gebied tussen Hoorn 80 en Schellinkhout ongeschikt als locatie voor wind of zonnenergie. Dichtbevolkt gebied, waarin het open zicht op dit stuk land voor veel mensen ontspanning geeft (wandelen, fietsen, maar ook het fijne zicht als je over de provinciale weg vanuit Hoorn komt: eerst lelijke industrie, en dan vrij zicht over landerijen met koeien en oude molen, zonde als dat verpest wordt	Gemeente Drechterland: De openheid van het agrarische landschap en de ligging nabij de monumentale Omringdijk maakt het gebied tot een waardevolle plek in de gemeente. De huidige RES is een eerste concept. Deze locatie is, op basis van de analyse van het gehele gebied in Noord-Holland Noord, en de mogelijke technieken, op tafel gekomen. De gemeente heeft daar kennis van genomen. In het vervolgtraject zal, onder andere op basis van het draagvlak, onderzocht worden of dit een locatie is waar elektriciteit geproduceerd zou kunnen worden. Daarvoor zal er overigens ook nog wel het een en ander moeten veranderen in de bestaande regelgeving Op dit moment loopt het traject energieneutraal Hoorn 80 in 2025. Bij dit traject wordt in samenwerking met energiecoöperatie Westfriesland en de bedrijven op Hoorn80 ingezet op energiebesparing en energieopwekking. Het verduurzamen van bedrijventerreinen is ook een onderdeel van de regionale energiestrategie die vanuit de gemeenten van Westfriesland wordt gestimuleerd. Dit is een van de onderdelen die worden ingezet om energieneutraal te worden al regio, echter zal dit niet voldoende zijn waardoor ook andere alternatieven moeten worden onderzocht. Gebieden rondom bedrijventerrein kwamen als gebieden naar voren uit de diverse gesprekken waar de mogelijkheden voor zon- en windenergie verkend kunnen worden.
39. Inwoner	geen voorstander zonneweide Schellinkhout	Gemeente Drechterland: De huidige RES is een eerste concept. Deze locatie is, op basis van de analyse van het gehele gebied in Noord-Holland Noord, en de mogelijke technieken, op tafel gekomen. De gemeente heeft daar kennis van genomen. In het vervolgtraject zal, onder andere op basis van het draagvlak, onderzocht worden of dit een locatie is waar elektriciteit geproduceerd zou kunnen worden. Daarvoor zal er overigens ook nog wel het een en ander moeten veranderen in de bestaande regelgeving
40. Inwoner	Ik vind het zonde dat er precies daar zonneweides en windmolens worden geplaatst. Het is een open gebied met vruchtbare landbouw grond. Laat het open uitzicht zoals het is en gooi de daken vol bij hoorn 80 etc.	Gemeente Drechterland en Gemeente Hoorn: Op dit moment loopt het traject energieneutraal Hoorn 80 in 2025. Bij dit traject wordt in samenwerking met energiecoöperatie Westfriesland en de bedrijven op Hoorn80 ingezet op energie-besparing en energieopwekking. Het verduurzamen van bedrijventerreinen is ook een onderdeel van de regionale energiestrategie die vanuit de gemeenten van Westfriesland wordt gestimuleerd. Dit is een van de onderdelen die worden ingezet om energieneutraal te worden als regio, echter zal dit niet voldoende zijn waardoor ook andere alternatieven moeten worden onderzocht. Gebieden rondom bedrijventerrein kwamen als gebieden naar voren uit de diverse gesprekken waar de mogelijkheden voor zon- en windenergie verkend kunnen worden.

41. Inwoner	Wij willen absoluut geen land meer opofferen voor lelijke zonnepanelen of lawaai windturbines	Gemeente Drechterland: De wettelijke grondslag voor de RES ligt vast in het Nationale Klimaatakkoord. Nederland werkt toe aan een CO2-reductie van 49% in 2030. Hier vloeien opgaves uit voort voor onder andere duurzame energieopwekking en de gebouwde omgeving. Voor de uitwerking hiervan hebben de koepelorganisaties (VNG, IPO en UvW) een programmatische nationale aanpak afgesproken met landsdekkende RES'en. De regio Noord-Holland Noord (NHN) is een van de 30 RES-regio's van Nederland. De RES regio-NHN bestaat uit 18 gemeenten van de deelregio's Alkmaar, Kop van Noord-Holland en Westfriesland, de provincie en het waterschap (HHNK). De gezamenlijke opgave van deze 30 RES-regio's is om in 2030 35 TWh op te wekken met grootschalige energieopwekking op land. Westfriesland formuleerde in het Pact van Westfriesland 7.1 de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat betekent dat in Westfriesland in 2040 de totale vraag naar energie even groot is als het aanbod aan duurzame energie. Dat is een forse opgave. Realisatie van de ambitie om energieneutraal te worden vraagt zowel om het realiseren van grootschalige energiebesparing (het verminderen van de vraag) als het zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het gebruik en het vergroten van het aanbod van duurzame energie. Westfriesland is zich bewust van de omvang en complexiteit van de ambitie om energieneutraal te worden. Westfriesland kiest met de focus op de ambitie om energieneutraal te worden bewust voor een brede benadering en richt zich ook op verduurzaming van de land- en tuinbouw, mobiliteit en bedrijven. De RES-NHN is daarbij één van de instrumenten om deze ambitie te realiseren.
43. Inwoner	erg verwarrend dat een avond over energie strategie niet alle opties toeliet in de discussie. Er werd volgens mij duidelijk gestuurd richting een gewenste antwoord. Nml. dat iedereen kiest voor windmolens op zonnepanelen. waar dan ook. opties die er zijn van eerst minder gebruiken of schone import werd niet meegenomen	Gemeente Drechterland: Het thema van de avond richtte zich inderdaad op de opgave van de RES. De doelstelling uit het Nationaal Klimaatakkoord is om in heel Nederland 49% CO2-reductie in 2030 te behalen t.o.v. 1997. Hiervoor is grootschalige opwek van energie nodig. Het RES proces probeert dat op een regionale schaal te organiseren, waaronder de georganiseerde ateliers. Dat wil overigens niet zeggen dat er geen andere opties zijn om te verduurzamen. De gemeente stimuleert via diverse projecten het verduurzamen van bedrijven(terreinen) en de woningvoorraad. Omdat de energie die je niet gebruikt, ook niet opwekt hoeft te worden blijft de gemeente zich de komende jaren vol inspannen op deze verduurzaming. In het RES-proces wordt met innovaties rekening gehouden, doordat om de twee jaar de RES wordt geactualiseerd. Zo kunnen nieuwe technologische ontwikkelingen worden meegenomen.

48. Inwoner	Waarom gebruikt men niet de daken op het industriegebied hn80, zo verspil je geen kostbaar natuurgebied. Of langs de Enkhuizen Lelystad dijk.	Gemeente Drechterland en Gemeente Hoorn: Op dit moment loopt het traject energieneutraal Hoorn 80 in 2025. Bij dit traject wordt in samenwerking met energiecoöperatie Westfriesland en de bedrijven op Hoorn80 ingezet op energiebesparing en energieopwekking. Het verduurzamen van bedrijventerreinen is ook een onderdeel van de regionale energiestrategie die vanuit de gemeenten van Westfriesland wordt gestimuleerd. Dit is een van de onderdelen die worden ingezet om energieneutraal te worden al regio, echter zal dit niet voldoende zijn waardoor ook andere alternatieven moeten worden onderzocht. Gebieden rondom bedrijventerrein kwamen als gebieden naar voren uit de diverse gesprekken waar de mogelijkheden voor zon- en windenergie verkend kunnen worden. De Houtribdijk ligt in een andere RES regio en de inzet van het Markermeer wordt daarom met andere regio's besproken.
49. Inwoner	Graag geen windmolens plaatsen op dure agrarische gronden! Zonnepanelen mag geplaatst worden op daken van bedrijven en grote schuren!	Gemeente Drechterland: Er zijn bijeenkomsten georganiseerd waarbij inwoners en bedrijven gevraagd zijn mee te denken over de Regionale Energiestrategie. Het plaatsen van zonnepanelen van bedrijfsdaken is een van de meest wenselijke maatregelen om groene stroom op te wekken. De afgelopen jaar zijn er al veel panelen geplaatst en de komende jaren zal dat aantal alleen maar toenemen. De gemeente spant zich hier volop voor in. De hoeveelheid energie die wij in Nederland gebruiken is groter dan dat zonnepanelen op bedrijfsdaken opbrengt. Dit komt ook omdat niet alle daken geschikt zijn. Daarom wordt in de RES naast zon op bedrijfsdaken ook gezocht naar mogelijkheden voor zon en wind op land. De inzet van schaarse vruchtbare agrarische gronden voor zon of wind vraagt om een zorgvuldige belangenafweging.

Enkhuizen

Wensen en bedenkingen

Wensen en bedenkingen	Reactie
- Het bod van de RES NHN te zetten op 2,2 TWh, het huidige aantal TWh aan duurzame energie (zon en wind op land). - Daar bovenop samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden te zoeken naar locaties waar draagvlak is voor het plaatsen van windmolens en/of zonnepanelen. - Maximaal in te zetten op zonne-energie op dak, zo min mogelijk zonne-energie op agrarische grond. - De minimale afstand van windmolens en -turbines moet 10x de turbinehoogte tot de woonkernen zijn. <u>Het zoekgebied voor zon + wind in het Markermeer en IJsselmeer te schrappen.</u> - Het inzetten op het besparen van energie, woningisolatie en lokale initiatieven van inwoners. - De komende jaren focus te leggen op het onderzoeken van alternatieve vormen van (duurzame) energie. - Het initiatief tot oprichting van een Westfries Energiebedrijf te betrekken bij de RES NHN.	- De gemeente Enkhuizen heeft geen invloed op het grondgebied van andere gemeenten. Dit heeft dus betrekking op het grondgebied van de gemeente Enkhuizen. - Op het moment dat er initiatieven zijn voor windmolens en of zonneparken zal er gezocht worden naar draagvlak. Dit is in het proces van de RES ook meegenomen. - Afstand tot windmolens nemen we mee in het vervolg traject naar de RES 1.0. - Inzetten op zonnepanelen op dak is ook een wens van veel andere gemeenten en hier zullen we ook in de RES 1.0 op gaan inzetten. Uitgangspunt van de RES is ook zeer zorgvuldig omgaan met agrarische gronden. Dit word meegenomen in de RES 1.0 - Afstand tot woonkernen zullen we meenemen in vervolgtraject naar de RES 1.0.

		• <u>Windturbines en zonneparken in het IJsselmeer/Markermeer in het grondgebied Enkhuizen wordt geschrapt.</u> • Initiatieven op besparen en lokale initiatieven vinden nu al plaats en zullen worden geïntensiveerd. • Alternatieve vormen van energie worden zeer zorgvuldig gevolgd. Mochten er kansen zijn voor alternatieven duurzame vormen van energie wordt dit meegenomen in het vervolg proces RES 1.0 of RES 2.0 etc. Het specifiek onderzoeken van alternatieve bronnen is niet meegenomen in de RES 1.0. • Oprichten van een Westfries energiebedrijf zal worden meegenomen in het plan van aanpak.
--	--	--

Hoorn

Wensen en bedenkingen

	Wensen en bedenkingen	Reactie
	De gemeenteraad van Hoorn heeft de volgende wensen en bedenkingen gegeven: 1. Het bod van de RES NHN te zetten op 2,2 TWh, het huidige aantal TWh aan duurzame energie (zon en wind op land); 2. Daar bovenop samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden te zoeken naar locaties waar draagvlak is het plaatsen van windmolens en/of zonnepanelen; 3. Maximaal in te zetten op zonne-energie op dak, geen zonne-energie op agrarische grond; 4. De 600 meter grens voor windmolens en -turbines als minimale afstand tot woningen te handhaven; 5. Het inzetten op het besparen van energie, woningisolatie en lokale initiatieven van inwoners. 6. De komende jaren focus te leggen op het onderzoeken van alternatieve vormen van (duurzame) energie; 7. <u>Het zoekgebied van zon+ wind in het (Hoornse) Markermeer te schrappen;</u>	1. De gemeenteraad geeft als reactie op de concept-RES NHN dat het maximale bod 2,2 TWh zou moeten zijn. Daarmee wordt feitelijk voor het gehele grondgebied van de RES-regio NHN (dus niet alleen de gemeente Hoorn) gesteld dat er geen nieuwe locaties voor de opwek van duurzame energie gerealiseerd zouden kunnen worden. - In punten 2 en 3 van de wensen en bedenkingen wordt echter gesteld dat er (onder voorwaarden) ruimte is voor de opwek van duurzame energie. De belangrijkste voorwaarde is draagvlak als er wel locaties ontwikkeld worden. Ook moet ingezet worden op een aantal andere aandachtspunten, zodat de uiteindelijke noodzaak voor locaties voor opwek van zon- en windenergie verminderd wordt. Bijvoorbeeld door zoveel mogelijk in te zetten op zonnepanelen op (grote) daken. Deze aandachtspunten worden in de RES 1.0 meegenomen. Daarmee wordt er ruimte geboden om, onder een aantal voorwaarden, locaties voor de opwek van duurzame energie te ontwikkelen. 2. Zie antwoord 1. 3. Zie antwoord 1. 4. De door de gemeenteraad genoemde afstand van minimaal 600 meter tot woningen wordt in de RES 1.0 opgenomen. 5. In de RES 1.0 wordt aandacht besteedt aan het aspect energiebesparing. Het inzetten op isolatie en energiebesparing is aan de gemeente zelf en zal daarom lokaal en gezamenlijk met de Westfriesse gemeenten, en niet in het kader van de RES, opgepakt worden. Bij lokale initiatieven zal gekeken worden in hoeverre dit passend is binnen het ruimtelijk beleid, waaronder de RES. De eerder genoemde aandachtspunten (draagvlak, maximaal inzetten zon op dak, etc.) wordt in deze afweging meegenomen. 6. In de RES zijn alleen bewezen technieken opgenomen, zoals zonne- en windenergie. De rol van de gemeente Hoorn in het onderzoeken van alternatieve vormen is proberen deze te ondersteunen en aanjagen daar waar er mogelijkheden zijn binnen (duurzame) energie is beperkt. Wel kan de gemeente bij eventuele innovatie projecten binnen de gemeente een actieve rol nemen, zodat er een bijdrage geleverd wordt aan de ontwikkeling van nieuwe vormen van (duurzame) energie. Bij de uitwerking van de zoekgebieden zal gekeken worden of, en zo ja, in hoeverre hier ruimte voor geboden kan worden. 7. <u>Deze opdracht wordt meegenomen in de uitvoering van de RES 1.0.</u>

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
63.	Eind april heb ik een concept-RES voor Noord-Holland Noord ontvangen met het verzoek daar commentaar op te geven. Door drukke werkzaamheden ben ik daar nog niet aan toe gekomen, maar het staat zeker in mijn agenda. Als u geïnteresseerd bent kan ik een link naar deze concept-RES naar u toesturen. Mijn voornaamste kritiek richt zich op de volgende punten: De provincie, de regio, maar ook de Gemeente Hoorn willen energie-neutraal worden. Dat betekent dat evenveel duurzame energie lokaal moet worden opgewekt als er verbruikt wordt. Bij duurzame energie gaat het in dit verband over elektrische energie. Op dit moment fungeert de levering van elektrische energie via een Europese markt. Hoe dit gecombineerd moet worden met het concept energie-neutraliteit wordt niet uitgewerkt in de RES. De RES stelt dat bewoners moeten profiteren van de elektrische energie die lokaal wordt opgewekt. Hoe dat gerealiseerd moet worden in een Europese energiemarkt blijft een raadsel. Op de Europese energiemarkt is de prijs voor elektrische energie afhankelijk van vraag en aanbod. Het aanbod van duurzame energie uit zon en wind is afhankelijk van de weersomstandigheden en wijkt bijna altijd af van de vraag. Dat betekent dat de prijs voor duurzame elektrische energie heel sterk fluctueert. Er zijn al korte periodes van weersomstandigheden geweest waarin deze prijs negatief was. Bij het toenemen van het aandeel duurzaam opgewekte energie zal dit effect alleen maar toenemen. Dat betekent dat het noodzakelijk zal zijn om de mogelijkheid te hebben om deze duurzaam opgewekte energie te bufferen. Bijvoorbeeld in de vorm van waterstof. Niets van dit alles in de concept-RES. Gelukkig zijn er in Noord-Holland wel initiatieven die een begin maken met het adresseren van dit probleem. Waterstof-windmolen Zie ook de bijlage bij dit email bericht. De RES richt zich op een heel klein stukje van de energie transitie: de duurzame opwekking van elektrische energie. En dat terwijl het gebruik van elektrische energie slechts ongeveer een derde van het energieverbruik omvat. Bovendien is het opstellen van een RES door de landelijke overheid verplicht gesteld met als doel om de regio's zich te laten uitspreken over de hoeveelheid duurzaam opgewekte elektrische energie die ze kunnen bijdragen aan de landelijk vastgestelde opgave van 35 TWh (terawattuur) per jaar in 2030. Een veel te beperkt doel voor een regionale energie strategie!! Zoals ook het geval is met de door de gemeenteraad van Hoorn vastgestelde Transitievisie Warmte bevat de concept-RES van Noord-Holland Noord (volgens mij) serieuze tekortkomingen. De bewoners van Hoorn hebben nu nog de gelegenheid om de koers van de energie transitie in de gemeente en de regio te verleggen. Groet,	Gemeente Hoorn: Nationaal Klimaatakkoord De wettelijke grondslag voor de RES ligt vast in het Nationale Klimaatakkoord. Nederland werkt toe aan een CO2-reductie van 49% in 2030. Hier vloeien opgaves uit voort voor onder andere duurzame energieopwekking en de gebouwde omgeving. Voor de uitwerking hiervan hebben de koepelorganisaties (VNG, IPO en UvW) een programmatische nationale aanpak afgesproken met landsdekkende RES'en. De regio Noord-Holland Noord (NHN) is een van de 30 RES-regio's van Nederland. De RES-regio NHN bestaat uit 18 gemeenten van de deelregio's Alkmaar, Kop van Noord-Holland en Westfriesland, de provincie en het waterschap (HHNK). De gezamenlijke opgave van deze 30 RES-regio's is om in 2030 35 TWh op te wekken met grootschalige energieopwekking op land. De netbeheerder is als stakeholder nadrukkelijk betrokken bij de RES-NHN. De RES wordt om de twee jaar herzien waardoor ontwikkeling op andere alternatieven ook een plaats krijgen in de opgave. Echter nu is de opgave om te kijken naar gebieden waar zon- en windenergie opgewekt kan worden. Hetzelfde geldt voor de transitievisie warmte. Ook dit instrument is opgesteld vanuit het klimaatakkoord. De transitievisie warmte kijkt ook vanuit bestaande technieken maar wordt om de vijf jaar herzien om ontwikkelingen in andere alternatieven mee te laten wegen in de opgave van het aardgas af.
73. Inwoner	Ik vraag mij af of de kosten die gemaakt moeten worden voor de aanleg van een verwarmingsnetwerk in Hoorn d.m.v. geothermie en de kosten van isolatie van de aan te sluiten woningen in verhouding staan tot de oplossing waar de door Coolt adsorptiewarmtepomp aan werkt. Het lijkt mij nuttig om ook dit innovatieve bedrijf te benaderen m.b.t. de oplossing waar zijn aan werken. Zie de onderstaande link van het bedrijf in Enschede. http://www.coolt.eu/technologie/#ketel	Gemeente Hoorn: De afweging van de daadwerkelijke warmteoplossingen die relevant is voor de individuele woning wordt in een Wijk Uitvoerings Plan uitgewerkt. Daarbij heeft u altijd de mogelijkheid om zelf te kiezen voor een beter presterende techniek. De gemeente heeft door het klimaatakkoord de taak gekregen toe te zien op een betaalbare transitie naar een aardgasvrije verwarming van de gebouwen. Daarbij dient de afweging plaatst te vinden vanuit een maatschappelijke perspectief. In de zogenaamde Transitie Visie Warmte heeft de gemeente Hoorn middels een vergelijking op maatschappelijke kosten een keuze kunnen maken welke technieken bijdragen aan betaalbaarheid en maatschappelijk perspectief. De ontwikkeling van technieken zoals (hoge temperatuur) warmtepompen worden nauwlettend in de gaten gehouden om te bepalen welke rol deze kunnen spelen in de warmtetransitie. Deze warmtepompen zijn met name geschikt voor woningen die verregaand geïsoleerd kunnen worden en wanneer er een beperkt perspectief is op een alternatief zoals warmtenetten of hernieuwbare gassen. Een hoge temperatuur warmtepomp heeft als voordeel dat deze kan functioneren met een bestaand warmteafgifte systeem (radiatoren / convectoren), echter tijdens koude dagen zakt het

		rendement van dergelijke systemen behoorlijk wat bij grootschalige toepassingen nog meer netverzwaring noodzaakt en alsook duurzame elektriciteit vraagt. Het elektrisch verwarmen van een woning die niet geïsoleerd wordt is ook voor de portemonnee niet aan te bevelen. Vanuit dat bredere plaatje zien wij collectieve systemen vaak als de beste optie voor wijken met een hogere dichtheid en vastgoed met een grote isolatieopgave. Voor woningen buiten de kernen, recente bouw of wijken met lage dichtheid komt deze oplossingen als voordeling naar voren. In combinatie met een warmtebuffer zal deze oplossing ook vaker gezien gaan worden.
150. Inwoner	Ik ben TEGEN zonnepanelen en windturbines tussen Hoorn 80 en Schellinkhout !!!!!	Gemeente Hoorn: Er is kennisgenomen van uw reactie. Nederland werkt toe aan een CO₂-reductie van 49% in 2030. Hier vloeien opgaves uit voort voor onder andere duurzame energieopwekking in de gebouwde omgeving. De regio Noord-Holland Noord (NHN) is een van de 30 RES-regio's van Nederland. De RES-regio NHN bestaat uit 18 gemeenten van de deelregio's Alkmaar, Kop van Noord-Holland en Westfriesland, de provincie en het waterschap (HHNK). De gezamenlijke opgave van deze 30 RES-regio's is om in 2030 35 TWh op te wekken met grootschalige energieopwekking op land. De RES wordt om de twee jaar herzien waardoor ontwikkeling op andere alternatieven ook een plaats krijgen in de opgave. Echter nu is de opgave om te kijken naar gebieden waar zon- en windenergie opgewekt kan worden. Uit sessies met bewoners, ondernemers en agrariërs in Westfriesland is een zoekgebied tussen Schellinkhout en Hoorn 80 gekomen. Dit zoekgebied wordt verder verkend om de mogelijkheden van zonne- en wind energie op te wekken.

Koggenland

Wensen en bedenkingen

	Wensen en bedenkingen	Reactie
	De volgende wensen en bedenkingen mee te geven aan de concept-RES NHN: 1. Het bod van de RES NHN te zetten op 2,2 TWh, het huidige aantal TWh aan duurzame energie (zon en wind op land); 2. Daar bovenop samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden te zoeken naar locaties waar draagvlak is het plaatsen van windmolens en/of zonnepanelen; 3. Maximaal in te zetten op zonne-energie op dak, geen zonne-energie op agrarische grond; 4. De 600 meter grens voor windmolens en -turbines als minimale afstand tot woningen te handhaven; 5. Het inzetten op het besparen van energie, woningisolatie en lokale initiatieven van inwoners. 6. De komende jaren focus te leggen op het onderzoeken van alternatieve vormen van (duurzame) energie; 7. Het initiatief tot oprichting van een Westfries Energiebedrijf te betrekken bij de RES NHN; 8. Mogelijke zoeklocaties voor zonneparken te toetsen aan het op 25 mei 2020 vastgestelde toetsingskader voor zonne-energie.	1. De gemeenteraad geeft als reactie op de concept-RES NHN dat het maximale bod 2,2 TWh zou moeten zijn. Daarmee wordt feitelijk voor het gehele grondgebied van de RES-regio NHN (dus niet alleen de gemeente Koggenland) gesteld dat er geen nieuwe locaties voor de opwek van duurzame energie gerealiseerd zouden kunnen worden. In punten 2, 3 en 8 van de wensen en bedenkingen wordt echter gesteld dat er (onder voorwaarden) ruimte is voor de opwek van duurzame energie. De belangrijkste voorwaarde is draagvlak als er wel locaties ontwikkeld worden. Ook moet ingezet worden gepleegd op een aantal andere aandachtspunten, zodat de uiteindelijke noodzaak voor locaties voor opwek van zon- en windenergie verminderd wordt. Bijvoorbeeld door zoveel mogelijk in te zetten op zonnepanelen op (grote) daken. Deze aandachtspunten worden in de RES 1.0 meegenomen. Daarmee wordt er ruimte geboden om, onder een aantal voorwaarden, locaties voor de opwek van duurzame energie te ontwikkelen. Daarmee verdwijnen de zoekgebieden in de gemeente Koggenland niet, maar wordt er een kader aangegeven waarbinnen deze eventueel ontwikkeld kunnen worden. 2. Zie antwoord 1. 3. Zie antwoord 1. 4. De door de gemeenteraad genoemde afstand van minimaal 600 meter tot woningen wordt in de RES 1.0 opgenomen.

		5. In de RES 1.0 wordt aandacht besteedt aan het aspect energiebesparing. Het inzetten op isolatie en energiebesparing is aan de gemeente zelf en zal daarom lokaal, en niet in het kader van de RES, opgepakt worden. Bij lokale initiatieven zal gekeken worden in hoeverre dit passend is binnen het ruimtelijk beleid, waaronder de RES. De eerder genoemde aandachtspunten (draagvlak, maximaal inzetten zon op dak, etc.) wordt in deze afweging meegenomen. 6. In de RES 1.0 wordt aandacht besteedt aan het aspect energiebesparing. Het inzetten op isolatie en energiebesparing is aan de gemeente zelf en zal daarom lokaal, en niet in het kader van de RES, opgepakt worden. Bij lokale initiatieven zal gekeken worden in hoeverre dit passend is binnen het ruimtelijk beleid, waaronder de RES. De eerder genoemde aandachtspunten (draagvlak, maximaal inzetten zon op dak, etc.) wordt in deze afweging meegenomen. 7. Verschillende Westfriesse gemeenten hebben in de wensen en bedenkingen op de concept-RES NHN de oprichting van een energiebedrijf betrokken. De gemeente Koggenland is momenteel bezig met een onderzoek naar een eigen energiebedrijf. Het is niet mogelijk om de oprichting van een dergelijk bedrijf een directe plek in de RES 1.0 te geven. Wel kan een dergelijk initiatief mogelijk bijdragen aan draagvlak bij omwonenden en ondernemers, mocht een locatie voor de opwek van duurzame energie ontwikkeld worden. Dit hangt ook af van de aard van een energiebedrijf en op welke manier deze een bijdrage zou kunnen leveren aan de energietransitie. Met dit punt van de wensen en bedenkingen kan dus concreet niets gedaan worden, al zal wel bekeken worden of een energiebedrijf een positieve bijdrage kan leveren aan de energietransitie. 8. Zie antwoord 1.
--	--	--

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
75. Inwoner	Geachte heer/ mevrouw, Graag wil ik het volgende meedelen. Ik ben woordvoerder van de bewonersgroep "Geen windturbines bij woningen in Koggenland". Deze groep bestaat uit honderden sympathisanten tevens bewoners uit diverse dorpen gelegen in de gemeente Koggenland. Ik noem er een aantal: Berkhout, Bobeldijk, Spierdijk, Zuidermeer, De Goorn. Bewoners zijn met een enorme meerderheid (97% bij een handtekeningactie) tegen het plaatsen van windturbines in open landschap dicht bij woningen. Deze bewoners staan op het handhaven van de huidige minimale afstand van 600 meter tussen woningen en windturbines. Zoals deze momenteel ook geborgd is en gehandhaafd wordt in de provincie Noord-Holland. Bij het verkleinen van deze afstand, met alle mogelijke gevolgen, zal het verzet van inwoners binnen de gemeente Koggenland ongekend zijn. Dit baseer ik op in het verleden gehouden acties in 2015. Toen waren er plannen om meer windturbines binnen Koggenland te plaatsen. Nogmaals het verzet was toen ongekend. Volop werd er toen in de media (krant en tv) hierover bericht. Ook zijn er toen net als nu protestacties geweest tijdens PS vergaderingen in Haarlem. In de huidige concept RES, zien we tot onze tevredenheid, dat er geen nieuwe zoekgebieden voor wind en zon zijn ingetekend binnen de gemeente Koggenland. We zien echter wel bij de reeds bestaande windturbines binnen Koggenland, dat er mogelijkheden voor repower en uitbreiding aangegeven worden. Hier zijn we toch ongerust over geworden. Ik kan u verzekeren, als dit grote veranderingen met zich mee gaat brengen, zal dit zeker tot verzet tegen deze plannen leiden. Wij zien als een uitstekend alternatief het plan DuurzaamLeefbaar van de heer ingenieur Kor Buitendijk. Dit plan combineert een voldoende duurzaam energiebod met groot maatschappelijk draagvlak. Draagvlak wat binnen de RES organisatie en energietransitie als zeer belangrijk genoemd wordt."	Gemeente Koggenland: Zoals indiener aangeeft, zijn er in de concept-RES binnen de gemeente Koggenland geen zoekgebieden aangewezen voor nieuwe locaties voor windturbines. Er zijn wel een aantal zoekgebieden waar mogelijk ruimte is voor het repoweren van bestaande windturbines, eventueel in combinatie met zon op land. Dit zijn de locaties Oudendijk (langs de A7) en Berkhout (langs de Jaagweg/bedrijventerrein Vredemaker). Aan de westkant van Obdam staan twee turbines die ook mogelijk in aanmerking komen om te repoweren. Het is niet gezegd dat al deze windturbines daadwerkelijk vervangen worden. En als deze al vervangen worden, dan is op voorhand nog niet te zeggen of, en zo ja, hoeveel hoger deze windturbines worden. Dat zal uit een nader onderzoek, rekening houdend met de geldende wettelijke normen voor windturbines, moeten blijken. Overigens willen wij indiener er op wijzen dat er wel 2 nieuwe zoekgebieden opgenomen zijn voor de opwek van zonne-energie. Dit is op en/of aansluitend aan het bedrijventerrein De Braken in Obdam. Ook langs het spoor tussen Hoorn en Heerhugowaard is een zoekgebied opgenomen voor zon op land. De rest van uw reactie nemen wij ter kennisgeving aan.

Medemblik

Wensen en bedenkingen

Wensen en bedenkingen	Reactie
• Geen nieuwe windturbines erbij op het grondgebied van gemeente Medemblik. • De zoekgebieden uit de concept RES-NHN op het grondgebied van gemeente Medemblik uit te werken waarbij alleen zonne-energie wordt toegepast. • Dit geldt zowel voor de zoekgebieden op land als op het IJsselmeer. • Voor de realisatie van zonneweides op het IJsselmeer te leren van het project van PWN waterleidingbedrijf Noord-Holland die zon op water realiseert in Andijk. • Het plan Duurzaam Leefbaar van de heer Buitendijk vormt voor de raad van de gemeente Medemblik een goede basis om invulling te geven aan de bijdrage in de landelijke opgave voor duurzame energieopwekking op het grondgebied van gemeente Medemblik. De ontwikkeling van het project Wieringerhoek van Rijkswaterstaat kan hierbij als aanjager dienen. • Te stimuleren dat de gebruikte producten en/of grondstoffen van duurzame energieopwekking hergebruikt worden en zo min mogelijk worden vernietigd.	Het college van de gemeente Medemblik geeft graag uitvoering aan dit besluit en werkt dit verder uit in de RES 1.0. Daarbij verwijst het college naar het definitief Energie Opwekkingsplan NHN 2030 'Duurzaam Leefbaar' september 2020. U vindt dit in bijlage 7. Bij de nadere concretisering van het zoekgebied IJsselmeer wordt zonne-energie meegenomen als bouwsteen voor het project Wieringerhoek.

Reacties uit het reactieformulier

Reactienummer, afkomstig van	Reactie uit reactieformulier met locatie	Reactie
8. PWN	Reactie PWN op concept RES-NHN: IJsselmeer gebied en Andijk Er ligt een grote opgave voor zon en wind rond het IJsselmeergebied. Daarbij zetten we ons natuurlijk in voor het behoud van natuurwaarden in dit gebied. Tegelijk zien we ook hoe groot de opgave is. Daarbij trekken we graag met de regio en natuurorganisaties op om de ruimtelijke inpassing van zon en/of wind zo goed mogelijk vorm te geven. Vanuit onze CO2-reductie ambities verkennen we graag de mogelijkheden om wind op of in de buurt van onze Andijk productielocatie te realiseren. Hierbij staat voorop dat we dit in samenspraak met gemeenten Medemblik, Enkhuizen, natuurorganisaties en lokale energie coöperaties willen verkennen en eventueel vormgeven. Dit betekent dat onze productielocatie te Andijk vanuit PWN, waar in het verleden ook windmolens stonden, in ieder geval aangegeven mag worden als zoekgebied voor wind.	Gemeente Medemblik: De raad van de gemeente Medemblik heeft in zijn wensen en bedenkingen op de concept-RES NHN besloten geen windmolens erbij te willen op het grondgebied van de gemeente Medemblik. Dit geldt dus ook voor de productielocatie Andijk. Gemeente Medemblik is trots op het project van PWN om met zonne-eilanden in de spaarbekkens van de waterwinning in Andijk zonnestroom op te wekken. We leren graag van de ervaringen van PWN.
89.	"De gemeente Medemblik heeft een gelikte omschrijving opgesteld wat de uitkomsten zijn van de inwonerspeiling. Heel veel bewoners willen echter dat de 600 meterafstand wordt aangehouden tot bewoning van Windturbines. Bij Koggenland is dat wel genoteerd. Waarom doet de gem Medemblik niet wat de inwoners willen? Verder is er de opgave van 2 TWh Dat zouden 100 Windturbines kunnen zijn. Te veel voor West Friesland. Realiseert men zich wel dat er grijze bedrijventerreinen zoekgebieden liggen die tedicht bij bewoning zijn. Zwaagdijk west, Oosterblokker, Hem, Opmeer zijn dan bedreigde gebieden. Er is veel weerstand tegen deze voorlopige RES onder de bevolking omdat men geen enkele dorpsraad niet heeft gebruikt als verbinding met de bevolking. En als adviseur van de gemeenten. De aangelegde 5 windturbines in Zwaagdijk oost zijn een nachtmerrie voor de omwonenden gebleken. Inspraak was nutteloos bij de Prov NH. Niemand gelooft meer in mede eigenaarschap. Mooie gelikte termen maar de realiteit is dat Wwest Friesland teveel TWh heeft toegeedeeld gekregen om andere gebieden op te vangen (NHN Zuid) Uw eigen vragenformulier is ook al voor meerdere uitleg vatbaar. Dat klopt toch niet? Voorbeeld; welke onderwerpen hebben uw belangstelling? Dat gaat u uitleggen als positieve reactie. Dat heet manipuleren. Het beschermde stadsgebied van Medemblik mag niet aangetast worden door zonnepaneleneilanden staat er in de voorlopige RES. Daar heeft u de ambtenaar neergezet die het hele stadsgezicht al heeft verpest. Wij willen zonnepanelen op eilanden in het IJsselmeer. Wij willen isolatie in alle huizen, met hulp van de overheid."	De raad van de gemeente Medemblik heeft in zijn wensen en bedenkingen op de concept RES-NHN besloten geen windmolens erbij te willen op het grondgebied van de gemeente Medemblik. De raad gaat daarmee in zijn wensen en bedenkingen verder dan de inwoner voorstelt. Dit betekent ook dat de gemeente Medemblik geen nieuwe windtribunes plaatst in de nabijheid van bedrijventerreinen. Gemeente Medemblik organiseerde in januari 7 lokale bijeenkomsten voor al onze inwoners. Ook de kernraden nodigden we hiervoor uit. We hebben vele vertegenwoordigers van de kernraden tijdens deze bijeenkomsten mogen begroeten. Daarnaast organiseerden we in september een bijeenkomst met de kernraden. We gaven een update van het RES-proces en nodigden ze uit voor een regionale bijeenkomst over de reactienota op 23 oktober 2020. De landelijke opgave voor duurzame energieopwekking op land leidt niet tot een opgave per energieregio. Westfriesland kreeg dus ook geen taakstelling. Dit proces kenmerkt zich juist als een bottom-up proces waarbij de mening van onze inwoners juist telt. De windmolen De Ambtenaar staat inderdaad dicht bij de stadskern Medemblik. Hij staat echter op het grondgebied van de buurgemeente Hollands Kroon. Deze gemeente verleende hier de vergunning voor. Samen met de provincie Noord-Holland onderzochten we kansen om in het IJsselmeer zowel natuur te versterken als duurzame energie op te wekken in het project Wieringerhoek van Rijkswaterstaat. De uitkomsten zijn positief. Het

		energieopwekkingsplan Duurzaam Leefbaar werkt dit nader uit. De gemeente Medemblik vindt dit plan een goede basis om invulling te geven aan de landelijke opgave voor duurzame energieopwekking op het gebied van de gemeente Medemblik. Dit plan gaat uit van zonne-eilanden in het IJsselmeer. Dit heeft geen nadelig effect op het stadsgezicht van Medemblik.
90. Inwoner	Ik reageer alleen op het verslag inzake West Friesland (zie hieronder). Met onderstaande samenvatting ben ik het eens, belangrijk in mijn ogen is dat er geen windturbines op de agrarische gronden en langs dorps- en stadskernen worden geplaatst. Bij plaatsing van windmolens moet er minimaal 600 meter afstand tot de woningen zijn en hiervan mag absoluut niet afgeweken worden zoals in Zwaagdijk!!! Verslag RES rapport inzake West Friesland: Samenvattend spreken de volgende bouwstenen aan: • zon op dak; • wind langs snelwegen; • repowering bestaande windturbines. Deze bouwstenen spreken niet aan: • wind en zon op agrarische gronden; • wind en zon langs dorps- en stadskernen. Daarnaast droegen deelnemers ook alternatieven aan om te kunnen voldoen aan de opgave voor duurzame energieopwekking. Hier volgt een overzicht van suggesties. • Tast alle mogelijkheden van geothermie af. Door warmte om te zetten in stoom kan het behalve als warmtebron ook gebruikt worden als energiebron (moderne stoomtechnologie). • Verwerk zonnepanelen/zonnecellen in geluidschermen, vangrails en wegen. • Plant meer bomen. Ook dat leidt tot CO2-reductie. • Plaats windrotors op hoogspanningsmasten. • Ontwikkel dakpannen met zonnecellen. • Ga 'enerminderen'. Ontmoedig energiegebruik. • Zet in op experimenten met getijdenstroom en waterstofproductie en -gebruik. • Hou de E-Cat-technologie van Andrea Rossi in de gaten (een vorm van koude kernfusie).	Gemeente Medemblik: De raad van de gemeente Medemblik heeft in zijn wensen en bedenkingen op de concept-RES NHN besloten geen windmolens erbij te willen op het grondgebied van de gemeente Medemblik. De raad gaat daarmee in zijn wensen en bedenkingen verder dan de inwoner voorstelt.
93. Inwoner	"Ik vraag mij enorm af waarom de deelregio West-Friesland zich niet explicieter uitspreekt over zonneweides op agrarische percelen. Ik vind het erg belangrijk dat dit wordt geëxpliciteerd. Deelregio Kop van Noord-Holland is daar veel duidelijker in: ""Zon en wind op agrarische percelen zijn geen optie volgens de deelregio. Goede landbouwgrond moet landbouwgrond blijven."" Deelregio West-Friesland houdt het bij een veel minder expliciete formulering: "Zon en wind op of langs bedrijventerreinen zijn waardevol om te verkennen. Dit betreft veelal agrarische gronden, dus voor deze gronden dienen zorgvuldige afwegingen te worden gemaakt." In de RES van bijvoorbeeld Drenthe staan deze afwegingen expliciet vermeldt en geprioriteerd, aan de hand van een zonneladder. Met name instemming van omwonenden is een cruciale voorwaarde. Wij zouden dit erg graag verbeterd zien worden in de RES. Namens de omwonenden van Het Hogeland in Benningbroek"	Gemeente Medemblik: De agrarische sector vormt de belangrijkste pijler onder de economie van onze gemeente. We willen dan ook zeer zorgvuldig omgaan met het inzetten van agrarische gronden voor duurzame energieopwekking. De raad van de gemeente Medemblik heeft dit al eerder uitgesproken. We vinden dan ook dat initiatieven voor duurzame energieopwekking zorgvuldig afgewogen moeten worden. Daarom komt de gemeente met een beleidskader onder welke voorwaarden initiatieven gerealiseerd kunnen worden. Onder andere het gebruik van agrarische gronden maakt hier onderdeel van uit.
95. Inwoner	Ik onderschrijf de reactie van Onno Holleboom namens de omwonenden van het Hogeland . Wij wonen inmiddels meer dan 30 jaar in dit agrarische gebied . Wij hebben meer vertrouwen in de wisselwerking van de agrarische inrichting van dit gebied en onze leefbaarheid dan het doemscenario dat dit een energie-opwek-regio wordt. Daarbij zullen de belangrijkste spelers op landelijk of zelfs Europees niveau hun invloed uitoefenen. Wij zouden graag zelf aangesproken willen worden op onze verantwoordelijkheid tav duurzaamheid: energiebesparen en zelf opwekken. Dit wordt steeds als een aanname meegenomen, maar is nog niet uitgewerkt . De 'energieopslag ' kan ons onafhankelijker maken van de energie-reuzen . Hier zijn veel en snelle innovaties die ws aantrekkelijker zijn door de gewone burger dan voor de energiebedrijven. Dit domein is wat mij betreft nog onderbelicht in de RES Wij willen graag meedenken en -werken ,om te komen naar een duurzame en leefbare oplossing	Gemeente Medemblik: Fijn dat u graag wilt meedenken en werken aan een duurzame en leefbare toekomst. Voor wat betreft de inzet van agrarische gronden verwijzen we naar antwoord 95. <i>Pact van Westfriesland 7.1</i> Westfriesland formuleerde in het Pact van Westfriesland 7.1 de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat betekent dat in Westfriesland in 2040 de totale vraag naar energie even groot is als het aanbod aan duurzame energie. Dat is een forse opgave. Realisatie van de ambitie om energieneutraal te worden vraagt zowel om het realiseren van grootschalige energiebesparing (het verminderen van de vraag) als het zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het gebruik en het vergroten van het aanbod van duurzame energie. Westfriesland is zich bewust van de omvang en complexiteit van de ambitie om energieneutraal te worden. <i>RES-NHN instrument naar een energieneutraal Westfriesland 2040</i> Westfriesland kiest met de focus op de ambitie om energieneutraal te worden bewust voor een brede benadering en richt zich ook op verduurzaming van de land- en tuinbouw,

		mobilititeit en bedrijven. De RES-NHN is daarbij één van de instrumenten om deze ambitie te realiseren. <i>Energieopslag</i> We zijn ons bewust van de beperkingen van het huidige elektriciteitsnetwerk en zoeken met de diverse partners in de energieregio NHN naar oplossingen. Zo kunnen (tijdelijke) flexibele oplossingen meer ruimte op het stroomnet creëren. Een van deze oplossingen is inderdaad opslag van energie.
103. Bewonersorganisatie	De gemeente dient een referenda onder de bevolking te houden met reële vragen zoals, of de bevolking aan dit RES plan wil meebetalen als we weten dat de eventuele opbrengsten al verkocht zijn aan Google en Microsoft!	Gemeente Medemblik: <i>Nationaal Klimaatakkoord</i> De wettelijke grondslag voor de RES ligt vast in het Nationale Klimaatakkoord. Nederland werkt toe aan een CO2-reductie van 49% in 2030. Hier vloeien opgaves uit voort voor onder andere duurzame energieopwekking en de gebouwde omgeving. Voor de uitwerking hiervan hebben de koepelorganisaties (VNG, IPO en UvW) een programmatische nationale aanpak afgesproken met landsdekkende RES'en. De regio Noord-Holland Noord (NHN) is een van de 30 RES-regio's van Nederland. De RES-regio NHN bestaat uit 18 gemeenten van de deelregio's Alkmaar, Kop van Noord-Holland en Westfriesland, de provincie en het waterschap (HHNK). De gezamenlijke opgave van deze 30 RES-regio's is om in 2030 35 TWh op te wekken met grootschalige energieopwekking op land. De netbeheerder is als stakeholder nadrukkelijk betrokken bij de RES-NHN. <i>Draagvlak en participatie</i> De concept-RES NHN is onder andere het resultaat van de uitkomsten van zestien bijeenkomsten. Hiervan vonden acht in onze gemeente plaats. We hechten grote waarde aan dat duurzame energieopwekking op draagvlak kan rekenen van onze inwoners. Daarom organiseerden we zeven lokale bijeenkomsten waar onze inwoners hun mening kenbaar konden maken. Ongeveer 320 inwoners namen hieraan deel. Daarnaast vonden regionale bijeenkomsten plaats voor specifiek ondernemers en agrariërs. De bijeenkomst met agrariërs vond in Wognum plaats. Samengevat spreekt aan: Zon op grote daken. En onder voorwaarden wind langs snelwegen, zon en wind op water, zon langs onderstations en Repowering bestaande windmolens. Wat spreekt niet aan: Wind en zon op agrarische gronden en wind en zon langs dorps- en stadskernen. De uitkomsten verwerkten we in het Westfriese bod dat onderdeel uitmaakt van de concept-RES zoals dat er nu ligt. Daarbij kiest Westfriesland voor: • Duurzame energieopwekking rond onderstations; de investeringskosten zijn hier relatief laag omdat deze eenvoudig zijn aan te sluiten op het bestaande elektriciteitsnetwerk. • Duurzame energieopwekking rond bedrijventerreinen; hier is het energieverbruik hoog en het landschap is hier al aangetast. • Duurzame energieopwekking langs infrastructuur (wegen, spoorlijnen); aanleg is eenvoudig te realiseren waardoor de investeringskosten lager zijn en ook hier is het landschap al aangetast. • Duurzame energieopwekking in het IJsselmeer en Markermeer; dit ligt verder weg van de kernen en dus van onze inwoners. Aanleg is eenvoudig te realiseren, waardoor de investeringskosten lager zijn. Op de kaart met zoekgebieden van Westfriesland ziet u dit ingetekend in de concept-RES NHN.

		<i>Datacenters</i> In Nederland neemt de discussie over de wenselijkheid van datacenters toe. De Rijksoverheid bepaalt onder welke voorwaarden bedrijven – en dus ook datacenters – zich hier in Nederland kunnen vestigen. Dit is vastgesteld in nationale wetgeving. Gemeenten en provincies passen dit toe. Nederland is inmiddels wereldwijde voorloper op het gebied van netwerken, digitale infrastructuur en connectiviteit. De datacenter en cloud industrie is inmiddels een belangrijk onderdeel van onze economie geworden. Daarbij, de elektriciteitsvraag van de industrie (bijv. Tata Steel, maar ook datacenters) is een nationale opgave en hoeft niet in de regio opgelost te worden. In het Klimaatakkoord staat: in 2030 komt 70 procent van de totale elektriciteitsvraag in Nederland uit hernieuwbare bronnen. Dat gebeurt met windturbines op zee (49 TWh), op land en met zonnepanelen op daken en in zonneparken (35 TWh grootschalig zon/wind en 7 TWh kleinschalig zon, bijv. op daken van woningen). Duurzaam opgewekte energie wordt verkocht op de energiemarkt. Iedereen (inwoner of ondernemer) kan deze energie vervolgens kopen. Dus ook datacenters.
115. Inwoner	‘even een paar aandachtspunten waarop zo extreem ambitieus? we hoeven niet het probleem van heel nederland/heel noord-holland op te lossen in de kop!. (ja we hebben een aantal grote steden maar laat ze daar ook "last"hebben van hun eigen energieverbruik! de aantasting van het landschap is enorm en het beseft dat dat gaat gebeuren is er nog niet .. het plaatsen van zonneweides dicht bij de bebouwing gaat zeker op veel weerstand stuiten. mensen hebben nog geen idee hoe dit hun leefomgeving gaat veranderen, je ziet dit nu in de wieringermeer, nu zijn ze de 99 molens aan het bouwen en nu pas beginnen mensen te beseffen hoeveel impact dit heeft op de beleving van de ruimte, en de reacties zijn zeker niet positief. zonneweides bij dorpskernen als medemblik, opmeer of zwaagdijk wil ik dan ook ten zeerste afraden waarom wordt er niet voor zonneweides rondom de snelweg gekozen net als in de wieringermeer? (de A7 loopt van den oever naar amsterdam) vanwege geluid is bouwen in de buurt van dit soort wegen al een restrictie, dus een goede optie lijkt mij. kijk naar de waterzuivering in de Wieringermeer, een voorbeeld van een goede keuze voor een zonneweide.	Gemeente Medemblik: <i>Pact van Westfriesland 7.1</i> Westfriesland formuleerde in het Pact van Westfriesland 7.1 de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat betekent dat in Westfriesland in 2040 de totale vraag naar energie even groot is als het aanbod aan duurzame energie. Dat is een forse opgave. Realisatie van de ambitie om energieneutraal te worden vraagt zowel om het realiseren van grootschalige energiebesparing (het verminderen van de vraag) als het zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het gebruik en het vergroten van het aanbod van duurzame energie. Westfriesland is zich bewust van de omvang en complexiteit van de ambitie om energieneutraal te worden. <i>RES-NHN instrument naar een energieneutraal Westfriesland 2040</i> Westfriesland kiest met de focus op de ambitie om energieneutraal te worden bewust voor een brede benadering en richt zich ook op verduurzaming van de land- en tuinbouw, mobiliteit en bedrijven. De RES NHN is daarbij één van de instrumenten om deze ambitie te realiseren. <i>Beleidskader duurzame energieopwekking</i> We vinden ook dat initiatieven voor duurzame energieopwekking zorgvuldig afgewogen moeten worden. En, dat de omgeving nadrukkelijk betrokken moet worden in de planvorming. Daarom komt de gemeente met een beleidskader onder welke voorwaarden initiatieven gerealiseerd kunnen worden. Omgevingsparticipatie en financiële participatie maakt hier onderdeel van uit. <i>Resumé:</i> De concept-RES NHN voor de deelregio Westfriesland vloeit voort uit de ambitie om in 2040 energieneutraal te willen zijn. Het is juist niet de bedoeling om in onze regio het landelijke of het provinciale probleem op te lossen.
146. Inwoner/ondernemer	Tekort aandacht aan windenergie op land, met name op plekken die voor bewoners c/q omgeving weinig last geven. Bijv tussen Oosterblokker en de N306, ten westen van het Zittend. En zo zijn er nog wel enkele plekken zoals tussen de Broerdijk en Benningbroek. m .vr.gr.	Gemeente Medemblik: De raad van de gemeente Medemblik heeft in zijn wensen en bedenkingen op de concept-RES NHN aangegeven geen windmolens erbij te willen op het grondgebied van de gemeente Medemblik. Reactie Drechteland:

		Het accent lijkt in de regio Westfriesland met name richting de kant van zon op te gaan. Voor een betrouwbare energiebalans is het inderdaad ook van belang om te kijken welke rol wind kan spelen. De zoekgebieden die zijn ontstaan zijn gebaseerd op randvoorwaarden. Eén van de randvoorwaarden is zorgvuldig omgaan met agrarische gronden. Daarnaast zijn als randvoorwaarden ook gesteld in de nabijheid van bedrijventerreinen en /of infrastructuur. De locatie die u aangeeft voldoet in Drechtland niet aan deze voorwaarden. Vandaar dat wij deze locatie niet als mogelijke optie zien.
155. Inwoner/ondernemer	Graag geen solitaire windmolens of kleine groepjes windmolens. Zij vervuilen het landschap. Graag concentratie van windmolens in zee, langs b.v. Afsluitdijk/Markerwaardweg/ Agripoort in de Wieringermeer. Naast de datacenter etc. Zonnepanelen op bedrijfsgebouwen, scholen, etc. Kernenergie.	Gemeente Medemblik: <i>Windenergie</i> De raad van de gemeente Medemblik heeft in zijn wensen en bedenkingen op de concept-RES NHN aangegeven geen windmolens erbij te willen op het grondgebied van de gemeente Medemblik. <i>Zon op dak</i> We blijven inzetten op zon op dak, natuurlijk afhankelijk van de mogelijkheden van het elektriciteitsnetwerk van Liander. <i>Kernenergie</i> Kernenergie is mogelijk een oplossing voor de lange termijn (vanaf 2030) en niet voor de korte termijn (tot 2030). Op dit moment zijn er geen bedrijven die hierin willen investeren en de bouw van een centrale duurt zo'n 20 jaar. Naast de publieke opinie op dit onderwerp is met name het vergunningstraject voor een nieuwe centrale zeer lang. Nieuwe centrales dienen zorgvuldig ingepast te worden ten behoeve van de nationale veiligheid. Tot op heden is er geen signaal dat er nieuwe vergunningen voor kernenergie worden vergeven voor 2025. Daarbij is kernenergie relatief duur qua opwekking en biedt weinig flexibiliteit in balans tussen vraag en aanbod. Nieuwe technologieën, zoals Thorium en mini-kerncentrales, zijn momenteel nog niet in marktomstandigheden produceren. De technologische ontwikkeling is nog niet ver genoeg en ook deze centrales zullen met de nodige voorzichtigheid ingepast dienen te worden in belang van nationale veiligheid. Verwachting is dus dat qua technologische ontwikkeling en qua beschikbare vergunningen deze opwektechnologie geen rol gaat spelen tot 2030. De RES gaat daarom in op oplossingen die wél binnen onze invloedssfeer en binnen de mogelijkheden van de regio liggen. Bij kernenergie komt bovendien de landelijke overheid in beeld (Tweede Kamer). Die zal dan moeten besluiten om kernenergie wel of niet mogelijk te maken, bijvoorbeeld met wetgeving, financiering van onderzoek of subsidies.

Opmeer

Wensen en bedenkingen

Wensen en bedenkingen	Reactie
Onderstaande wensen en bedenkingen uitspreken over het concept RES Noord-Holland-Noord: • Een voorkeur voor zon-op-dak boven zonneweides komt tot uiting in het vervolgproces; • Bij de realisatie van zonprojecten rond de AC de Graafweg kan er een koppeling plaatsvinden met geluidswerende voorzieningen; • Bij de realisatie van zonneweides de mogelijkheden bekijken van het toevoegen van biodiversiteit aan het landschap; • Bij de realisatie van zonneweides de mogelijkheden bekijken van een koppeling met agrariërs, waaronder beweiden; • Er dient een gedegen landschappelijke inpassing plaats te vinden, zoals het aanplanten van bomen of het verhogen van het maaiveld aan de randen van projecten;	Bij de concretisering van de zoekgebieden wordt er rekening gehouden met de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad, Punt 1 is akkoord Punt 2 t/m 6 worden geagendeerd bij de verschillende thematafels. Punt 7 is bekend bij bestuur en provincie. Onder bepaalde voorwaarden zijn projecten realiseerbaar. Ook daar wordt rekening mee gehouden bij de concretisering.

	- De mogelijkheden bekijken van het stimuleren van (financiële) participatie bij de eventuele ontwikkeling van zonneweide-projecten - Aan de zuidzijde van de Wester Boekelweg in zoekgebied 8 bevindt zich bijzonder provinciaal landschap.	
	de wens tot het laten verkennen van vormen tot zekerstelling dat bij ontmanteling van zonneweides het landschap wordt opgeleverd zonder bouwwerken;	Dit onderwerp wordt geagendeerd bij de Thematafel 'Ontwikkelprincipes zonne- en windenergie', waarbij onder andere wordt gekeken naar het mitigeren van negatieve effecten van zonneweides op de lange termijn.
	mogelijkheden voor (financiële) participatie zoals een (boven-) lokale energie coöperatie te onderzoeken waarbij inwoners van Opmeer kunnen profiteren van de opbrengsten van energieopwekking in de gemeente	Dit onderwerp wordt geagendeerd bij de thematafel 'RES in uitvoering', die uitvoerig stilstaat bij de kansen en mogelijkheden van financiële participatie.

Stede Broec

Wensen en bedenkingen

Wensen en bedenkingen	Reactie
- Te constateren dat het bod van NHN in vergelijking met andere RES-regio's bovenmatig is; - Dat de governance en daarmee de democratische legitimatie van het RES-bod dusdanig is, dat er slechts gesproken kan worden van 'te onderzoeken locaties'; - Geen wensen en bedenkingen in te dienen omtrent de in de gemeente Stede Broec geopperde locaties, omdat het 'te onderzoeken locaties' betreft; - Richting de toekomstige RES 2.0 de opdracht mee te geven aan de portefeuillehouder verder te kijken dan alleen de vormen van opwekking zijnde zon en wind; - Richting de definitieve RES 1.0 de opdracht mee te geven aan de portefeuillehouder dat in de RES NHN 1.0 duidelijk wordt gemaakt: - Hoe er is omgegaan met het verwerken van aangedragen alternatieven; - Hoe er is omgegaan met aangedragen reflecties en alternatieven waardoor het definitief uitgebrachte bod wel, niet of deels is aangepast. - De volgende inhoudelijke wensen en bedenkingen mee te geven: - Maximaal in te zetten op zonne-energie op dak, zo min mogelijk zonne-energie op agrarische grond. - De 600 meter grens voor windmolens en -turbines als minimale afstand tot woningen te handhaven. - Ook met de buurgemeenten te bespreken om de 600 meter grens bij de gemeentelijke grenzen in acht te nemen en te onderzoeken of deze afstand verruimd moet worden indien grotere windmolens geplaatst worden. - In te zetten op het besparen van energie, door onder andere woningsisolatie en lokale initiatieven van inwoners. - De komende jaren focus te leggen op het onderzoeken van alternatieve vormen van (duurzame) energie.	- Inzetten op zonnepanelen op dak is ook een wens van veel andere gemeenten en hier zullen we ook in de RES 1.0 op gaan inzetten. Uitgangspunt van de RES is ook zeer zorgvuldig omgaan met agrarische gronden. Dit wordt meegenomen in de RES 1.0. - b.c. Afstand tot windturbines nemen we mee in de RES 1.0. Buurgemeenten hebben deze afstand ook omarmd. d. Initiatieven op besparen en lokale initiatieven vinden nu al plaats en zullen worden geïntensiveerd. e. Focus op andere vormen van duurzame energie worden zeer zorgvuldig gevolgd. Mochten er kansen zijn voor alternatieven duurzame vormen van energie wordt dit meegenomen in het vervolg proces RES 1.0 of RES 2.0 etc.

Bijlage 6: Beantwoording wensen en bedenkingen provincie en waterschap

Provincie Noord-Holland

Wensen en bedenkingen – moties

121	In het vervolgtraject bij de uitwerking en concretisering van de zoekgebieden voor energieopwekking door wind rekening te houden met aanwezigheid van belangrijke internationale vogeltrekroutes en rust- en foerageergebieden als belangrijk aandachtspunt daarbij te hanteren;	Voor de verdere concretisering van zoekgebieden uit de concept-RES NHN en concept-RES NHZ wordt dit in de gebiedspaspoorten voor zoekgebieden opgenomen en bij de verdere uitwerking als belang afgewogen. Daarnaast zijn we vanuit de provincie en vanuit de programmaorganisatie in dialoog met de vogelbescherming, Landschap Noord-Holland en de Natuur- en Milieufederatie over het belang van trekvogels in de verdere concretisering van de zoekgebieden. SOVON Vogelonderzoek is als non-profit organisatie door het Rijk gevraagd om de internationale vogeltrekroutes in kaart te brengen. We hebben de vraag ontstaan in hoeverre er ook inzicht gegeven wordt in de rust- en foerageergebieden. De kaart wordt in GIS opgeleverd zodat we de informatie optimaal kunnen gebruiken voor de verdere uitwerking van zoekgebieden.
125	de energietransitie waar mogelijk aan opgaven voor biodiversiteitsherstel- en versterking te koppelen en dat ook te doen in het vervolgtraject van de RES;	De strekking van de motie sluit aan bij het NH Perspectief op de RES'en, namelijk het vinden van 'koppelkansen' om meerdere belangen te dienen. De manier waarop deze koppeling te maken is hangt af van de kenmerken van het zoekgebied. Om deze koppeling optimaal te benutten is in Noord-Holland een thematafel ingericht over 'ontwikkelprincipes'. Dit is één van de verschillende 'thematafels' georganiseerd door het RES programma om kennis te delen over specifieke uitdagende onderwerpen op weg naar RES 1.0. In de thematafel ontwikkelprincipes' wordt kennis gedeeld tussen partners over de koppeling met milieu en natuur en wordt later toegepast op de zoekgebieden. Milieu- en natuurorganisaties nemen deel aan deze Thematafel. Ook de kennis die door het Nationaal Programma RES wordt opgedaan wordt hierbij ingebracht.
126	in de uitwerking van de RES 1.0 een stevigere regierol te kiezen ter bescherming van de bovenregionale waarden; Zorg dat de RES beter bijdraagt aan de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap van Noord-Holland Bekijk in welke mate clustering van zoekgebieden kan plaatsvinden. Maak in de uitwerking van de RES een koppeling met andere provinciale opgaven en de geschiktheid van het energienetwerk.	Met de uitwerking van de concept-RES starten we met een bovenregionale en gebiedsgerichte aanpak om ruimtelijke samenhang en ruimtelijke kwaliteit te bevorderen. Wij trekken dit bij: 1. Zoekgebieden (of clusters van zoekgebieden) die deelregio-overstijgend zijn 2. Zoekgebieden waar Potentiele voorbeelden/iconen op het gebied van meervoudig ruimtegebruik aanwezig zijn 3. Zoekgebieden die kansen bieden voor geclusterde grootschalige energie-opwek Voor deze gebieden starten we samen met RES partners een uitwerkingsproces met als doel het borgen van de (boven)regionale Ruimtelijke samenhang en –kwaliteit. Afwegingen op het gebied van landschap, combineren van opgaven en het gesteldheid/potentie van de netinfrastructuur zijn onderdeel van dit proces. Voor vier gebiedstrajecten nemen we als provincie momenteel een aanjagende/trekkende rol: A9-zone, A7 zone, Diemerscheg en de Greenports. Daarnaast is recent een procesleider aangesteld voor het IJsselmeergebied en organiseren gemeenten ateliers om de ruimtelijke samenhang en kwaliteit verder uit te werken. Wij sluiten daarbij aan. Bij andere zoekgebieden die geheel of grotendeels samenvallen met onze provinciale beschermingsregimes voeren wij een gesprek met partners om de eventuele mogelijkheden voor zon/wind te verkennen zonder dat natuur- en landschappelijke waarden worden aangetast. Indien dit nodig is zullen wij hierbij ook andere regio's betrekken om op bovenregionaal niveau de mogelijkheden te verkennen.

127	Werk concreter uit hoe reëel het potentieel van grootschalig "zon op dak" is, rekening houdend met o.a. de mogelijkheden van het net andere praktische beperkingen. Onderzoek op welke manier belemmeringen voor "zon op dak" opgelost kunnen worden.	Bij de uitvoering van RES 1.0 assisteren wij gemeenten in de verdere uitwerking van zonne-energie op daken. Op dit moment lopen er een aantal pilots voor het aanjagen van grootschalig zon op dak bij agrarische gebouwen, bij bedrijven(terreinen) en bij scholen. Hier worden de praktische beperkingen in kaart gebracht om vervolgens oplossingen en aanpassingen in te voeren. Daarnaast worden in het traject richting RES 1.0 verschillende 'Thematafels' georganiseerd door het programmabureau RES om kennis te delen over specifieke uitdagende onderwerpen. Eén van de thematafels staat in het teken van de energie-infrastructuur en hoe zon op dak gefaciliteerd kan worden juist daar waar het elektriciteitsnet een belemmering is.
128	bij de Rijksoverheid aan te dringen op aanpassing van de SDE+ financieringssysteemmatiek zodat kleinschaligere oplossingen die beter passen in het landschap ook financieel haalbaar kunnen zijn, en in het bijzonder "zon op dak" financieel gunstiger wordt dan zonneweides op land.	Met de afbouw van de SDE++ rijkssubsidie groeit het geluid dat businesscases voor zonnepanelen-projecten steeds moeilijker sluitend zijn te krijgen. Via IPO en in onze gesprekken met het Nationale Programma RES roepen wij het Rijk op om tot een werkbare en efficiënte subsidieregelingen voor grootschalig zon-op-dak te komen. Onze boodschappen sluiten aan bij de boodschappen die tevens door de VNG worden uitgedragen.
130	Stel in samenwerking met de Participatiecoalitie en in overleg met gemeenten een concreet plan op om ervoor te zorgen dat burgers in het kader van energietransitie zoveel mogelijk – in lijn met de ambitie van het Klimaatakkoord - meeprofitieren; Versterk de participatie van omwonenden; zowel de participatie in het proces als de mogelijkheden om te delen in de opbrengsten, waarbij opbrengstdeling niet alleen is voorbehouden aan omwonenden die in staat zijn om financieel te investeren.	In de loop naar RES 1.0 wordt een participatieplan ontwikkeld in samenwerking met de Participatiecoalitie en de gemeenten. Hiervoor verkennen wij met de programmabureau RES op welke wijze de participatie in de RES versterkt kan worden. Zo wordt er een aparte thematafel voor jongeren georganiseerd om deze specifieke doelgroep ook bij het RES-proces te betrekken. Ook bij gebiedstrajecten ten behoeve van de ruimtelijke samenhang, vormt participatie een belangrijke pijler. De gebiedstrajecten staan beschreven in beantwoording op de motie M126-2020. Voor financiële participatie wordt onderzocht wat nodig is om het streven naar 50 procent lokaal eigendom te behalen. Hier wordt ook een aparte thematafel ingericht waar met relevante partners verkend wordt hoe deze verdeling uitgewerkt kan worden. Daarnaast verkennen wij hoe de projectparticipatie en financiële participatie kunnen borgen in beleid en regels. Wij maken hiervoor gebruik van bestaande instrumenten vanuit onder andere het NP RES en wij zetten verdere onderzoek uit naar de juridische mogelijkheden hiervoor.
131	Pleeg inspanning om de informatie over de effecten in termen van kosten, CO2 reductie, ecologische effecten, landschappelijke effecten en effect op leefbaarheid zoveel mogelijk beschikbaar te krijgen voor politieke behandeling van de definitieve RES 1.0.	Het inzichtelijk maken van data gerelateerd aan de energietransitie en klimaatafspraken sluiten we zoveel mogelijk aan bij de monitoringsystematiek zoals ontwikkeling door PBL en RVO in het kader van het Klimaatakkoord en specifiek de RES'sen. Daarbij zetten we ons via IPO actief in om via het interbestuurlijk programma VIVET zorg te dragen voor verbetering van beschikbaarheid en kwaliteit van decentrale data. Dit raakt met name aan aspecten zoals kosten en CO2-reductie. Het inzichtelijk maken van effecten op de leefomgeving wordt meegenomen in de uitwerking van de zoekgebieden (gebiedspaspoorten) en in de verdere uitwerking van de ruimtelijke samenhang. Deze aspecten worden ook meegenomen in de monitoringssystematiek gerelateerd aan onze omgevingsvisie.
134	De adviezen van de commissie M.E.R. moeten zo goed mogelijk worden meegenomen in het vervolgproces door de samenwerkend partijen. Bij behandeling van de RES 1.0 wordt gerapporteerd hoe hier uitwerking aan gegeven is.	De programmaorganisaties van de RES'EN hebben de resultaten van het MER onderzoek gedeeld in het netwerk van partners. De thematafel 'Ontwikkelprincipes Zon en Wind' gaat in op de milieu- en natuur aandachtspunten die onder andere door de Commissie MER zijn gegeven. Daarnaast wordt in de verdere concretisering van zoekgebieden de aanbevelingen van de MER commissie nogmaals onder de aandacht gebracht. De provincie heeft conform één van de adviezen van de Commissie de initiatief genomen om bij aantal zoekgebieden het proces rond ruimtelijke samenhang te starten. Bij de verdere behandeling van de RES 1.0 wordt hierop aan PS gerapporteerd.
135	PS vragen om voortdurend aandacht te besteden aan tijd en ruimte voor zorgvuldige burgerparticipatie in het vervolgproces;	In de fase naar de RES 1.0 maar ook daarna zullen de reeds opgebouwde participatieprocessen worden uitgebouwd en geïntensiveerd met name waar het gaat om bewonersparticipatie en maatschappelijk draagvlak. Dat wordt ook opgenomen in de regionale plannen van aanpak die per deelregio worden vastgesteld. In deze plannen wordt aangegeven hoe overheden te werk gaan met betrekking tot de participatieprocessen. Verder verkennen we met het programmabureau RES op welke wijze de participatie in de RES versterkt kan worden. Dat wordt o.a. behandeld in speciale thematafelbijeenkomsten georganiseerd om kennis te wisselen rond dit thema. Een van de thematafel is specifiek gericht op het betrekken van jongeren bij de RES.
136	om in het proces te verkennen in hoeverre het mogelijk is om van uitwerking van de zoekgebieden tot een "gedragscode" te komen, die beschrijft hoe en onder welke voorwaarden duurzame energie en BPL samen kunnen gaan. Daarbij het combineren van opgaven niet uit het oog te verliezen	Met het vaststellen van het BPL en bijbehorende kernkwaliteiten in de Omgevingsverordening NH 2020 is het expliciete verbod op wind- en zonne-energie in de oude beschermingsregimes komen te vervallen. In plaats daarvan wordt er nu voor BPL gestuurd op basis van kernkwaliteiten, waarbij bijvoorbeeld een grondgebonden opstelling voor zonne-energie in BPL alleen mogelijk is als het deze gebied-specifieke kernkwaliteiten niet aantast. Met inspiratiedocumenten zoals de 'Kwaliteitsimpuls Zonneparken' demonstreren wij hoe de spelregels voor natuur- en landschaps-inclusieve ontwikkelingen in de praktijk kunnen worden toegepast. Zo willen we gemeenten, initiatiefnemers en andere betrokkenen inspireren tot het ontwikkelen van zonneparken met zo veel mogelijk ruimtelijke kwaliteit. Dit soort beleidsdocumenten vormen een belangrijk stap tot de ontwikkeling van een "gedragscode" voor de inpassing van zonneparken in landelijk gebied. De vertaling van deze principes in relatie tot de specifieke kernkwaliteiten van BPL en NNN wordt verder onderzocht tijdens de thematafel "ontwikkelprincipes Zon en Wind" en tijdens de concretisering van de zoekgebieden richting RES 1.0.
137	om naast de RES'en met een helder periodiek overzicht te komen van alle andere (innovatieve) duurzame energietechnieken, met daarbij de potentie, de stand van zaken, de voortgang en de rol van de provincie daarbij; dit overzicht tijd vóór de behandeling van de RES 1.0 voor de eerste keer aan de Staten te doen toekomen	Wij zullen de gevraagde voortgangsrapportage opstellen en u de eerste toezenden voor de behandeling van de RES 1.0.

138	Het provinciaal arbeidsmarktbeleid in te zetten om (mede) te zorgen dat er voldoende arbeidskrachten met de nodige vaardigheden zijn, liefst regionaal, om de energietransitie tijdig te realiseren. Hierin ook starters en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt mee te nemen en ook hen te laten profiteren van de kansen die de energietransitie met zich meebrengt.	Het beleid voor de aansluiting van Arbeidsmarkt & Onderwijs van de provincie is de afgelopen vier jaar gericht geweest op de ontwikkeling van instrumenten en het toepassen ervan ten behoeve van instroom en de aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt van zowel jongeren als zij-instroom in techniek. In het kader van vooral het behoud van technici op de korte termijn, die vervolgens inzetbaar moeten worden, voor de klimaatopgave ontwikkelen we nu een kleine regeling binnen de gelden van motie 42. Hierover informeren wij zo snel mogelijk, waarschijnlijk het eerste kwartaal van 2021. De provincie is hierin afhankelijk van organisaties die zich daadwerkelijk op deze doelgroepen richten. Om de mogelijkheden voor starters en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te vergroten in het kader van RES, zullen wij voor hen aandacht vragen in onze gesprekken met het bedrijfsleven, UWV, opleiders, de technologiecoalitie en publiek-private samenwerkingen. Hierover zullen wij u informeren als er concrete resultaten uit voortkomen.
140	in de RES 1.0 een apart hoofdstuk te wijden aan planparticipatie en projectparticipatie, waarbij minimaal 50 % lokaal eigendom het uitgangspunt is, en in dit hoofdstuk ook aan te geven hoe hier naartoe gewerkt wordt; te verkennen in hoeverre participatie bij opwekprojecten ook daadwerkelijk geborgd kan worden in lokaal en provinciaal beleid in het vervolgtraject richting de RES 1.0 actief werk te maken van draagvlak bij en inhoudelijke participatie door lokale bewoners en bedrijven.	De lessen en conclusies getrokken uit de thematafels, de concretisering van zoekgebieden en aanvullende acties genoemd ook in de beantwoording van moties 128, 130 en 135 worden in een apart hoofdstuk en/of plan van aanpak opgenomen in de RES 1.0. Voor het proces naar de RES 1.0 zijn we actief in gesprek met onze partners om procesparticipatie een goede plek te blijven geven in de uitwerking van de zoekgebieden. Hierbij stellen we de Participatiecoalitie ook in positie om daarbij te ondersteunen. De regie blijft in handen van gemeenten, maar we dragen er actief aan bij dat goede voorbeelden en kennis wordt gedeeld. Daar waar nodig gaan we in gesprek met gemeente (n) over mogelijke verbetering van het participatieproces naar een RES 1.0 toe. Voor de gebiedstrajecten, waarin we zelf initiatiefnemer zijn, besluiten we samen met gemeenten over het participatieproces dat daarvoor nodig is.
143	in het vervolgtraject richting de RES 1.0 actief werk te maken van draagvlak bij en inhoudelijke participatie door lokale bewoners en bedrijven. De huidige erfgoedstatus en belangrijke publieke functies van het gebied als belang in te brengen in de verdere concretisering van de zoekgebieden in het 'Geingebied'.	Bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden in Geingebied gaan wij in samenwerking met programmaorganisatie RES NHZ ambtelijke en bestuurlijk aandacht schenken aan de betrekking van lokale bewoners. We hechten groot belang aan het Unesco Cultureel Erfgoed en brengen dit belang ambtelijk en bestuurlijk in bij de verdere concretisering van alle zoekgebieden waar dit regime van toepassing is. Daarnaast werken wij samen met andere betrokken provincies aan een afsprakenkader energietransitie voor UNESCO Werelderfgoed dat in maart opgeleverd moet worden. Het afsprakenkader geeft inzicht in de mogelijkheden en onmogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie in het UNESCO Werelderfgoed.

Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier (HHNK)

Waterschap gerelateerde wensen en bedenkingen - moties

	Het waterschap benadrukt nogmaals het belang van zorgvuldige participatie	Zie voor beantwoording de bijlagen 2 t/m 4.
	HHNK vraagt aandacht voor het belang van lokaal eigendom	
	HHNK vraagt naast energieopwekking ook aandacht voor de onderwerpen: netstabiliteit – opvangen piekbelasting, energieopslag, energiebesparing en combineren van duurzame gassen als biogas en waterstofgas.	
	De assets van HHNK worden ingebracht in de RES als mogelijke zoeklocaties voor wind- en zonne-energie. Deze locaties zijn onlosmakelijk verbonden met de positiebepaling RES en de ambitiematrix.	
	HHNK vraagt aandacht voor de gevolgen van aquathermie op de ecologische en chemische kwaliteit van het oppervlaktewater.	
	HHNK vraagt blijvende aandacht voor nieuwe technieken en onderzoek naar bestaande technieken.	
	HHNK onderzoekt de mogelijkheid tot het zelf plaatsen van 3 windmolens en kijkt hierbij ook naar de huidige zoekgebieden voor wind.	

Bijlage 7: Overzicht ontvangen reacties

Lijst met reacties uit het reactieformulier

<https://energieregionhn.nl/app/uploads/2020/10/Reacties-concept-RES-NHN-update-20201002.pdf>

Wensen & Bedenkingen gemeenten en provincie

<https://energieregionhn.nl/documenten#conceptres>

Adviescommissie voor de m.e.r.

<https://energieregionhn.nl/app/uploads/2020/09/20200917-Advies-Commissie-MER-NHN.pdf>